

Erindringer

om

mig og mine Samtidige.

af

Höft
Jens Kragh Höft,

Doctor juris, Medlem af det Skandinaviske Literaturselskab, det kongelige norske Videnskabselskab og det kongelige württembergiske Selskab af Danevenner ved Donau.

Kjøbenhavn 1835.

Paa Bog- og Papirhandler E. Steens Forlag.

Trykt i E. L. Møllers Bogtrykkeri.

Jeg Jens Kragh Høst er født den 15 September 1772 paa Den Sankt Thomas i Vestindien. Min Fader var Georg Høst, en Søn af Christen Høst, Præst for Witthen, Halstum og Hasteen Menigheder, Provst i Sabro og Vester Lissberg Herreder i Aarhus Stift. Han blev født den 8 April 1734 i Landsbyen Witthen, et Par Mill fra Aarhus, og fik i Daaben det Navn: Jørgen Hjerling, efter sin Morfader, Sognepræst for Lyngaae og Skjod Menigheder; men ombyttede siden under sit Ophold i Marokos Jørgen med det udenfor Danmark mere kjendte Georg.

Min Slægt paa Fædrenesiden stammede fra Straßburg, hvor i den sidste Halvdeel af det femtende Aarhundrede en Herbst levede, som en agtet og formuende Bygmester. Hans Søn, der var Maler, gik til Basel og blev her den 25 Januar 1507 Fader til en Søn. Denne, ved Navn Johannes, blev opdragen paa den videnskabelige Vej, studerede fire Aar under Theophrastus Paracelsus i Huset hos ham, og blev Professor i det Græske i Basel, hvor han knyttede Venkskab med Erasmus Roterdamus. Han opgav imidlertid Embedet og anlagde et Bogtrykkerie, hvorfra han udfærdigede mange gode Skrifter, for en Deel fra hans egen Pen*).

*) Die wolcingerichtete Buchdruckerei, Nürnberg, 1721.

hans Sindbillede var den græske Digter Arion, undertiden omgiven paa høire Side af de Ord: *In via virtuti nulla est via* : Uvejbar er for Dyden ingen Vej, paa Venstre af de: *Fata Viam inveniunt* : Skjæbnen Vej finde skal. Efter Tidens Skik benævnedes Han sig paa sine Skrifter *Oporinus*, hvilket paa Græsk betyder høstlig, af *Opora*, Høst. Han var almeenagtet og blev af Kurfyrsten i Pfalz Friedrich kaldet til Heidelberg. Han døde den 6 Juli 1568 og efterlod sig et lysende Minde. Naar Hans Efterkommere flyttede til Danmark, hvor de oversatte Herbst til Høst, veed jeg ikke. I 1648 udgav en Jens Jensen Høst i Kjøbenhavn *Annulus pronubus spiritualis*, : den aandelige Trolovelsesring, sangviis*).

Efter allerede at have taget theologisk Examen og prædikeret til Dimiss, besluttede min Fader 1760 at gaae til Marokos, som Kommiss ved det dansk-afrikanske Kompagnie. Her blev Han 1766 efter Keiserens eget Forlangende Vicekonsul i Mogodor eller Suira, og var sit Fædreland til meget Gavn, især derved, at Han havde vundet saadan Færdighed i det Arabiske, at Han uden Tolk kunde tale med Keiseren**). Efter Hjemkomsten til Kjøbenhavn 1768 forlod Han dette snart igjen og reiste, som Sekreter ved Sekreteraaet paa

*) Worms Lexikon 3, 475.

**) G. Høsts Efterretninger om Marokos og Jes S. 214 og fl. St. Hans Mohamed Ben Abdallahs Historie S. 41—53, og det dansk-afrikanske Kompagnies Historie af Rasmussen S. 160, 177, 191, 205, 207, 215.

Sankt Thomas i Vestindien, til denne De. Ved min Fødsel var Han, med Titel af Kammeraad, Medlem af nysmeldte Raad, hvorhos han beklædede flere Embeder. Han var Notarius publicus, Skifteforvalter for de kongelige civile Betjenter, Kirkeværge og Kassierer for den kongelige Overflatter-Direction og Justitskasse.

Min Moder Birgitte Henrike Kragh, født den 3 Januar 1754 paa St. Thomas, var yngste Datter af Kommandanten paa Sankt Thomas Oberst Jens von Kragh. Denne retskafne og dygtige Mand var, ligesom min Fader, en Syde. Kun atten Aar gammel havde Han ægtet en Enke paa sex og tredive; men de levede, den forskjellige Alder uagtet, i det lykkeligste Ægteskab. Fra Kjøbmandsbetjent af opsvingede Han sig til den høieste Post paa Den.

Efter min Morfaders Død den 29 April 1773 var min Fader, som alt en Tidlang i hans Sygdom havde forrettet hans Embede, indtil midt i 1774 Vicekommandant. Men, efterat være bleven afløst af Oberst de Malleville, som virkelig Kommandant, forlod Han, 1776, formedelst sin svækkede Helbred, med Bartpenge, ledsaget af sin Kone, mig og min Søster Elisabeth Vestindien og reiste tilbage til Fædrelandet*).

Undervejs maatte det Skib, hvorpaa vi vare ombord, for Uveje søge ind til Egvog, en Udhavn i Nærheden af Eta-

*) Af G. Høsts Efterretninger om Sankt Thomas S. 160—77 og min Etio Hf. 2.

vanger. Her saae jeg fra en Klippe Fruentimmer roe en Baad — det første Syn jeg kan erindre mig. Saa dybt Indtryk gjorde det.

Vinteren efter Hjemkomsten til Kjøbenhavn saae jeg første Gang Sneefog. Min Moder, som heller aldrig havde seet Saadant, viste mig det med Udraabet: Barn, see de hvide Tugle!

I Sommeren 1777 foretog min Fader sig, med Kone og Børn, en Reise til Sjælland for at besøge sin Slægt. Tilslige vare vi i Faaborg, hos Ritmester, siden Generaladjutant, von Hensler, gift med min Moders Søster, og paa Samsoe hos hans Broder Jens Høft, da Forpagter paa Samsoe, forhen, ved Udbrudet af Krigen med Rusland, Lieutenant ved Landetaten.

Efter Tilbagekomsten til Kjøbenhavn udarbejdede min Fader, som imidlertid med forøgede Bartpenge var bleven udnævnt til virkelig Justitsraad, sine Efterretninger om Marokos og Fes, samlede der i Landene fra Anno 1760 til 1768. De vare først egentlig blot bestemte for Venner. Men opmuntret af disse, især af den berømte Carsten Niebuhr, og understyttet af en Subskription paa 300 Exemplarer, hvoraf Kongen tog 30, udgav min Fader i 1779 Bærket, trykt hos N. Møller, den Tids bedste danske Bogtrykker. Det var prydet, foruden mange andre Koblere, med Forfatterens særdeles lignende Billede, efter Lorenzens Malerie, stukket af Meno Haas, nedenunder havde hans Frænde den lærde C. F. Wadskjær sat et latinsk Vers.

Bogen ikke alene vandt almindeligt Bifald i Fædrelandet, men, da den et Par efter af Auditor Sussemitz var bleven oversat paa Tysk, udbredte den sin Forfatters Berømmelse ogsaa udenlands. Herder nævnte Forfatteren iblandt Folkekundskabens første Stabere*).

Min Fader bestemte mig for den videnskabelige Bane og gav mig til første Veileder paa den en blid, venlig Mand i Juristen Anders Binding. Iblandt dennes Dngangsvener var den mig siden saa kjære, ved Indsigt i det latinske Sprog og i Lovkyndigheden udmærkede Jakob Just Gudenrath.

Nu kjøbte min Fader en Gaard i Gjentofte, en Mil fra Kjøbenhavn og levede der et Par Aar. Ligeover for os boede Johannes Ewald, til hvem jeg ofte havde Grunde fra min Fader**). — Da imidlertid Rosenkrone var bleven Minister for det udenlandske Departement, udnævntes min Fader til anden Sekretær ved dette, og maatte nu, for at søgte sit Embede, vende tilbage til Kjøbenhavn***).

*) Min Clio Hft. 2, S. 141 f.

**) Min Fader omtales i et Brev fra Ewald til Maleren Poulsen, s. min Chronos Hft. 2.

***) Jeg erindner herfra en Anekdot. Under sit Ophold i Gjentofte havde min Fader Besøg af en tripolitanisk Gesandt. I samme Anledning vare endel smukke unge Piger indbudne. Den flæggede Afrikaner udbød sig et Kys af Enhver iblandt dem. Ingen nægtede ham det. Kun en midaldrende grim Dame sagde nei.

I 1783 forlob Binding mig og gif som Procurator til Vestindien, hvor Han et Par Aar efter døde i sin fejreste Alder. I hans Sted fik jeg til Lærer en Theolog: Johannes Kattrup, en strengt retskaffen Mand, som, foruden i sit egentlige Fag, var saare omhyggelig for at give mig en god Grundvold i de tre lærde Sprog. En Underofficer af fransk Fødsel talede sit Modersmaal med mig. Desforuden holdt min Fader Lærere til mig i Musik og Tegnekunst, lod mig og en Tid besøge Malerakademiet; men aldeles blottet for Kunsttalent gjorde jeg ingen Fremskridt. Til Konfirmationen Mikselsdag 1787 forberedte mig den værdige, tænksomme Kapellan ved Holmens Kirke Johan Christian Hoier, siden Sognepræst ved samme Kirke, og Provst ved Søetaten og Garnisonen. Han gav mig bestandigen særskilte Timer.

I Efteraaret 1786 var jeg saa heldig at stedes til Forelæsningerne i det da nys oprettede Efterfølgelseskab. Her hørte jeg over det engelske Sprog Tode, som fra den Tid af stedse udmærkede mig med Velvillie, over Statsekonomien Pram, hvis Yndest jeg fra første Aften, af Ham tilspurgt om det Foredragne, for bestandig vandt, over det danske Sprog den lunefulde Ribes og over Technologien den værdige Jakob Dreyer. Dgsaa lærte jeg at kende den blide, svagelige Storm. Rahbek havde jeg allerede, vel i 1782, seet hos Rosings.

I Vinteren 1787—88 bivaanede jeg Forelæsninger hos Jakob Baden over Horatses Breve og hos Lauritz Sahl

over Epiktet. Jeg vandt Bugges Opmærksomhed. Da Baden paa sit første Examinatorium havde ladet mig oplæse og oversætte Horatses: *Prima dicte mihi etc.*, sagde han: det var godt; De læser det endog godt op. Jeg havde vidst at tilegne mig Hans særegne vægtfulde Oplæsningsmaade — en Fængsomhed, jeg siden ved flere Leiligheder gav Prove paa. Dgsaa hørte jeg i denne Vinter, daværende Magister, siden Professor, Frederik Sneedorffs høist behagelige Forelæsninger over de tre sidste Aarhundreders Historie, hvilke især indgode mig Lyst til denne Videnskab og Kjærlighed til Læreren. Ingen Mand næmmede sig, som Han, mit Ideal af Elskværdighed. Ingen ønskede jeg som Ham at ligne. Til Universitetet blev jeg derfor og, da Kattrup ej havde Ret til at dimittere, dimitteret af Sneedorf. Han begyndte sit Testimonium med de Ord: *Fortes creantur fortibus.*

Ved Examen artium, først i September 1788, erholdt jeg, endnu ikke sexten Aar gammel, af alle Examinatorer: i Theologien Janson, i det Latinske Baden, i det Græske Sahl, i Historie og Geografie Abraham og i det Hebraiske Nicolai Kall, Karakteren *Laudabilis* med Udmærkelse, men da jeg for den latinske Stil ikke naaede mere end *Laudabilis*, blev jeg kun den Anden af de for Konfistoriet Indkaldte og Berømte. Som Saadan holdt jeg den saakaldte *Gratiarum Actio*, og var den Første, som holdt den i ubunden Stil. *Petitio* tilkom den første Indkaldte C. H. Wilster.

Jeg besluttede at tage begge den filosofiske Examens

Dele paa eengang efter fem Maaneder. Jeg horte fra November Forelæsninger over Filosoffie hos Niisbrigh og Gamborg, over Fysik hos Krakenstein, over Mathematik hos Wolbake og Bugge, over Historie og Hebraisk hos Abraham og Nicolai Kall*), men ikke hos Baden og Sahl. Dog erholdt jeg ved den filosofiske Examen i April 1789 ikke alene af de syv Forstnævnte, men ogsaa af de to Sidste Laudabilis med Udmærkelse. Badens Retfærd burde jeg saameget mere paaskjonne, som jeg i Anledning af den formeente Tilfidesættelse ved første Examen virkelig havde udladt mig ubefødent om Ham, hvilket sikkert var kommet til hans Kundskab. Sahl satte jeg ved mine Svar i saa godt Lune, at Han, i Begyndelsen forstemt, fordi jeg ikke til denne Examen havde hørt hans Forelæsninger, ikke alene gav mig dobbelt Udmærkelse: to Kryds, men samme Dag ubdelte endnu ni Udmærkelser. Jeg var ved denne Examen den eneste Indkaldte.

Kort efter min Optagelse iblandt Universitetsborgerne forlod Kattrup min Faders Huus for at tiltræde et Kapellanie i Sjælland*). Jeg paatog mig mine yngre Brodres Under-

*) Hos Abraham Kall indfandt sig engang en mig ubekjendt Mand, som før Forelæsningen udsurgte mig om et og Andet. Da Kall var traadte ind, stubede han ved Synet af Manden, men fatte sig snart. Det var, som jeg siden erfarede, Riegels.

**) Han lever endnu, en høitaget Ddning, efterat have resigneret paa sit Sognekald i Udbye ved Hølsbøl.

viisning, men besad ikke Myndighed og Stadighed til at rygte dette Hverv vedborlig; dog viste de Alle siden bestandig mere og mindre Lyst og Smag for Videnskabelighed.

Ligesom jeg havde havt Barndomsvenner, foruden i mine Syffende, i L. L. Wadsfjær, den brave C. F. Wadsfjærs Son, nu Major, Holst, nu Kammeraad, og Dstrup, nu Major, saaledes fandt jeg fra Forelæsningerne hos Baden og Sahl, saavelsom i de første akademiske Aar, Ungdomsvenner i Peter Bugge, Stephen og Johan Carl Heger, C. Wilh. Heber, Pet. Wicck, C. G. Rafn, C. F. Hanssen, H. B. Lundbye, Henrik Steffens, Fr. Høegh Guldberg, Malte Conrad Brun, H. G. Sveistrup, D. H. Mynster. Af disse rovedes mig snart ved Døden Hanssen, efter i 1789, under Mærket C. F., ei uden Bisald at have udgivet en om Talent og Hjerte vidnende Samling af: Forsøg i den alvorlige Digtekunst*). Ogsaa den brave Wicck levede kun saa Aar**). Nuværende Statsraad Særdorf, der underkastede sig Examen artium samme Dag, som jeg, havde jeg kjendt fra mit tiende, ellefte Aar, da jeg før talrige Tilskuere spillede Pagens Rolle i Engels Lyffspil Pagen og havde Hans Moder til Moder. Ihvor tidlig jeg begyndte at være Skuespiller, blev jeg det dog, af Mangel paa Anlæg, aldrig i udmærket Grad.

*) Bedømt i de lærde Efterretninger s. N. af Abrahamson. Hanssen nævnes ej i Myerups Literaturlexikon.

**) See Literaturlexikonet.

Ingen af alle mine Ungdomsvenner var mig imidlertid tilligemed mine Brodre trofast indtil mine Dages Ende, som Stephen Heger og C. W. Heber. I Hegers Faders, daværende Hof- og Stads-Rets Assessor, siden Konferentsraad Hans Hegers, Huus kom jeg alt oftere. Kredsen forskjønedes af et Par elskværdige Døttre Karen Margrete, Rahbeks siden saa berømte Kamma, og Georgine Christiane, nu gift med Adam Ohlenschläger. Ingen af mine Venner saaes hellere af min Fader end Stephen Heger.

Efter at have taget de akademiske Examen begyndte jeg at syse med det Arabiske, under Vejledning af min Fader, som med Færdighed baade kunde tale det og læse Haandskrifter deri. Jeg gjorde dog kun liden Fremgang og opgav snart det Sprogs Studium, saa jeg nu end ikke kjænder Bogstaverne. Imidlertid dyrkede jeg især med Iver Literærhistorien. Dgsaa hørte jeg Rahbeks Forelæsninger.

Endnu kun et Par Aars Student ved jeg, 1790, den Tret at optages i det af, den siden som Naturhistoriker hæderlig bekjendte, Gregorius Wad stiftede, for latinske Disputationsøvelser bestemte, Filologiske Selskab, som iblandt sine Medlemmer, Alle ældre end jeg, talte Endeel af Danmarks ypperste Akademikere, saasom, foruden Wad selv, Ole Worm, Rahbek, Kiærulf, D. D. Bloch, Hørbrøe, og af endnu levende: Biskop Dr. Rasmus Møller, Amtsprovst Dr. Wedel, Pastor Magister Kofod og Pastor Joh. Chr. Bredsdorf. Kort efter min Indtrædelse standsede imidlertid

dette Selskabs Virksomhed og jeg traadte kun een gang frem, nemlig som Opponent imod Rahbek, der forsvarede sin Doversættelse af Brevet til Pisonerne.

Den franske Revolution var i 1789 udbrudt, men vækede endnu ingen levende Deeltagelse i mit ungdommelige Sind. Mine Fritimer anvendte jeg dels paa selskabelig Dmgang med mine Medstuderende, dels paa at besøge Skuespillet. Det var i Henseende til dette de thaarupfede Operettens Tid; og da Kronprinsen, vor nuværende Konge, efter sin Formæling, med Peters Bryllup modtoges i Skuespilhuset, var jeg En af dem, som med Nyerup havde aftalt at tilraabe Rossing et *Da Capo*, efterat han havde sunget: Ung Adelssteen paa Thinget stod. Skjønt forud underrettet herom, forvirredes Kunstneren dog ved denne Nyhed og søjede først Dnsket efter gjentagne Tilraab.

Mine Aftener tilbragte jeg ellers snart ved min Faders Side, eller hos Bugge, Heger, Joh. Colsmann, Wieck o. Fl. Vor Levemaade var uden Udgifter og Udsvævelser. Vi havde Intet at rutte med, og vi, som vel overalt den akademiske Ungdom i de Dage, vare ikke hengivne til støjende Forlystelser.

I 1790 valgte jeg efter min Faders Dnske Lovkyndigheden til mit Fag og hørte Forelæsninger hos Nørregaard og Gold. Dgsaa læste jeg selv flittig og tog ofte Natten med. Et Advokat Klingberg undertiden overhørte mig i det Læste, gav mig Mod. Og jeg kunde allerede underkaste mig den latinske juridiske Examen i Januar 1792. Jeg blev

examineret af mine de fornævnte Lærere og af Eggers. Hvad der især hævdede mig var, at jeg, og det med Færdighed, besvarede alle Spørgsmaal paa Latin. Ikke alene erholdt jeg, baade for det Mundtlige og det Skriftlige, *Laudabilis*, men fik af Nørregaard det Tilfagn, at vorde anbefalet Universitetets Patron. Jeg høstede imidlertid aldrig end mindste Frugt heraf.

Neppe havde jeg fuldendt Universitetsborgerens Bane, førend jeg vilde betræde Skribentbanen. Tilstyrker fandt jeg i Stephen Heger, af hvis egne senere Arbeider hans Beskedenhed har tagt Skjul paa mange.

Jeg begyndte mit Forfatterliv saa Maaneder efter Examen, med at oversætte en meget smuk Fortælling af Schummel: Bønhørelsen eller det blinde Ugtepar, hvis Moral var: at, Alt hvad som skeer er til det Bedste, og at det, der synes at være største Ulykke og Modgang for et Menneske, tjener kun til at skaffe ham en større Lykke eller afværge fra ham et meget større Uheld. Skjont unøvent, som Oversætter læste jeg dog naturligtvis med Fornøjelse en fordelagtig Dom af Abrahamson over ogsaa min Andeel i Arbejdet.*)

Under Navn traadte jeg frem med en Oversættelse fra det Franske af Florians berømte episke Roman: Numa Pompilius, Roms anden Konge. Den udkom paa eget Forlag, havde et Par hundrede Subskribenter og blev trykket hos Nicolaus Møller. Anden Korrektur paa Fortalen til første Bind underskrev jeg den 10 Juni 1792.

*) Kjøbenhavnske lærde Efterretninger, 1792 S. 494.

Samme Formiddag gik jeg op i det Kongelige danske Cansellie og løste min Bestalling, som Procurator ved Kjøbenhavns Hof- og Stabs-Ret. For mit tyvende Aar var jeg saaledes baade Skribent og Embedsmand.

Endelig tiltraadte jeg ogsaa endnu samme Formiddag med min Fader en Reise til Tyskland. — Min Fader havde i Grev Rosenkrone havt en særdeles Belynder, og var i Januar 1784, kort før Grevens Afgang, bleven Etatsraad. Vel traadte nu i April samme Aar Andreas Peter Bernstorff igjen i Spidsen for Departementet, og med ham fulgte hans Ven Etatsraad Clauswik, som under Ham havde været anden Sekreter. Derfor blev min Fader dog ikke fjernet fra Forretningerne. Ivertimod. Den ædle Minister overlod ham Valget enten at vedblive sin Plads som anden Sekreter med første Sekreterens Lonning eller at stige til første Sekreter, men kun med anden Sekreterens Lonning. En retfærdigere Udvej kunde ikke gives. Han kunde ikke have klaget om han havde seet sin Formand sig foretrukken. Min Fader, som endnu havde en Levning af Formue tilbage, og holdt Gren for Skovens savreste Træ, valgte første Sekreterens Post. Etatsraad Clauswik traadte ind efter ham. Nye Prøver paa Velvillie nød min Fader siden af Bernstorff. Gjentagne Vanheld paadrog ham et apoplektisk Tilfælde, som gjorde ham det vanskeligt at skrive. Bernstorff tillod ham at lade mig enchiffere for sig. Det er bekjendt, at Depescherne fra det udenlandske Departement til vore Gesandter udenlands, som andensteds, for det Meste skrives i Tal. Den, som

ffriiver, maa hertil bruge Tabeller, hvorpaa forskjellige Bogstaver, Staveller, Ord, hele Meninger i tusindtal ere betegnede, hver med sit Talmærke. Dikterer nu En, efter at have kastet Djet paa Tabellerne, en Anden Tallet, saa veed den Sidste derfor Intet af Indholdet. Bernstorff robtte folgelig ingenlunde de diplomatiske Hemmeligheder ved at tillade min Enchiffrenen*). — Et tredie Beviis paa den æble Ministers Godhed for min Fader var dette. Efter aarlang Svaghed og Lidelse af sit apoplektiske Tilfælde vilde han søge Lægedom herfor ved de varme Bæde i Wiesbaden ved Mainz. Bernstorff skaffede ham en kongelig Understyttelse af 500 Rddr.

Den 10 Juni 1792 Kl. 12 steg jeg med min Fader ombord paa Kieler Paketbaaden Galeasen Bonaventura. Iblandt de Medreisende var en ung tyssk Kirurg Lembke, som var den eneste Christne, Naar en tredie Aar derefter fandt i Persien i Tspahan. Fra Kiel gik Reisen over Hamburg til Celle, hvor vi besøgte den uskyldigen forfulgte Caroline Mathildes Kiste. I Göttingen fandt vi af Landsmænd Hans Hagerup Falbe, Johan Erik Berger, Schack Staffeldt, Chr. Nvistgaard, Grev Wille Bræhe med hans Hofmester Frederik Stoud, og Hoppe med hans Hofmester Wad, Bernstorffs Søner: Chri-

*) Depejjerne, hvorefter hver Sekreter for sit Rige skulde opsætte disse, blev Bernstorff udkastet til, ofte saa ulastelig og med saabanne Forkortninger, at Sekretererne, hvilke Postestermiddagen samledes for med fælles Gransken at lase udkastet, ikke kunde udfinde Meningen af Et og Andet.

stian og Joachim. Næsten Alle kappedes de om at modtage mig med Venfæbelighed og undlode heller ikke at besøge min syge Fader. Af de göttingiske Professorer hospiterede jeg hos Heine, Schldzer, Pütter, Beckmann, besøgte Heine, Spittler, Gatterer, Meiners, Reuss, Feder, Kästner. Derimod søgte jeg hverken Lichtenberg eller Bürger. Saa langt var jeg endnu tilbage! — I Wiesbaden opholdt vi os fem, sex Uger. Herfra gjorde jeg to Udfarter til Mainz. Den ene Gang stete det med Stoud og Willebræhe, som besøgte os i Wiesbaden. I Mainz saae jeg da den (legemlig) lille Keiser Franz, den (legemlig) store Konge Friederich Wilhelm og den berømte Hertug af Brunsvig, hvilke efter Keiserkroningen vare samlede til en Kongres hos Churfyrsten af Mainz. Paa Tilbagevandringen herfra, da Stoud og Willebræhe reiste videre mod Syden, mødte jeg en Franciskaner, Pater Alexius, der skulde forrette Gudstjeneste i et Kapel i Wiesbaden. Han havde kjændt Frederik Sneedorff, som han særdeles roste. Og med Deltagelse erfarede han Sneedorffs bittere Død, hvorom jeg nylig var bleven underrettet fra Kjøbenhavn. Alexius var en behagelig Mand. Jeg hørte ham mere end eengang prædike. Men da jeg kort før min Afreise fra Wiesbaden efter Gudstjenesten nærmede mig Ham, viste han mig tilbage med de Ord: *habeo sacram cœnam apud me*: jeg har den hellige Nadvere hos mig. Jeg saae ham aldrig siden, men erindrer ham med Agtelse. Min anden Udfart til Mainz udførtes med min Fader, da jeg drak den kosteligste

Rhinſkvin, men ſom rigtignok koſtede en hollandsk Dukat Flaſken. Vi beſaae blandt Andet et Munkelofter med dets rige Kjaelder og ſmukke Have. — Min Faders Henſigt med at beſøge Badet blev forſejet. Han kom ligesaa ſvag tilbage, ſom han var reift bort.

Efter Hjemkomſten til Kjøbenhavn begyndte jeg at føre Sager ved Hof- og Stads-Retten og fik ſnart adskillige Kunder. — En Ven af mig, Albert Albertſen, der var Student med mig, blev min Fuldmægtig.

Nu vilde jeg ogsaa være juridiſk Forfatter og levere et Værk over den danſke Lovkyndigheds Literatur, ſamt, ſom Forløber, en Fortælling om Naturettens Skjæbne i Danmark. En Indledning til dette Skrift lod jeg indføre i Ekkards Ugeſkrift: Samleren og derefter ſærſkilt aſtrykke for Benner. Nyerup fandt, at den bebudede et „interreſſant og lærerigt“ Værk*). Jeg udføede kort efter en Indbydelse til Subſkription, men af Mangel paa Underſtyttelse — da ſ. Er. i Hoiſteret ikke Ten tegnede ſig — opgav jeg det Hele.

Imidlertid førte min lykkelige Stjerne mig til min forrige Lærer Sekreter Pram. Han overdrog mig ſnart, efter Stephen Hegers Forſlag, i ſit Sted at udarbejde den hiſtoriske Artikel i Minerva. Jeg begyndte med Januar 1793 og havde ſaaledes tilegnet mig Prams Stil og Mand, ſom Hiſtoriker; jeg ſkrev, efter Nyerups Vidnesbyrd, med ſamme Upartifſhed, ſamme Circumſpection i Foredraget, ſamme Varsomhed i Udtrykkenes Valg, ſamme Deſpotechad, ſaa at mangan-

*) Lærde Eſterretninger 1793 S. 204.

Kritiker tog det for Prams eget Arbejde*). I min forſte Maaned indtraf Ludvig den Sertendes Juſtitsmord, og dette vanſkelige Ÿmme behandledes af mig ſaaledes, at ingen rolig Dømmende kunde være andet end tilfreds dermed. Wiſnok yndede jeg den franſke Revolution, hvortil vel ogsaa min Dmgang med dens varme Ven Nyerup bidrog. Men jeg agtede ſtedſe Majeſtæten Liv for helligt og miſkjændte ikke det meget Gode hos Ludvig, end ikke hos Marie Antoinette. Den ſint dannede Kammerherrinde Suhm ſagde: denne Gang har Pram ſtillet ſig godt ved ſit Arbejde. Ligesaa betænksom viſte jeg mig i Fremſtillingen af et Par Dpløb, ſom omtrent paa ſamme Tid fandt Sted i Kjøbenhavn. Jeg ſkrev diſe hiſtoriske Overſigter med lige Lyſt og Held**). Deſuagtet vedblev jeg dette mig hædrende og behagelige Hver kun et Hjerding Aar, fordi jeg ikke fandt de 50 Rdr. aarlig, Pram kunde tilſtaaе mig, ſvarende til den Tid og Gtid, Arbeidet koſtede. Dog ophørte jeg derfor ikke endnu i den korte Tid, Pram fortatte Udgivelſen af Minerva, at levere Bidrag. — I September 1793 gav jeg under Mærket N. N. N., det er, Nærum, en Beſvarelſe af det Spørgſmaal: Er man berettiget til offentlig at navngive anonyme Forfattere, hvilket jeg benægtede, med den Undtagelſe, at den Anonym, der ſkjænder Andres Ÿre eller fordærver Sæderne, ikke bør ſkaanes,

*) L. G. 1794 S. 115.

***) Abrahamſon erklærede og i Lærde Eſterr. 1795 S. 32 de af mig forfattede Artikler for „ſaa ſaare velſkrevne“.

men tvertimod stilles offentlig til forhaanden Skue. Nyerup, der troede sig meent med N. N. M. (Nyerup Rasmus Mægister) bestred mig i November og erklærede det endog for roesværdigt, at opdage saa mange Anonymer, som man kunde. I December gav jeg Replik. Rahbek affagde i Januar 1794 den Eragtning: at Ingen i noget Tilfælde var berettiget til at bekjendtgjøre den anonyme Forfatter, uden Landets Domstole alene. Endelig domte Abrahamson i Lærde Efterretninger, at Forfatterens Navn er den eneste virkelige Skræmsel imod en ondskabsfuld eller kaad Forfatter*). — I December havde jeg ifølge Prams Duffe med nogle Anmærkninger ledsaget en fra Viborger Samler optagen Afhandling om Norges Universitet. — Med denne Maaned frattraadte Pram Minerva og benævnde mig ved denne Lejlighed sin Ven. At kaldes saa af den berømte Mand maatte for den tyveaarige Ungling være hoist hædrende.

Pram var En af de ædlestes Mænd, jeg har kjendt. For sine Venner var Han rede til hvert Offer, og sine Fiender lod Han vederfares mere end Ret. Vel foer Han undertiden op; men hans Brede lagde sig snart og afløstes af den alvorligste Stræben efter at oprette det Forseete. Mange af mine behageligste Timer tilbragte jeg i hans Huus, og jeg holder den Benævnelse af: hans „alle Alderes Yndling“, Rahbek i sine Erindringer giver mig, for En af mine hæderligste. — Han var en mægtig Mand paa Parnasset. Som Digter horte Han til vore Ypperste, og Leopold sagde:

*) 1796 S. 50.

Entre Homer et Virgil il aura mon homage o: Smellemellem Homer og Virgil af mig Han hylbes skal! Af Videnskaber var Han især hjemme, foruden i Æsthetik, i Statskundskab og Statshuusholdning. Men og i mange andre Sag: f. Ex. Fysik og Mathematik havde han seet sig om. Hvor mangfoldig hans Indsigt var, vise hans Skrifter. Hvor stor hans Videbegierlighed var, sees af de mangeslags Forelæsninger, han indtil sin Alderdom besøgte*). Hans Stil som Prosaist var knudret og forviklet, men kraftig og hjærnesfuld.

Kort forend jeg havde frattraadt den historiske Artikel i Minerva havde jeg i Forening med mine Medstuderende Frederik Høegh Guldberg og Jens Hansen Smith besluttet selv at udgive et Hæftekrift af blandet Indhold under Navn af Dana, men Sander løstede Kritikens Svøbe, og, skjönt Tode bebudede, at Udgiverne ville blive Et af de kraftigste og faureste Kloverblade, som nogensinde har groet paa det danske Parnas, ophorte Udgivelsen af os dog med første Bind. Hofboghandler Poulsen paatog sig at udgive det andet, og hertil leverede jeg noget Oversat, ligesom jeg og til min egen Dana kun havde givet et Par Oversættelser fra Florian, hvilke endog vandt Sanders Bisfald.

Udgiveren af Danas andet Bind, Hofboghandler Si-

*) See mit Skrift: Til Christen Prams Aindelse 1819, og min Nekrologie over ham i Statevennen 1822 No. 6, Begge af Rahbek optagne i Supplementbindet til Prams Skrifter 1824.

mon Poulsen, var ikke alene en driftig Mand, som betalte efter den Tid ganske anstændig; men han var ogsaa en behagelig Dmgangsven. Undertiden havde han hos sig Selskab, hvoriblandt Gubenrath, Haste, Hedegaard, Sveistrup, Odin Wolff. — Det var besynderligt, at denne Mand i sine sidste Aar skulde hensalde til det rædsomste Menneskehad eller rettere Menneskeskyt.

Paa samme Tid som Dana, begyndte, under Nyerups Medakssion, Maanedsskriftet: *Efterretninger om udenlandsk Literatur*, der naaede tolv Bind og endte i Juli 1796. Nyerup kændte jeg før min Reise til Tyskland fra Suhms Bibliothek, hvor han var Bibliothekar. Jeg var bestandig ikke alene den flittigste Medarbejder i *Efterretningerne*, men ogsaa den meest yndede. I den Halliske *Literartidende* 1794 No. 246 anføres af de to første Bind med særdeles Bisald ni originale Recensioner, hvoriblandt sex vare fra min Haand. — Jeg fortsatte *Efterretningerne* med: nye *Efterretninger*, tre Bind 1796—98, understøttet af Colliu, Hedegaard o. fl.

Ikke længe efter blev jeg Nyerups Medarbejder i de Kjøbenhavnske lærde *Efterretninger*. Jeg begyndte med en Bedømmelse af Knigges, ved P. D. Faber oversatte, over Dmgang med Mennesker*). Den behagede Nyerup meget, og jeg recenserede fra den Tid af indtil 1798. Ligesom jeg ved hin Recension maaffee hidrog til

*) 1793 S. 351—55.

at Forlaggeren, Direktor Schulz, lod den gode Bog omoversætte ved en bedre Haand: Laurik Hastes, saaledes gjengik jeg endnu i samme Aar Schneiders Oversættelse af Thorke lins bekjendte Karakteristik og Matthias Hagerups Lovtale over Tordenskjold. I Forstningen var mit Mærke især E. C—1 o: en Creol, der, som bekjendt, betegner en indfødt Vestindianer. Allerede i det følgende Aar blev det J. K. H., og yderst sjelden skrev jeg siden nogen Recension uden dette Mærke. Skjul havde jeg næsten altid.

Med Nyerup blev min Forbindelse stedse fortroligere. Jeg var hans jævnlige Gæst og altid velkommen. Vi stemmede meget overeens, helst i Politik. Undertiden sang jeg til hans eller hans Kones Fødselsdag. — Som Videnskabsmand var han især kyndig i Fædrelandets Historie og Literatur, som i den hele Literatur. Han havde tænkt over sit Modersmaal, men var selv ingen god Stilist; han saldt i det Haarde og Sogte. Nogle smukke Vers skrev han, især i Kæmpevisemaneer. Som Bibliothekar kunde han neppe overgaaes i Beredvillighed. Selv den, han ei yndede, gav han Anviisning paa Hjælpemidler. Hans Meninger i Politik og Religion vare meget frie; de første forandrede sig noget med Aarene*).

I den første Halvdel af 1793 gav Tode i Tris en anbefalende Bedømmelse af min *Numa Pompilius* og opfordrede mig til Mere. Taarerne strømmede af min Faders

*) See hans Autobiografi udgiven af Strøm 1829.

Dine, da han læste denne Recension. Ved en senere Lejlighed skrev Tode i samme Maanedsskrift til mig:

Med Oversættelser begynder man,

Saa i det samme Sag, som Autor, skriver.

Du gav paa Dansk den blide Florian,

Dit Kald det er: vor Florian Du bliver.

Jeg blev det ikke!

I Sommeren 1793 tilbragte jeg sædvanlig fra Loverdag Aften til Mandag Morgen, da jeg maatte ind i Hof og Stads Retten, i Nærum hos Assessor Hagens. Datteren Elise var ligesaa dannet og aandrig, som blid og smuk. Hun gik mig undertiden et godt Stykke Vej imøde og fulgte mig et godt Stykke Vej derfra. Hun var forlovet med Søelieutenant Hohlenberg, der da var udenlands. Men hvor høi en Priis, hun satte paa mit Venkab endnu efter mange Aars Forløb, har jeg siden faaet Wisshed om. — I Nærum modtoges jeg desuden med Gæstfrihed af Etatsraad Christian Colbjørnsen og Justitsraad Graah, ligesom i Solerød af Pastor Nyholm. — I Hirschholm var den veltalende og hjertelige J. E. Gutfeld Sognepræst. Jeg vandrede undertiden fra Kjøbenhavn did og lagde Vejen tilbage ligesaa hurtig som A geposten.

I Efteraaret 1793 blev jeg Medlem af det dramatiske literære Selskab samme Aften som min Ven Thorvaldsen. Her kom jeg især i nærmere Berørelse med Rahbek, der var Sjælen i Selskabet, ogsaa i nogen med Liebenberg, Egholm, Rosted, Madame Buchholms Søn. Jeg

spillede kun sjældent, men da og sjældent uden Bifald, f. Ex. som Witte Jonas i Bonner og Banner, Skriver i Harlekin Patriot, Kadetten i Desfiteren af sønlig Kjærlighed, Schlorum i Skuespillereskolen.

Min behagelste Dmgang i Vinteren 1793—94 var i det hagenfle Huus, hvor jeg blev behandlet med den allervenskelligste Opmærksomhed. Det var mig en kjær Sysfel, en Eftermiddag om Ugen at lære Datteren det Italienske, jeg selv havde lært om Formiddagen. Ved Lieutenant Hohlenbergs Hjemkomst fra sin Udenlandsreise trak jeg mig tilbage, fordi jeg befrygtede, at han kunde tiltroe mig andre Tølelser end Venkabs.

I Efteraaret 1793 søgte jeg om allernaadigst Tilladelse til at gjøre Prove for Advokaturen i Høstesteret. Den blev mig forundt, skjønt jeg neppe havde fyldt mit et og tyvende Aar. I Januar 1794 traadte jeg de til en Prove bestemte tre Gange frem i Stranken. Min Indledningstale var ligesaa skjønt som kort. Ogsaa var jeg ikke uden udbortes Talegaver. Men som mit Bryst var for svagt til at fylde den store Retssal, hvorfor ei heller Justitiarius og de øverste Assessorer havde kunnet høre Indledningstalen, saa begik jeg — jeg veed ej, om af Skjedestøshed eller Bankundighed — ved min tredie Prove den grove Fejl, ei at lade et vigtigt Dokument læse. Vel vandt jeg ikke desmindre Sagen, efter som Generalprocurør Chr. Colbjørnsen under Voteringen lod Dokumentet læse; men, for ikke at vordre afviist, tog jeg med Skamme min Ansøgning tilbage. Dog tabte jeg derfor in-

genlunde min Afgtelse iblandt Mebborgere, som kjændte mine Kundskaber og min Fliid. Selv Christian Colbjørnsen unddrog mig ikke sin Velvillie*). Dette Stod forhøiede naturlig ikke min Lyst til den juridiske Bane. Jeg opgav derfor ogsaa Kort efter mine Forretninger ved Hof og Stads Retten og overlod mine private Sager, med mine Mandanters Samtykke, til min saa dyrebare Ven Peter Bugge, den berømte Astronom Thomas Bugges Son, som og i en Alder af et og tyve Aar var bleven Prokurator. Min Fuldmægtig Albertsen blev ogsaa hans.

Nu opoffrede jeg mig mig ganske til Skribentens Kald. Med Aaret 1794 begyndte jeg, til Hofboghandler Poulsens Journal for Politik, Natur og Menneskekundskab, at levere en almindelig Udsigt over de nyeste politiske Begivenheder; og havde den Fornøjelse at see ogsaa den rost, som et Sidesykke til min Artikel i Minerva.**) Imidlertid er det alt for sandt, at jeg stundom lod mig henrive til at undskyldte Noget, som ej lod sig undskyldes; og ikke med vedberlig Varme misbilligede Robespierres Blodsærd, hvilken ej retfærdiggjøres derved, at Carrier, Le Bon, Fouquier Tinville maaskee vare endnu værre end han.

Ikke længe derefter værdigede Abrahamson min Numma Pompilius en Bedømmelse, hvori han fremsførte endeel for det Meste grundede Rættelser, men som han endte med,

*) See Hastes Vidnesbyrd i de lærde Efterretninger 1796 S. 78.

**) Nyerup i lærde Efterretninger 1794 S. 125.

at det Hele kunde gives Karakter af god Oversættelse, at megen Fliid ojsynlig var anvendt og at jeg havde Sprogene i min Magt*). Ogsaa i Kritik og Antikritik stod fordelagtig Dom.

Endnu i Februar 1794 var min Fader i Stand til fra en Vogn ved Holmens Bro at see Christiansborgs Brand; men snart tog det den sorgeligste Wendning med hans Helbred. Han blev paa sin tredsindstyveaarige Fødselsdag den 8 April 1794 syg af Nervefeber og døde den 21 April. Jeg laae af samme Sygdom og kunde derfor ikke være om ham i de sidste Døgn. Ogsaa et Par af mine Brødre laae. Kun hans to yngste Sønner kunde derfor følge ham til Graven den 28 April 1794. Han blev baaren bort af Studenter, mine og Peter Bugges Venner, som denne havde samlet. Han blev jordet paa Helliggeistes Kirkegaard; men han har ingen Mindesken. Paa et af min ældste Søster forfattet Vers nær, lod ingen Sorgesang ved den ædle Oldings Grav.

Min Fader efterlod sig, foruden sin Kone, der ved hans Død af Sorg var syg, syv Børn: fem Sønner og to Døtre. Jeg var den ældste. Den næstældste Son var Christen Georg, der, efter at have ladet sig examinere af Abraham Kall, af ham blev indskribet som Universitetsborger. Han gik derpaa som Volontør ind i Soldkammeret, oversatte Udskiltigt, dels særskilt trykt, dels indført i mine Tidsskrifter, og endte sin Bane 1827 som Soldinspektør i Kjøbenhavn, Ju-

*) Lærde Efterretninger for 1794 S. 165—71.

sittsraad, Ridder, Executor Testamenti ved det referenske Fond. En udmærket duelig, nidkjær, af Toldvæsenet fortjent Embedsmand, god Egtemand og Fader. Min anden Broder Johannes Nicolai kom i Sommeren 1794 i Noeskilde Skole. Vejledet af mig, med Undtagelse af de tre, fire sidste Maanedes, kom han strax ind i tredje Klasse og blev efter to Aars Forløb dimitteret til Universitetet af den lærde Tauber, med det Vidnesbyrd, at han havde overgaaet ikke alene alle de øvrige Lærlinger, men ogsaa sig selv. Mine tre øvrige Brødre vare endnu smaa: Marcus Gerhard, Andreas Petrus og Frederik Barisien, den Første opkaldet efter Grev Rosenkrone, den Anden efter Grev Bernstorff, den Tredie efter min Faders Ven Consul Barisien i Marokos. Min Faders to efterlevende Døtre vare: Elisabeth og Anna Birgitte.

Blandt dem af mine Venner, som i min Sygdom besøgte mig, vare især Peter Bugge, Johan Carl Heger og Henrik Wilhelm Lundbye. — Stephen Heger var paa Landet. — Peter Bugge hentede Døden ved mit Sygeleje. Vel i Forudsættelse af den, bad han de til min Faders Bortbærelse samlede Venner ogsaa ville vise ham denne Kjærlighedsgjerning. Faa Dage efter var han sengeliggende, men havde i sin Sygdom Hjerte og Kraft nok til ved et Besøg af mig at byde mig ile bort, for ej at udsætte mig for et Tilbagefald. Han døde den 14 Mai 1794, begravet af Alle, som kjændte ham. Den Af dødes Billede blev tegnet af hans Venners Ven Thorvaldsen, for Venner

skullet af En iblandt disse, Angelo. Nebenunder stod et Biers af Lundbye, der og, ligesom Guldberg, sang ved Hans Grav. Endelig fandt til Hans Minde en Sørgefest Sted paa Skydebanen, hvor jeg holdt en Tale, og rækkede Thorvaldsen og Angelo Guldringe med P. B., stiftede af Bugges Haar. Talen og Sangene lod jeg for Venner trykke, samlede under Titel: Peter Bugges Minde, med de Ord til Motto:

Trofast Venskab, sand Oprigtighed,
Ogsaa Du Afskædigheds Gudinde!
Ved den Grav, hvor Bugge lagdes ned,
Eders Sørgemods bittere Taare rinde!

Den lille Bog var tilegnet Bugges og mine Venner: Guldberg, Brødrene Heger og Lundbye. — Johan Carl Heger havde og ved mit Sygeleje paadraget sig Nervefeber og var nær bleven et Offer for den. — Lundbye skrev et hjerteligt Ord i Anledning af min Opkomst og den brave Gudenrath hædrede mig med en latinssk Lykonfning, „ved“, som han udtrykker sig, „vor humane Lookyndige Jæns Kragh Høfts Opkomst fra en færlig Sygdom“^{*)}.

Efter min Faders Død flyttede min Moder og mine Sydsfænde ud til Farum i nogle Sommerværelser, som min Fader endnu før sidste Sygdom havde lejet. Jeg fandt et

*) Lundbyes staaer i Minerva, saavel som i hans Digte; Gudenraths i Juridisk, Statistisk og literarisk Bibliothek.

Tilflugtssted hos Rahbek paa Bakkehuset, hvor allerede So: han Carl Heger delede Bolig med Ham. Vi arbejdede fra Syv, Otte om Morgenen, Middagsmaaltidet searegnet, til Halv fire om Eftermiddagen, da vi i tyve Minuter gik til Staden. Her hørte Heger og jeg Rahbeks Forelæsninger fra Fire til Fem. Saa skillede vi ad; men mødtes for det Meste igjen, kort før Portlukning, ved Bommen. — Dste gik jeg ud til min Moder og blev der et Par Dage, da jeg hver Aften ved Solens Nedgang takkede Gud, fordi jeg nu var min Grav og min Faders Gjenstyn en Dag nærmere. For Hende gik jeg og engang til Bernstorff for at bede om Pension. Han spurgte: hvoraf jeg levede. Jeg svarede, af at gjøre Bøger. Han loe. — Min Moder erholdt kun 150 Rdr. og det kun indtil Hendes yngste Barn havde fyldt sytten Aar.

Midt i September foretog jeg mig, af Pram opmuntret, en Reise til Lund. Her blev jeg, paa min to og tyvende Fødselsdag, gjæstfrit og ventlig modtagen af daværende Demon: strator i Botaniken, Magister, siden Professor i Æsthetik og Bibliothekar, Anders Lidbeck, til hvem jeg fra Pram havde anbefalingskrivelse. Jeg vandt Lidbecks Venkab og beholdt det indtil hans Død. Foruden ham, erhvervede jeg mig Ben: ner i daværende Doktor Medicinæ, nu Professor og Ridder Zacharias Eberhard Rosenfeld, daværende Magister, siden Professor i Historien og nu Rigsantikvar, Sjøborg, og i Lidbecks Svoger Doktor i Medicinen Lilljevalk, Ma: gister Wheling ikke at forglemme, men som af Døden bort:

reves efter nogle Aar. Desuden gjorde jeg Bekjendtskab med de fleste der da levende Professorer: Fremling, Hylander, Lundblad, Norberg, Sommelius, Rekius, Teng: vall, Tegmann. Med mig tilbage til Kjøbenhavn fulgte Tegnemesteren ved Upsala Universitet: Direktør Ahlberg.

Denne Reise anledigede, at jeg allerede i Oktoberhæftet af Minerva samme Aar leverede et, Lidbeck tilegnet, For: søg til en Udsigt over de skønne Videnskabers Skjæbne, som ogsaa særskilt blev aftrykt. Vel var dette Forsøg ikke øst af Kilderne selv, men kun i Hast af literariske Hjælpebidler. Smidbertid var det, som selv min skarpe Dom: mer Hammer skold erkjendte, indholdsrigt; mod og den Væe at erholde Rettelser ved Kammerherre Ugglæ og Hofjunker Axel Gabriel Silberstolpe*). — Paa denne Udsigt fulgte i November Bidrag til en Udsigt over Trykke: frihedens Skjæbne i Sverrige (fra 1766 af), der ogsaa modtoges med Bisald**). I Minerva havde jeg alt givet en kort Afhandling om danske Duellove (siden Frode VII's Tid), som Tillæg til en Afhandling om Dueller af Aug. Hennings. — Foruden ved disse Bidrag til Mi: nerva, bevidnede jeg Rahbek min Taknemmelighed for Op: holdet paa Bakkehuset ved at tilegne Ham min Oversættelse

*) I Nordia B. 1. S. 64—77 og B. 3, S. 97 ff. Ifr. Lærde Efterretninger 1795, S. 134, Ryerup, og 1796 S. 470, Abrahamson.

**) Lærde Efterr. 1794 S. 468, Abrahamson, som ogsaa i den Anledning omtalte mig i sit Krigsbibliothek.

af: Selmours, Claudius, Selico, Zoraide og Aben-
hamed, fire Fortællinger af Florian, der udgjorde
det fjerde Bind af dennes paa Poulsens Forlag udfomne
Værker, hvoraf Rahbek selv, i Forening med Samsøe,
havde oversat de tre Første*). — Derimod tildrog jeg mig
hans Mishag ved en Recension over hans Oversættelse af
Marmontels, nyeste Fortællinger, hvori jeg efter at have
erkjendt Oversættelsens Godhed, den udmærkede Ynde og
Skønhed i Rahbeks Maneer, og hans Indsigt i begge
Sprog, tillod mig at pege paa nogle Smaapletter**). Her-
til kom nogen Uoverensstemmelse i vore politiske Synsmaader.
Jeg blev derfor kun et halvt Aars Tid paa Bakkehuset, og
Rahbek fandt det ikke Umagen værdt, i sine Erindringer
at melde noget om dette vort Samliv; tvertimod! hvor
han nævner mig, omtaler han mig med Kulde, skjønt han
rigtig nok senere undertiden, s. Ex. i Dagen, har viist mig al
Agtelse.

Jeg tog nu igjen min Bolig i Kiøbenhavn, og udstedede
her sidst i December 1794 en Subskriptionsindbydelse paa et
Maanedsskrift, som under Titel af Nordia skulde virke til
en nærmere Forbindelse imellem den danske og den svenske
Literatur. Til Medudgivere havde jeg mine Venner Peter
Horrebow Haste og Frederik Høegh Guldberg.

*) Min Oversættelse er bedømt i Lærde Efterretninger 1795, S.
235—39, af 2^d o: Lundbye.

**) Lærde Efterr. i 1794 S. 638.

Det var Franzéns nydelige Sang: Svea til Dana,
hvilken jeg i Efterretninger om udenlandsk Literatur for Marts
1793 havde oversat, som først bragte mig paa den Idee om
Nordia, skjønt jeg vistnok allerede i Udsigten over de skjønne
Videnskabers Skjæbne havde opmuntret Broderfolkene „til at
betragte hinandens Skatte som fælles, og opreise et fælles
Alter for Nordens Tvillingdøtre.“

Det første Hæfte af Nordia tildrog sig megen Opmærk-
sømskab, ikke alene i Danmark, men ogsaa i Sverige, hvor det
strax med Roes anmeldtes i et Par Tidsskrifter: Lenngræns
Stockholms Post og Gjørvels Historiske och Statistiske
Tidningar, en Roes, der dog unægtelig tilkom næsten alene
Ideen. Thi vel prydedes Nordia snart med Bidrag af Fran-
kenau, Malte Conrad Brun, Louise Lindenkrona,
Pram, o. Fl., erholdt ogsaa noget fra Sverige; men plan-
mæssig gik det ikke frem, og adskillige maadelige Stykker op-
tog det. Jeg ventede noget Bedre af Enebestyrrelsen og for-
maade derfor mine Medudgivere til at fratræde, hvilket
Guldberg gjorde i en meget smuk Epistel, som indførtes i
Nordia. I Forstningen syntes denne Forandring at virke,
saa meget mere som jeg vandt en nidkjær Medarbejder
i Stockholm i Advokat = Jissal Bergström, Oversæt-
ter af Kallundborgs Kronike. Desuden erholdt det svenske
Bidrag af Engell, Kullberg, Lidbeck, Sjöberg,
Sjöborg, Stolz, danske af Sophie Buchholm, Fal-
sen, Gutfeldt, Lundbye, Heber, P. A. Heiberg,
N. L. Nissen, Schack Staffeldt. Men uheldige Om-
3

stændigheder, deriblandt Kjøbenhavns Ildbrand, bidroge til Nordias Fald med Enden af første Aargang, og det hjalp ikke, at jeg først i Maret 1796 afhændede Forlaget til Hofboghandler Poulsen, samt udstedede en ny Subskriptionsindbydelse til Nordia efter en mere hensigtsmæssig Plan.*)

Ikke hælbigere end med Nordia, gif det med en af daværende Professor, nu Statsraad, Frederik Thaarup og mig i Juli 1795 udstedet Plan til en svensk Bogsamling i Kjøbenhavn, bestaaende af Skrifter i de skønne Talekunster, Filosofi og Statsvidenskaber. Denne skulde tilvejebringes ved Bidrag af en halv Rigsdaler hvert Hjerdingaar. Der meldte sig en Eneste, og det var en Dame: Digterinden Louise Lindenkrone, nu Generalmajorinde Lindenkrone-Hegermann.

Smidletid havde jeg haft den Behagelighed, i Februar at udværgnes til Væresmedlem af det stockholmske Selskab for almene medborgerlige Kundskaber, hvis Virksomhed dog ikke varede synderlig længe.

I Begyndelsen af Kjøbenhavns Brand havde jeg paa et Episeqvarteer gjort Bekjendtskab med den svenske Digter Franz Michael Franzen, som nogle Djeblisk forud var kommen til Staden. Vi bleve Venner og vare det længe. I mange Aar har jeg Intet seet fra Ham.

I øvrigt hørte paa denne Tid til mine behageligste Forbindelser den med Professor Claus Frees Hornemann, og hans Familie. Han havde adskillige smukke yndige Døttre, hvoriblandt den ældste, Marie, siden blev gift med sin Faders Fætter nu Statsraad Wilken Hornemann, som døde for nogle Aar siden, Birgitte, en sin Skionhed, siden gift med Landmanden og Skuespildigteren Balthasar Bang, Klausine, siden gift med nu afdøde Kommandør Henne, m. St. Kronen i Huset var dog næsten Fruen, En født Thrane, udmærket ved Tælle, Aand og Blidhed. Hornemann selv var redelig og velvillig. Han sad og studerede — iblandt Andet Kiesewetter om Kants Filosofi — midt iblandt sin Familie, men da han paa det ene Dre var fast bov, kunde man tale om alskens Gjenstande uden af ham at cændses. Her kom ogsaa jævnlig Malte Brun, som blev Hornemanns Yndling. — Hos Peter Andreas Heiberg og hans Kone nød jeg den gjæstfrieste Modtagelse. De levede, som det syntes, i det bedste Forhold. — Desuden besøgte jeg nu jævnlig den høist ælskværdige Skuespillerinde Eline Marie Smith, Rahbeks Polly, i Huset hos hendes Moder. Som Emilie, Kathinka og Dyveke var hun bleven Almeenhedens Yndling paa Skuepladsen. Hos Hende saaes, foruden Rahbek, adskillige af Stadens skønne Vænder, især Malte Brun. — Ikke længe efter fik jeg og Afgang i Huset hos Konferentsraadinde Bang, hvis smukke aandrige Datter Antonette nu er Enke efter Baron Eggers. Tillige vedblev jeg at dyrke Prams, Nyerups og Asfessor Hegers Dngang.

*) Nordia blev anmeldt i Førde Gft. 1795, 129—36, 328—31, 507 ff., 520—4, Stockholmsposten 1795 Nr. 83, Hist. och Statist. Tidningar 1795, S. 166—73, Allg. Hall. Lit.-Zeitung.

Med Johan Erik von Berger og Schack Staffeldt, hvilke jeg Begge kjendte fra Göttingen, havde jeg og mangen behagelig Sammenkomst. For den Første besørgede jeg Dagens Anliggende anonymt trykt; af dem Begge erholdt jeg Bidrag til Nordia. Staffeldt var En af de mest genialste, dybeste Digtere, Danmark har ejet; men blev, dels netop for sine Tankers Dybde, dels for nogen Tunghed i Stilen, aldrig af sin Tidsalder erkjendt.

Jeg vilste mig varm for de herskende Frihedsideer, og fik en Anmeldelse af Sagerne imod Heiberg for vor Klub er dog en herlig Sag, Bogtrykkerensvend Stephanzen for en visnok laad Pjece af Ham, og Forlæggeren af Vækkeren, hvormed jeg ikke behagede Colbjørnsen og det danske Kansellie saavel som Høieste Ret. Bedømmelserne vare ikke gode nok til for dem at forskjærtse Belynderes Gunst. I Heibergs Vise var det følgende Vers, som fandtes anstødeligt, og kostede ham trehundrede Rigsdaler m. m.:

King George spiller høje Spil;
En Satan fik Ham nylig til
At rive Folkets Klubber ned
Sig selv til stor Fortred;
Han troer ei, Britten mukke tør,
Hvor galt han endog Sagen gjør.

Malte Brun fik med Hensyn paa anførte Strofe i en af Jens Smidts i Lønnebog for Selskabelighed indfort Aristokratisk Selskabsang:

King George er langt fra at være Beet
Dg herligt Kortene for ham falde.

Det er kun Heiberg, som nægter det,
Som tør hans Raadgiver Satan falde.
Nej! Visdom al hans Regjering røber,
Dg det er Løgn, at man Stemmer høber.

King Georges Skaal!

Med Sagen imod Stephanzen vandt denne, foruden fjorten Dages Vand og Brod, mindre Vre, end hans duelige Forsvarer, Prokurator Auditor Steenstrup som en alt for tidlig Død alt 1796 bortrev i en Alder af 31 Aar. — Vækkerfagen endtes med en Mulkt paa 200 Rdlr., hvilken Bruns gode Venner udrede under Form af et Agtfestegn for nyttige og vigtige Sandheder, men imod Fortjeneste, thi Vækkeren kom dog virkelig i Utide, nemlig i Sommerens Uroligheds Tid. Med Dommens Afgjelse i Højesteret erindrer jeg, at imedens en talrig Forsamling i Forsalen ventede paa Udfaldet, ilede Nsesforen Conferentsraad Treschow ud fra Højesteretsalen igiennem den i Forsalen ventende Mængde bort. Man troede, at han ikke tørde blive, af Frygt naar For dommelsen affagdes. Men snart erfarede man, at Han, og Han alene, havde stemmet for Tiltaltes Friindelse. Han var en dygtig og selvstændig Jurist, som flyttedes fra sin rette Hylde, da Han blev Amtmand.

Med Begyndelsen af 1796 begyndte jeg et nyt Tidskrift for det smukke Kjøen: Euphrosyne, hvortil jeg erholdt Bidrag af Pram, Schack Staffeldt, H. G. Sveistrup, Heber, Albert Albertsen; jeg selv især leverede Dversættelser. Det naaede under mine Hænder, ej meer end tre

Bind, hvorpaa fulgte flere, udgivne af Forlæggeren N. Sol-
din. For det Næste bestod og en Lommebog for Fruen-
timmer, jeg udgav, af Oversættelser. Endelig gav jeg i
1796 paa Dansk et Par omplantede Smaabøger af udmærket
Værd: fra det Franske Landsbyen Aginilas af Pol-
lin, en Lovtale over Landlivet og Landsbyfolks jævne Sæder
i gesnerff og floriansff Stil*); Amalia Sekkendorfs, en
liden Piges Historie, bestemt til Sædernes Dannelse, især
hos den qvindelige Ungdom, hvorom Nyerup skrev, at han
ikke erindrede i lang Tid at have læst noget Skrift for Ung-
dommen, han syntes saa godt om, og hvoraf ogsaa snart kom
en ny Udgave**). Desuden gav jeg til Poulsens Iris
adskillige Bidrag. De Første vare Breve til en Veninde,
hvori jeg iblandt Andet besvarede: hvad tør vi haabe? under-
søgte, om Lyksalighed bør ansees for det øverste og sidste Dje-
med for den menneskelige Handlen, og om det nogenstinde kan
være tilladeligt at sige Usandhed. Jeg vilde i disse Breve
være Kantianer, men Nyerup, ihvor langt fra at være Fi-
losof, blottede virkelig adskillige Svagheder i det Skrevne.
Under Mærket Prephil o: Anstændighedsven, skrev jeg en
Afhandling om Anstændighed. Ogsaa besvarede jeg, i et an-
det Stykke, det Spørgsmaal: om man især hos den unge For-
fatter, fremfor hos den ældre, kan kræve Beskedenhed, hvilket
jeg benægtede. — Af Aftenposten skrev jeg to, tre Aar
omtrent den halve Del.

*) Første Efterr. 1796 S. 136—38, Nyerup.

***) L. E. 1796 S. 405.

Jeg havde nydt den Ære, eenstemmigen at optages i
Dreyers Klub, En af de mest dannede og hæderlige For-
eninger Kjøbenhavn nogenstinde havde, Samlingspladsen for de
bedste Hoveder og høifortjente Mænd. Her skrev jeg til den
tyveaarige Stiftelsesfest 1796 en Sang til de bortgangne
Venners Minde, som begyndte med den først i Kartiet afdøde
Wesfel og den kort forhen i Vestindien bortrevne Bern-
hard Raas. Den lidet snaksomme, men alvorlig-venlige
Samsøe hædede den med sit Bifald. — Da den ved
Dreyers og Fabricius's Klubbers Sammensmeltning
opstaaede nye Forening i 1826 højtideligholdt sin Stiftelses-
fest fortsatte jeg hin Sang.

Til Malte Bruns Svada leverede jeg til Bidrag no-
get Oversat, men i Dyveksejden blandede jeg mig ikke. Jeg
overbiviste mig hos Heiberg om den urigtige Idee, Han havde
fattet, at der i Rosings Huus var en Kreds, som hemmelig
bestyrede Skuepladsen og havde Malte Brun til Medlem.
Biskop havde Denne Ret i Hovedsagen, men han gik for
vidt imod en Mand som Heiberg, og man kan med Rah-
bek sige, at kun Tanden, Oplysningens, Frihedens, Widen-
skabsmændenes Fiender, havde Fryd deraf. — Brun visse
iøvrigt ogsaa ved denne Leilighed megen Fatning. Falsen
formaaede Nyerup til i Forening med ham at forlige Sa-
gen. Heiberg og Brun samtykkede i at møde hos Kling-
berg. Her fremlagde Heiberg et Forslag til en gjensidig Er-
klæring. Brun forkastede det og skrev et andet, som Heiberg
antog, i hvor lidet det svarede til hans Fordel. — Brun

var en besynderlig Karakter: frygtfom og bly i Omgangslivet, var han kjæk og djærv, saasnart han fik Pen i Haanden. Han, der, som Skribent, Ingen skaaned, saarede aldrig Noget ved sin Tale. Blidt, smukt og elskeligt var hans Ud-vortes. — Efter Forligets Slutning gaves der Maaltider hos Heiberg, Klingberg, Falsen, Nyerup, Hornemann, men Brun blev ikke buden til Heibergs. Der var i Grunden kun Waabensstilstand imellem dem. — Kort efter fandt Malte Brun, da han blev kaldet til Forhør i Anledning af Kristokraternes Katekismus, advaaret af Pram, at burde redde sin personlige Frihed. Han stegte til Hveen i en Kanselliraad Holm tilhørende Waad, ledsaget af Holms Søn, Sveistrup, og Heloises Oversætter Studiosus Theologiæ Ole Albertsen.

Sveistrup skulde kort efter, som Huslærer gaar til Norge. I den Anledning gav han og jeg et Selskab paa Skjebanen, hvortil vi indbode C. F. Hornemann, P. A. Heiberg, Falsen, Nyerup, Pram, Rahbek, Haste, Klingberg, Rafn, Guldberg, Ulfesfor Heger. Her rakkede Heiberg og Rahbek hinanden igjen Vennehaand. Hornemann forsikkede mig, at han siden sit Ophold i Göttingen ej havde været i et ham behageligere Selskab.

Siden mit første Besøg i Lund havde jeg gjentagne Gange været der. Ogsaa paa Hveen havde jeg været i 1795 og siden efter Bruns Didskomst. Da denne sidste Reise, i Selskab med Sveistrup, Johan Carl Heger, Ole Albertsen, Benjamin Hornemann o. Fl., udførtes i en læk Waad,

var vi Alle paa Hjemvejen til Strandmøllen gangne i Wolgerne, saafremt en fremmed Waad ej havde taget os paa Slædetøget. Kort derpaa kom Albertsen, Auditor Frost, Auditor Kalnein og Tre til en Morgen til mig og vilde atter have mig med til Hveen. Jeg afflog det, fordi jeg ingen Penge havde. De Andre toge affled. Men, efter et Besøg paa Kadetfregatten, kantede Waaden med dem. Kun Een, Kalnein, blev reddet.

I 1796 besøgte den genialste Admiral Ehrensvärd og Digteren Kanselliraad Pankull Kjøbenhavn. Paa Skjebanen holdtes et Selskab til deres Ære, jeg troer, givet af Guldberg. Jeg var iblandt Gæsterne. Talen kom paa Nordia. Heiberg sagde til Rahbek, at de nu i Forening skulde give Forbindelsen imellem de skandinaviske Litteraturer en anden Skik. Det stodte mig. Jeg besluttede at iverksætte min længe paatænkte Plan med foregede Kræfter, men uden Heiberg.

Efter først for Nyerup at have yttret mit Ønske om i Forening med Ham og Flere at tage Nordias Traad op igjen, gik jeg til Baggesen, som jeg neppe før havde seet, men som strax med Beredvillighed lovede Deltagelse. I mit fire og tyvende Aar vandt jeg ligesaa hurtig hans Yndest, som jeg i mit fjortende havde vundet Prams.

Baggesen foreslog for Nyerup og mig, at vi skulde tage Pram paa Raad med, og vi Tre bleve enige om at henvende os til Brødrene Nicolai og Peter Christian Abildgaard, gamle Abrahamson, Hauch, Kjerulff,

Münter, Sander og Suhm. De vare alle villige i at tiltræde, men nu besluttede vi, at Antallet af Medlemmer skulde fordobles. Tolv nye valgtes til, og vi Fire og Tyve samledes en Aften først i Oktober hos Professor Nyerup paa Regentens, hvor vi da stiftede det Skandinaviske Literaturselskab, og besluttede at korresponderende Medlemmer skulde indbydes i Sverige, saavel som i Norge og de danske Provindser, at Midlet til at fremme dets Vjemed, en nærmere Forbindelse imellem den danske og den svenske Literatur, især skulde være et Tidsskrift under Titel: Skandinaviske Museum. Professor Peter Christian Ubbildgaard blev Interimsformand og jeg for fem Aar Sekreter med fem hundrede Rigsdaler aarlig af de Indtægter Museum, af de sangvinist-haabefulde Medlemmer, ventedes at kaste af sig. — Medlemmerne forogedes efter nogle Aar til fyrretyve, og ligesom allerede ved den første Udvidelse En og Anden var optagen, som de fire Stiftere havde aftalet at ville modsætte sig, saaledes blev dette nu mere og mere Tilfældet. — Hvad de fem hundrede Rigsdaler angaaer, da saae jeg aldrig en Skilling af dem. Ubefindig paatog jeg mig for Forlæggeren, K. H. Seidelin, at affende et stort Antal Exemplarer til Sverige. Jeg fik ingen Betaling, men maatte godtgjøre Seidelin den. — Videnskabernes Selskab overlod snart det Skandinaviske sin Sal paa Christiansborg til Afbenyttelse ved dets Møder, og om Sommeren modtes Medlemmerne paa Skydebanen, hvor de efter endt Forelæsning nøde et Aftensmaaltid sammen. — Der

er iøvrigt vel faae Aar i Verden, som have kostet mere Tid og Umage at fuldende, end det Aar, der indeholdt det Skandinaviske Selskabs Love. De fire og tyve Medlemmer samledes i mange Uger hver Søndag Formiddag og kunde undertiden anvende en heel Formiddag paa et Par Paragrafers Drosning. Det var paa eengang lysteligt og harmeligt, at høre Malling, Abrahamson, Waggesen, Tønder Lund, P. C. Ubbildgaard udbrede sig over — Jngenting. Ikke desmindre bleve Lovene efter nogle Aar omarbejdede.

Smidlertid paadrog jeg mig i Slutningen af 1796 en ubehagelig Fejde med Professor Jakob Baden. Denne Mand havde stillet paa mig, især paa mit Uheld i Høiesteret, og tillige havde han angrebet min daværende Dmgangsven N. L. Nissen, fordi han kaldte sig Doctor i Filosofien, istedetfor det gamle Magister. Jeg greb Lejligheden og skrev sex Blade i Iris, hvori jeg sagde Udtingen nogle vel ikke uforfkyldte Haardheder, men i en ikke ganske sammelig Tone. Flur udkom et anonymt Skandskrift fra Holms Presse: Hvem er Jens Kragh Høst? hvori jeg, i Anledning af mine Blade imod Baden, fremstilledes som den største Nidbinding. Jeg lod Holm indkalde for Forligelseskommissionen, hvor Pram mødte for mig. Bogtrykkeren opgav Torild Baden i Kiel, som den, fra hvem han havde erholdt Manuskriptet. Professorerne Abraham Kall og Münter opmuntrede mig til Sags Anlæg og lovede at bære Omkostningerne. Men Professorerne P. C. Ubbildgaard og Moltenhaver raadede mig til koldfindigt Giennæle og jeg fulgte

dette Raad. Jeg skrev nogle Blade: Til Publikum og bekvemmede mig deri til endog at bevidne Fortrydelse over at jeg havde tilfidesat den skyldige Uærbødhed for Alderdommen ved det Udtryk, at Baden var gaaen i Fro. -- Da jeg siden engang talede med Hertugen af Augustenborg, forsikrede han mig, at Torkild Baden ikke, saalænge han havde Indsigt, skulde blive forfremmet. Jeg vilde have været gladere, om han havde hjulpet mig til Forfremmelse. Paa Baden kunde jeg i Grunden ikke være vred, forsaavidt han ikke havde grebet til Pennen uden for at værges sin Faders Ære. At han i senere Tider ikke har villet vedkjænde sig sit Skandkrift, synes man at kunne slutte deraf, at det ikke findes under hans Navn i Nyerups Literaturlexikon. Jeg har aldrig fragaaet, hvad jeg skrev.

I Aaret 1796 var min Ven Stephen Heger gaaen til Skuepladsen, hvor han havde lært at kjænde og elske Eline Marie Smidth. Den 4 Februar 1797 om Morgenen kom Han til mig med Begjering fra sin Kjæreste, om at være hendes Forlover. Jeg spurgte om hendes Navn og erfarede dette med Glæde. Nyerup var Hegers Forlover. Stiftsprovst Bast forrettede Vielsen. Aftenselskabet bestod af Brudeparret, Brudens Moder og tilkommende Svigerfader, samt mig. Fem og tyve Aars Dagen derpaa gik jeg om Aftenen til Hegers og festligholdte deres Solbryllup, One af alle Fremmede. Derimod bestod nu Familiefesten af dem selv, Hendes Moder og Svigerfader, den ældste Datter Wilhelmine og hendes Mand, Professor

Werlauff, den næstældste, Louise, og hendes Kjæreste Student Plum, samt fem, sex andre Born. -- En blidere, tækkeligere Kone end Madame Heger, har jeg ikke kjænt.

Ligesom min Dngang i Hegers Huus, saaledes hørte nu ogsaa Baggesens Beskaf til mit Livs Glæder. Og ligesom Pram, saa blev Baggesen mig tro i Vel og Væ; jeg veed ikke hvem jeg skal sætte overst, hvem jeg skylder Mest. Baggesen har aldrig sveget, aldrig fornærmnet mig, men givet mig mangfoldige Prover paa sit Hjerte og ved mangen Lejlighed stræbt at vise mig virksom Hengivenhed. For sin Overbevisning opoffrede han alt Jordis; men gjerne lyttede han til Andres Bemærkninger og rettede sig derefter. -- Ingen brugte Silen mere end Han, thi Ingen var mere levende, end Han, gjennemtrængt af den Grundfæstning, at i Alt hvad man foretager sig, bor man stræbe til Fuldkommenhed. Han havde derfor og lagt sig saaledes efter Skjønkrift, at jeg Ingen har seet skrive en smukkere Haand end Han. Derfor ere og Titlerne til Hans skæmtomme Niimbreve, saavel som til hans tykke Digte, stukne efter hans Skrift.

I Sommeren 1797 sagde Baggesen mig, at Bernstorff ønskede mit Besøg. Denne Sibste havde beklaget, at jeg ikke vilde gaae Embedsvejen. Baggesen forsikrede om det Mobbatte. Og nu havde Bernstorff paalagt ham at bede mig komme til Ham. Ved Indtrædelsen modtog den vise og værdige Statsmand mig med de Ord: De har en varm Ven i Justitsraad Baggesen. Han udbredte sig over urolige Skribenter i Politiken og Religionen. Hvad de poli-

tiske Tritænkere angik, erklærede Han dem for mindre farlige; de religiøse derimod, som ikke skaaede, hvad der havde været Fædrene helligt, ivrede han desmere imod. Han lovede at anbefale mig hos Kronprindsen til det første ledigblivende Legationssekretariat. Saa Uger efter døde Han. — I 1795 havde Grosch, i Anledning af Fredens Bevarelse stiftet et Kobber, forestillende Hygæa offerende til Gud for Ham, istedetfor at der ellers offres til Hende. Jeg satte derunder følgende Vers:

Til Freden vennehuldt lod Bernstorffs Bliv.

Helb, Helb os, Nordens Myriader!

Thi offerer selv Hygæa for hans Liv.

O Hende høre Du, Naturens Fader!

Maaskee har Bernstorff aldrig seet dette Kobber.

Da ved Bernstorffs Død Grev Schimmelmann valgtes til Præsæs i Videnskabernes Selskab, sandt Universitetets Patron, Hertugen af Augustenborg sig at være forbigaet. Han skrev nu et ypperligt Brev til det Skandinaviske Selskabs Interimsformand P. C. Abildgaard, hvori han ønskede det til Lykke og tilfagde det kraftig Medvirkning til dets Hensigts Fremme*). Selskabet havde den Utaknemmelighed, ej at vælge ham til Præsæs. Det smigrede maaskee mere enkelte Medlemmers Forsængelighed selv at vælges til Formænd, og de, som ej kunde have Haab om denne Udmærkelse, manglede Mod til at vise sig selvstændige. Lige saaledes var der, da Selskabet senere opfordredes, til Kanselliet

at nævne dem, der for deres Fortjenester af den skandinaviske Litteraturs Forbindelse havde Udkomst til Dannebrogordenen, Ingen som havde Hjerte og Mod til at nævne Nyerup og Baggesen. Pram var Ridder. —

Allerede fra Nordias Dage, 1795, havde jeg staaet i Brevverling med Gråter i Schwabisch Halle, hvis kjæreste Tid det var at hendrage sine Landsmænds Opmærksomhed paa Skandinaviens, især Danmarks, Dikhyndighed og Litteratur. Han havde ogsaa givet mig Bidrag til Nordia og, saa længe Han levede, vedblev Han at virke til Teutonias Forbindelse med Dana og Svea.

Min Ven Henrik Steffens, som efter adskillige Aars Dmtumling, imidlertid i Kiel var bleven Doctor i Filosofien, indbød mig i Sommeren 1797 til Medudgiver af et nytt Tidsskrift, der under Navn af Nordisches Museum skulde udkomme i Altona hos Hammerich, med Bestemmelse at gjøre Tyskerne mere bekjendte med den skandinaviske Litteratur. Jeg svarede Ja og sendte Manuskript. Men nu falde det mig ind at gjøre en Rejse med Paketbaaden til Kiel for at gjøre nærmere Aftale med Steffens. Han var just paa Toldboden ved min Ankomst. Jeg boede hos Ham adskillige Uger i samme Bærelse, som Rahbek og Samsøe havde havt, og vor Spvarteresse var den Kathrine, som Rahbek i Wisen: Det hændte sig engang o. s. v., har foreviget. I Kiel knyttede jeg Venkab med Et af Jordens bedste Mennener, Garnisonspræsten Røster, en dyb Tænkter, ypperlig Taler, men som af Tungstindighed kort efter nedlagde Em-

*) Brevet staaer i den nordiske Tilskuer.

bedet. Jeg lærte at kjænde Rist, som kort efter blev Præ-
vatskretere hos Schimmelmann og siden i 1807 var
Chargé d'Affaires i London. Ungdomsbekjændtskaber for-
nyede jeg med Theologen, Magister Peter Erasmus Müller,
siden Biskop i Sjælland, og Juristen Erik Hammeleff. Af
Profesorer modtog jeg gjæstfri iblandt Andre den gamle
ventlige Weber, den rene og hulde Reinhold, den ogsaa
som Filolog udmærkede Moldenhawer i Düsternbrock og
den saa særdeles tjenstvillige Udgiver af *le Nord*, Olivarius.

Efter min Hjemkomst til Kælelovsfabriken besøgte Stef-
fens mig her til Gjengjæld og blev hos mig nogle Uger.
Her boede paa samme Tid, foruden mig og Berndth, Svei-
strup og Zacharias Møller, en Bjergværkskyndig, der
siden reiste til Westphalen, hvor Han gik over til Katholis-
men. Her var en munter Kommerts. Da Rahbek en Af-
ten gik forbi Havedøren til Bakkehuset, saae han os ved
Punseshollen i et Lysthus. Han krob over Døren og tog Deel
i Lauget.

Imidlertid forlod Baggesen igjen Danmark, ikke uden
at give mig en ny Prove paa sit Venkab. Han foreslog
mig til Lærer i det Danske Sprog og de skjøne Talekunster
i Hofpræst Christianis Institut udenfor Vesterport. Jeg
fik, som Saadan, for nogle faae Timer ugentlig 200 Rdr.
aarlig og havde kun Nogle af de øverste at læse for: Meincke,
nu Justitsraad og Borgemeister i Stege, Hallander, Præ-
torius, et Par Bartholiner, et Par Henriques, tre Mari-
boer o. fl. — Vel arbejdede jeg her med Lyst, men dreves

dog snart bort af andre Planer. Christiani gav mig ved
min Bortgang det hæderligste Skudsmaal. Han var en lige-
saa behagelig Umgangsven, som værdig Mand, ved Virksom-
hed og Møjlighed ret flikket til det Hverv, han havde paataget
sig. Bort Fædreland leed et sandt Tab, da han opgav sit
Institut og drog bort.

Dels for at vorde end mere bekjendt med Sverige og
dets Literatur, dels for at opmuntre de korresponderende Medlem-
mer og opsoge flere dygtige og villige Medarbejdere troede
jeg det hensigtsmæssigt at foretage en ny Rejse did. Jeg ud-
virkede hos det Skandinaviske Literatursekskab en Understyt-
telse af halvandet hundrede Rigsdaler og dermed begav jeg
mig i Februar 1798 paa Rejsen, uden at vide, hvor langt jeg
vilde eller kunde komme. Først opholdt jeg mig nogle Dage
i Lund, hvor jeg købte mig en Vogn for 36 Rdr. Rigsgjeld.
Paa Vejen fra Lund til Christianstad underkastedes jeg en
liden Prøvelse. Da jeg kom til en Stasjon, var der Ingen som
kunde høre for mig; thi Skytskarlen var som Forbud reden
til næste Stasjon. Man sagde: jeg kunde vel høre selv.
Rigtignok havde jeg nu aldrig haft Lomme i Haand. Imid-
lertid undsaae jeg mig ved ikke at svare Ja. Kun bad jeg,
at man vilde bringe Vognen ud paa Vejen. Jeg opdagede
snart, hvori Hovedkunsten bestod med at styre Hesten. Denne
var taalig og Vejen gik lige frem. Siden har jeg kunnet
høre, men aldrig med mere end med een Hest. — I Berlin
besøgte jeg Biskop Wallquist, en berømt Taler, som under
Gustaf den Tredie havde haft megen Indflydelse, og nu med

Kraft forestod sit Stift. Han modtog mig med Udmærkelse og bød til min Vre et talrigt Selskab til sig*). Fra Vexis forlængede jeg Rejsen til Linköping, hvor jeg opsogte den mig fra Kjøbenhavn af bekendte Grosserer Lindahl, Svigerfönnen til den høifortjente Literator Gjørwell, selv en Ven af Videnskaber og Videnskabsmænd, Eier af en Samling af Autografer. Hos Ham tovede jeg en fjorten Dage, i hvilken Tid jeg lærte at kjænde den hollandske Rejsebeskriver Meermann van Dalen. Mit Ophold i Linköping kostede mig ej over et Par svenske Specier i Drillepenge. Med Lindal reiste jeg i hans egen Vogn til Stockholm.

I Stockholm henvendte jeg mig til det Skandinaviske Selskabs Medlem, Doktor Medicinæ Ruthström, Sekreter ved Bitterhøts Akademien, som jeg skriftlig havde bedet om at bestille Værelse for mig. Denne, som Tænkter og Digter hæderlig udmærkede Mand, et Mynster paa Tjenstagtighed, havde opfyldt mit Ønske. Næste Dag ledsagede Advokat: Gissel Bergström mig til Sveriges Landshövding Rosenstein, forhen Informator hos Gustaf den Fjerde, Sveriges Måling, ogsaa Selskabets Medlem, til hvem jeg havde taget mig den Frihed at lade mine Breve fra Kjøbenhavn adressere.

*) Nogle Aar efter havde Wallquist den første Maj Stiftets Proovster hos sig til Middag og foreslog ved Maaltidets Ende en Skaal for at takke Gud, fordi deres Enker nu i Tilfælde af deres Død nøde fuldt Raadsens Aar, eftersom de havde overlevet den første Maj. Da de vare staaede fra Bordet, satte han sig ned at drikke Kaffe, og faldt død om.

Ogsaa Pengebrev fandt jeg hos Ham, hvori jeg ved min Moders Godhed erholdt Remisse, da naturligvis mine halvandet hundrede ikke kunde vare længe, skjønt jeg virkelig i Sverige ej udgav mere, end jeg vilde have udgivet i lige lang Tid i Kjøbenhavn. Hos Rosenstein traf jeg ved hans Lever Søndagsmorgen blandt Andre Sveriges daværende første Digter Leopold, ogsaa Medlem af Selskabet, og, som gift med en Sønnedatter af Frederik den Femte, blev understøttet med en Pension af den danske Regjering. Med Breve fra Professor Kiærulff og Skuespiller Schwarz gif jeg til den berømte Skuespillerinde Caroline Müller, forhen Walter, da gift med Kapelmester Müller, som modtog mig huldt, men bad mig, ikke at tale dansk, for at Hun ej skulde forledes til at danse paa Skuepladsen. Jeg talde nu Svensk saa godt jeg kunde; thi med alt mit Kjendskab til Sproget, har jeg dog aldrig kunnet lære at tale det rigtig. Engang sagde man: Herren taler som en Bog; en anden Gang: Herren bryder lidt paa Tysken; en tredje Gang kunde man nok høre, hvad Landsmand jeg var: en Italiener. — Müllers indbød mig som daglig Gjæst. Endnu samme Aften saae og beundrede jeg Hende, den i sit fem og fyrretyvende Aar næsten ungdommelig Skønne, jeg troer i Renaud d'Als. Et Par Gange senere var det igjen Tilfældet, da Hun den ene Gang spillede Prosper i Azemia, den anden Gang den Ene af de to smaa Savojarer.

Men allerede to, tre Dage efter min Ankomst til Stockholm faldt jeg i en hæftig Forkølelsesfeber, hvilken jeg havde

paadraget mig ved at reise uden Dverkjole i den strengeste Vinter. Min Lykke havde strax i Stockholm lært mig at kende Lægen Professor Gistrén, og af denne uegennyttige Mand blev jeg snart aldeles helbredet, paa ægte Brownss ved Portviin. Denne Lærepenge uagtet, vedblev jeg i Stockholm at gaae uden Dverkjole i blotte Silkestrømper. Mange herlige Beksjændtskaber stiftede jeg her. Jeg erindrer, foruden Ruthström, Bergström, Rosenstein, Gistrén og Leopold, følgende: min gamle Korrespondent fra Nordias Tid, den, alle Vanheld uagtet, indtil sin høje Alderdom virksomme Litterator Gjærwel; en Anden, som havde prydet Nordia med Bidrag, Taleren og Digteren, Ridderhussekreter, Hoffunker Axel Gabriel Silfverstolpe; min tredje Medarbejder, Digteren Sekreter Sjöberg, som havde skænket Nordia et Vers over den af ham fra Malmø seete Kjøbenhavns Ildbrand; en fjerde Medarbejder, den da friskindede, vittige Baron Hjårta, som siden for en Tid frasagde sig Adelskabet; Formanden i Selskabet for almene medborgerlige Kundskaber, Sekreter Modeer, udmærket Kjænder af Mynter, men som han kun samlede i Kobber; Høstens ypperlige Sanger, Rigsmarskalk Grev Johan Gabriel Drenstjerna; Forfatteren til Fideikommis for min Son Ingemund, paa Dansk under Navn af en Faders Naad til sin Son, Justitskantsler Liljestråle, den grundlærde Olding Rigshistoriografen Jonas Hallenberg, som med Munterhed og Naakhed ledsagede mig omkring i det store Stockholm, Mathematikeren, Magister Sjöstrén, Sekreter ved Videnskabernes Akademie; Digteren

Naadmand Isaac Blom, endelig min Landsmand den udmærkede Graver, siden Professor i Kjøbenhavn, Jacobsen, Fader til tre udmærkede Sønner, hvoraf den Ene er den berømte Læge Ludvig Jacobsen.

Med Ubefalingskrivelser, især fra Drenstjerna, rejste jeg endnu i Marts til Upsala. Her maatte jeg seje den forhenomtalte Tegnelærer ved Akademiet, Direktør Ahlberg i for Intet at tage Bolig hos ham. Jeg spiste ifølge Indbydelse af Magistrene Benjamin Højer og Gustaf Abraham Silfverstolpe daglig i et sluttet Selskab af Magistre og Studenter, og da jeg ved Afreisen spurgte, hvad jeg havde at betale, var Svaret, at min Nærværelse havde været Selskabet en Fornøjelse. Højer var en skarpsindig Tænkter, fortrolig med den nye Filosofi; Silfverstolpe besad et lyst Hoved, god Smag og literariske Kundskaber. Lovrigt modtog næsten alle Profesorer, Årell, Fant, Thunberg, Kurivillius, Winckmann, Reikter, Prosperin, og saa Landshøvding Wetterstedt, mig saare venkabelig. Hos ham saae jeg hans Son, den nuværende svenske Minister Wetterstedt, den Dag, da han, som Yngling, kom tilbage fra en Udenlandsrejse. Lektor Ulmquist, død som Biskep i Hernösand, blev min oprigtige Ven og erindrede mig endnu med Hjertelighed en Enes Aar efter*). Ingen af Alle vandt dog saaledes min Hengivenhed, som Digteren Lektor Stenhammar, Kellgrens Eftermand i det Svenske Aka-

*) See Beckens Reise i Sverige.

demte. Næsten hver Dag vandrede jeg med Ham ud til Skoven en Tierdingvej fra Byen og nød den største Glæde af Hans Samtaler. — En Dag gjorde jeg en Udvandring til Landsbyen Gamle Upsala, hvor jeg besøgte Linné's berømte Lærling Probst Odman, der kjændte de fjærneste Lande saa godt som Upsala. Han havde i endel Aar ligget af Feber en Times Tid hver Dag, men var al den øvrige Tid frisk og rask. — En længere Udfart var forbi Kongernes gamle Balssted Moraftenar til Kobbergruben Dannemora. I Upsala stræbte jeg især at vinde Fortrolighed med den svenske Literatur. Hele April tøvede jeg i Upsala og saae den sidste April, Valborgmesse Aften, fra den Høj, hvorpaa Kirken staaer, talrige Blus i de omliggende Landsbyer.

Den første Maj kom jeg tilbage til Stockholm, hvor jeg horte, at Politimesteren strax efter min Afreise havde efterspurgt mig, for at erfare Hensigten af mit Komme, men at Rosenstein havde hos ham og selv Kongen borget for min Frihed for politiske Drev. For at overbevise sig om min Færd, og i alt Fald advare mig, havde min Belynder skrevet Magister Højer til og af Ham faaet beroligende Svar. Jeg havde end ikke ladet mig henrive til uforsigtige Ytringer ved den Trykkefrihedens Begravelse, som havde fundet Sted kort forhen. Min hele Hu stod til Literaturen, især den humanistiske og fjønne. Neppe læste jeg de politiske Aviser. — Hvad Sankt Hans Dag er for os, er for en stor Del Første Maj for Stockholmerne. Da strømme disse ud til den udenfor Staden liggende Skov. — Dette Aars første Maj var

især bleven dem kjær derved, at Kongen og Dronningen efter en Tidlangs Misforstaaelse vare kjorte ud sammen i Skoven. Fra Stockholm gjorde jeg engang paa den maleriske Mælarsøe med Gistrén og Ruthström en Sejlads ud til Drottningholm, hvor Gustaf den Tredie i det saakaldte China havde foræret Caroline Müller et Landsted. Jeg fandt hverken hende eller Manden hjemme, men mødte dem om Natten i Skoven paa Hjemvandringen, for aldrig meer at see dem. Jeg fik nu den Tanke at forlange Rejsen til Petersborg og havde allerede underrettet mig om Paketbaadens Afgang did, da jeg modtog et Brev fra Stenhammar. Han foreslog mig, istedenfor til Rusland, at rejse med ham til Danmark, da han for sit Helbred vilde besøge det sydlige Europa. Jeg satte saa megen Pris paa hans Venkskab, at jeg opgav hin Plan og oppebiede Ham i Stockholm. Efter hans Hidkomst forlod jeg dette med Ham. Vi gjorde et Udlob fra Bejen til hans Broder, Psalmedigteren Matthias Stenhammer, der var Landsbyeprest et Sted i Östergöthland. Fra Linköping fulgte Biskop, siden Erkebiskop Lindblom, med Stenhammar og mig til Medewi Sundhedskilde. Her opholdt sig dengang Stiftamtmand i Christiania, Kammerherre, siden Statsminister, Frederik Julius Raas og General Mansbach. Raas, der kom fra Stockholm beklagede sig over Kjedsomheden der, hvorimod jeg priste mit Ophold for behageligt. Jeg forklarede ham, at Aarsagen vel var, fordi man befrygtede Fordringer af ham, som fornem Mand, hvorimod man troede, jeg, som ung Videnskabsmand

uden Rang og Embede, vilde tage Alt for fyldest og maaffee paa Prent takke for beviist Gæstfrihed. Ogsaa i Medewi kjæbedes Kaas. Jeg foreslog at føre ham ind i min Kreds, til hvilken ogsaa Brøndlægen, Archiater Hed in, hørte. Kaas viste mig gjensidig Opmærksomhed. Men nu maatte jeg uventet stilles fra min Stenhammar. Hed in erklærede, at han ikke havde Kræfter til Rejsens Fortsættelse, men vilde doe imellem mine Hænder paa Vejen. Han maatte da usfortøvet vende tilbage til Upsala. Saaledes ene, ilede jeg over Helsingborg tilbage til Kjøbenhavn, og lagde, om jeg ej fejler, en Midsummers Dag, fra tidlig Morgen til Aften sejten svenske Mil tilbage. Saa meget mere maatte jeg ile, som nu mine Penge vare næsten slupne. Ved henimod et halvt Mars Dphold i Sverige havde jeg der lært personlig at kjænde og vundet Yndest hos Endel af Sveriges Upperste, men udrettet ikkun Lidet til Djemedet.

Efter 1797 at have udgivet en Anmældelse af Nar-bøger for Læren om Dyb og Ret, hvorpaa jeg ingen Subskribenter fik, tiltraadte jeg Medudgivelsen af Sveiztrups filosofiske Repertorium, som imidlertid langt bedre udspreedes af ham og den tredie Medudgiver A. S. Drsted. — Ogsaa oversatte jeg Kants om Sindets Magt til at være Mester over de syge Tølelser. — Endelig udkom det første Bind af Skandinavisk Museum, udsmyret med gode, tilbøls ypperlige, Bidrag af Baggesen, Suhm, Sander, Franzén, Nyerup, Modeer, Wad, Lidbeck, foruden endel grundige Bedømmelser af nye danske, saavel som svenske,

Skrifter. Det andet Bind udkom 1799 og havde Bidrag af Hauch, Münter, Fuglsang og Tønder Lund, hvortil kom en forhen utrykt Tale af Frederik Sneedorf, holden i det nordiske Selskab i London i Foraaret 1792, det Sidste der kom fra hans „af Muser og Gratier omslagrede“ Pen. Alle disse Prydelser uagtet, havde Museum kun ringe Afkastning. Indtægten af mine øvrige Arbejder var ubetydelig.

Under saadanne Omstændigheder fandt jeg mig forandret til igjen at søge Embedsbanen. Adjunktoren ved det juridiske Facultet var bleven ledig ved Benzons Udnevneelse til Regjeringsraad paa Ste. Croix. Bornemann sagdes bestemt til Posten. Jeg fandt mig berettiget til at gjøre Forbring og ansøgte dertil om Konkurs. Den blev bevilget. Som Konkurrenter meldte sig, foruden mig, Bildsted, Bornemann, Krogh, Lassen og Drsted. Vi fik tiorten Dages Tid til at udarbejde sex Forelæsninger. Før den Tid kjænte jeg Fichte kun af Recensioner. Paa et Par Dage gjennemstuderede jeg Hans, vistnok klare og konsekvente, Naturet, og blev Fichtianer. Forelæsningerne holdt vi paa Studigaarden paa det øverste Auditorium. Prisdommerne vare: Konferentsraad J. E. Colbjørnsen, Generalauditer Nørregaard, Etatsraad Fridsch, Professorerne Colb og Schlegel. Efter Forelæsningernes Ende saagodt som lyknskede Nørregaard, Colb og Schlegel mig. Den Sidste talde med mig om mine tilkommende Forelæsninger, og da jeg vilde gjøre en liden Afspredelsesreise, spurgte Colb mig, hvorhen han skulde skrive til mig om Udsaldet.

Jeg tog til Odense for at besøge min Ven, den som Filolog udmærkede og iblandt Andet ved den rigtige græske Udtales Udbredelse særdeles fortjente, Konrektor Dr. Søren Nicolai Johan Bloch, nu Professor og Rektor ved Latinsk Skole i Koeskilde, da gift med mit Sykkendebarn Margrete Hensler, en Datter af den ovenomtalte Generaladjutant Hensler.

I Krebshuset traf jeg den vidtberømte Orgelspiller og Komponist Abbed Bogler, som jeg antog for en Degn fra Landet, indtil jeg blev opmærksom paa, at han læste Indskifter i fremmede Sprog paa Vinduene. Med ham rejste jeg fra Krebshuset til Odense, hvor jeg hørte ham fortælle hans yderst interessante Levnet, deriblandt hvorledes ulykkelig Kjerlighed havde formaaet ham til at tage Tonsuren.

Bloch og hans aandrige, elskelige Kone, saavel som hans retfindige Fader Biskop Tønne Bloch, modtog mig yderst velvilligen. Med dem kappedes Kanselliraad, siden Generalrigskommisær, Ewald, og hans dannede og fintfølende Kone. Endelig vistres mig ogsaa al Gæstfrihed af Boghandler Iversen, uagtet jeg fort forhen havde besøgt ham i Anledning af noget om Baggesen, han i sin Avis havde oversat. Jeg kunde saa meget mere have sparet mig dette, som jeg siden selv gik frem efter den Grundfætning, endog med Hensyn paa Baggesen, at fremmede Misdommes Dverfættelser ingen Angreb vare. — I Odense traf jeg Skuespillerne Schwarz og Knudsen, af hvilke den Sidste der gav Gæsteroller paa Trampes Theater. Jeg skrev en Epilog, som han fremsagde efter Heibergs Forvandlingerne,

og til ham en Sang, som med Fornøjelse blev affungen i den adelige Klub og, mig uafvidende, af Kammerjunker Sehestedt besørgt aftrykt.

Jeg fik intet Brev fra Cold, men erfarede ved min Hjemkomst, at Bornemann var bleven Adjunkt. Det var vel Colbjørnsens Værk, og Bornemann var, skjønt yngre, ogsaa sikkert grundigere Løvhindig. I hvorom alting er, Colbjørnsen gjorde det snart godt igjen. Besynderligt var det for Næsten at i Kommissionens Indstilling, om jeg ikke fejler, Den kom nederst, der vel i Grundighed stod øverst blandt os Alle, ligesom han snart stod øverst iblandt alle Danmarks Løvhindige: Drsted. Først anbefaledes nemlig Bornemann, for Grundighed, Krogh, for Latinitet og jeg, for Foredrag; dernæst ogsaa Lassen, Bildsted og Drsted, af hvilke Bildsted, siden saa dygtig en Sagfører, vel hente det Meste af sin Literatur hos Drsted, som med ham var Alumnus paa Ehlersens Kollegium*). Men Drsted havde det Vanheld, under Forelæsningernes Udarbejdning, ved overbrevens Anstrængelse at paadrage sig en Sygdom, som i nogle Dage standfede hans Virksomhed. — Jeg levede iøvrigt i de Dage meget med Drstederne, som Begge laae paa nysnævnte Kollegium.

Omtrent i Konkursens Aar udgav jeg en svensk Haandordbog for Danske, bestemt blot til at optage de fra

*) Ganske vis er jeg ikke paa den Orden, hvori de tre Sidstnævnte stode; men at vi tre Førstnævnte, saaledes som anført, stode øverst, erindrer jeg.

det Danſke betydelig afvigende ſvenſke Ord. Jeg ſamlede ſiden, foruden de her givne, ligesaamange, hvilke jeg ſkrev til i mit Exemplar, men var ſaa uheldig at miſte dette, ſom ſaa meget andet. Fremdeles beſluttede jeg, da jeg fandt Skandinaviſk Muſeum med alle dets Herligheder alt for lidet ſvarende til dets oprindelige Beſtemmelse, at virke ſelvſtændig og begyndte paa et Hæfteſkrift, der, under Titel af ſvenſke Blade, ſkulde indeholde dels Overſættelser fra ſvenſk, dels Efterretninger om den ſvenſke Literatur. Dgsaa dette Foretagende fandt Wiſatb, og Nyerup ſkrev: *) „Ved Neſſer i Sverige, ved Skrifter og ved det ſkandinaviſke Literaturſelskabs Stiftelse, ſamt ved ubſtrakt Brevvevling med ſvenſke Lærde, har Høſt banet Vejen for den ſvenſke Literaturs Indgang hos os, og ved at aabne ſine Landsmænds Udgangen til de ſvenſke Literaturſkattes Nydelse, ſtiftet ſig i Skandinaviens Annaler et Minde, ſom vil vedvare, ſaalænge ſvenſke og danſke Lærde erkjænde, at de i den lærde Republik henhøre, ſaa at ſige, til en og ſamme Provinds og i mange Ting have fælles Inter-eſſe“. Dgsaa leverede min uforglæmmelige Stolq, Rektor i Helsingborg, mig til diſſe Blade et Hædersvers over mig ſelv, hvilken, nuværende Juſtitsraad, N. v. Schönberg ſiden overſatte for Frankenaus Maanedſſkrift.

I denne Vinter foretog jeg mig nu atter, i Selskab med min Broder Marcus Gerhard en Rejſe til Lund, hvor jeg i Uger, maaskee Maaneder, levede hos min trofaſte Ven,

*) I Lærde Efterr. 1799 S. 602.

Magiſter, nu Nigsantikvar, Sjøborg, lykkelig ved at kunne forſøge vort Thvand med — Honning. — Under dette Op-hold lærte jeg og nøjere at kjende og ſkattere Roſenſkoldſ Værd.

Det Skandinaviſke Literaturſelskab gik imidlertid frem i ſin Virksomhed, ihvorlidet det ſaae denne paaffjønnet af det ſtore Publikum. — Seidelin fandt Intet for ham at hofte af Muſeum, og freſagde ſig Forlaget. Jeg drømte endnu om Held, paatog mig dette og indgik Fælledſkab med Sukkerſſinador Andreas Frederik Beyer, en retſkaffen, driftig Mand, gift med min ældſte Syſter, ſaaledes at Han ſkulde beſtyre det Merkantiſke. Paa vort Forlag udkom da i 1800 to Bind, ſom, foruden nogle Recenſioner, indeholdt Bidrag af Hauch, P. E. Müller, Ramus, Waggeſen, Gamborg o. fl. Om Krigsaaret 1801 hedder det: mellem Vaaben Muſer tie, og i det følgende Aar bragtes Muſeum ikkun til fem Hæfter. Vel indeholdt diſſe de koſtligſte Stykker af Falſen, Schmidt=Wiſeldeck, Moldenhawer, Skule Thorlacius, Engelſtoft, Finn Magnuſſen, Herholdt, Viborg, Münster, Abrahamſon, Manthey og Stolq, af hvilke jeg havde overſat Moldenhawers fra Tyſk. Denne rige Udſtyrelſe naaget, var Uffætningen ſaa ſlet, at Forlæggerne lede betydeligt Tab. Almenheden forlangte lettere Tode, og Bidragene vare viſt i det Hele taget for lærde. Til Sverige gik, upaatvibelig formedeſt de ſvenſke Bidrags Sjældenhed, yderſt ſaa Exemplarer. Vi opgave derfor Forlaget, hvilket Bogtrykker, nu

Oberstlieutnant, Andreas Seidelin, Brodersøn af den første Forlægger, paatog sig, paa Vilkaar, intet Honorar at betale. Og saaledes forsvandt for mig det sidste Glimt af Haab om nogen Pengesfordel af Sekretariatet, hvilket imidlertid anden Gang var mig overdraget. Dog udgav jeg i 1804, som Tillæg til Aargangen 1803 af Museum, en Udsigt over den nyeste svenske Digtekunst, hvilken modtoges med samme Bifald, som mine andre Arbejder af det Slags.

Under alt dette havde jeg havt en Prøve paa Professor, nu Konferentsraad, Schlegels Dmhue for mig. Han anbefalede mig hos daværende Kanselliepræsident, Statsminister Frederik Moltke til Sekreter ved Protokollen i Højesteret. Moltke lovede at foreslaae mig, og jeg overleverede nu Ministeren min Ansøgning. Vel indtraf ved Prøven det Vanheld, at der netop den Dag vare Delinquentfager for, af hvilke Endel affærdigedes paa een Formiddag, da der i dem baade procederedes og voteredes meget hurtigt. Min Pen kunde desaaarsag ikke følge med det mundtlige Foredrag, og mit Tilføerte var usfuldstændigt, uordentligt, urigtigt. Forsædet blev jeg derfor, da Justitiarius Jacob Eward Colbjørnsen ved Rettens Ophævelse samme Dag forlangte min Protokol, hvorimod Cand. juris, nu Konferentsraad, Rosenkilde, som var foreslaaet til den anden ledige Sekreterspost, sad paa Prøve, jeg troer, en heel Uge. Intet uden Colbjørnsens Bekjændskab med mine Kundskaber og Evner, saavel som hans billige Tænkemaade kunde redde mig. Han skrev en ubforlig

Forestilling, hvori Han Ingen af min Prøves Svagheder dulgte, men hvilke Han dækkede med et: ubi plurima nitent, non ego paucis offendar maculis o: Ej enkelte Pletter mig stode, hvor mange Skjønheder sees. Om Rosenkildes Prøve heb det ligefrem, at den var god. Endnu mødte en Hindring, som opholdt Afgjørelsen en otte Dage. Kronprindsen holdt mig for et uroligt Hoved, og, først efter at Moltke havde overvundet denne hans Mening, udnævntes jeg, tilligemed Rosenkilde, den 24 Januar 1800, til Sekreter, da jeg fik Plads efter Caspar Rafn og foran Rosenkilde. De tre Protokollsekreterer afveerle saaledes med deres Forretninger, at hver Maaned sidde To, imedens den Tredie er fri. Februar faldt i min Lod, og kun kort varede det, førend Colbjørnsen viste Moltke min Protokol, for at Han kunde overtydes om, at min Prøves flette Udfald udsprang af Mangel paa Døvelse og af Forvirring, samt at Alt nu var, som det burde være. Jeg fungerede og som Sekreter ved Højesterets Nabning i Marts. Da Rafn snart efter gik af, blev jeg første Sekreter. Min Lenning som Sekreter var kun 300 Rdr. aarlig, og strax maatte jeg anskaffe mig Sekretereskappen, saavel som en Stadsklødning. Staalkaarden havde jeg fra mine første Studenterdage, thi i disse var det endnu Stik, endog for de yngste Studenter, ved Bryllupper og andre Højtider, at bære Kaarde. Hver Gang maatte jeg i Retten gaae i Sko og Silkestrømper, og Haarskjærer maatte jeg holde; thi det runde Haar havde endnu ikke trængt sig op til Højesteret. En Sekreter maatte have Pudder i Haaret og

Ydsk i Maffen. Højesterets Nabningsdag krævede en heel Gallæklædning. Alt dette kostede. For ikke, saaledes som de andre Sekreterer plejede, at tage Protokollerne hjem med, og i dem da at indføre de skriftlige Noter, hvorved de i Tilfælde af Ildbrand eller Indbrud kunde forkomme, indsendt jeg mig i Højesteretsalen en Times Tid forend Retten blev sat, og indførte. Colbjørnsen kom i Almindelighed kort efter tid og skrev Erklæringer, hvorved han blev opmærksom paa min betænksomme Fremgangsmaade. Han fattede alt mere Godhed for mig og bød mig i sine Selskaber. Jeg var endog hos Ham, naar Han havde kun et Par Gæster. En Nat havde jeg været paa Bal hos Ham og sagde Ham Farvel Klokken Fire om Morgen. Klokken otte sandt Han mig ved Bordet i Højesteretsalen og sagde da: bene et sapienter o: godt og lykkelig. Ogsaa i Marts 1801 var jeg tilstede ved Højesterets Nabning. Da jeg sidst i Maanedens en Morgen vilde gaae i Retten, erfoer jeg paa Gaden af en Bekjændter, at man fra runde Taarn af kunde see den engelske Flode forcere Sundet. Jeg ilede derop, saae Røgen og glemte Højesteret. Da jeg endelig kom her, var Retten aabnet. Justitiarius kaldte mig til sig for at irettesætte; men da jeg fortalte ham, hvad der havde sinket mig, hvilket jeg for Usesforerne kort efter maatte gjentage, var Altting godt, og Højesteret ilede endog, efter Sagens Ende, samme Formiddag af Kanselliet at begjære dens Møder udsatte indtil voligere Dage. — I Højesteret havde jeg lært at sætte Pris paa, foruden Colbjørnsen, den kloge Jacobi, den kyndige Graah, den

veltalende Falsen, den brave Wenzon, af hvilke de to Sidste værdigede mig at drage mig ind i deres huslige Kreds. Falsen glimrede, iblandt andet, naar han voterede i Udelsager, og Wenzon viiste altid den samvittighedsfuldste Stræben efter Ret.

Imedens jeg var Sekreter i Højesteret, arbejdede jeg kun lidt for Literaturen. Til de lærde Efterretninger leverede jeg en og anden Recension, saavel som nogle Meddelelser af fremmede Tidsskrifters Domme over dansk Literatur, „som Literærnotitser, Bidrag til at kjænde Udlandingers Begreb om vor Literatur“. Vel viiste jeg her den Upartiskhed endog at give en Lovtale over min Vindsmænd Torkel Wadens Hercules kurens*) og en Dabel over min saa elskede Waggesens: Eventyret i Raastadt. Ikke desmindre lagdes jeg dog for Had ved Meddelelse af en Fordømmelsesdom over Heibergs Hædingborn, hvormed jeg øjensynlig ej kunde være enig. Heiberg har, om jeg saa tør sige, hævnnet sig paa mig, ved adskillige Gange i Revue encyclopædique at omtale mine Arbejder med al Agtelse, og jeg veed saae Mennesker, hvis gunstige Dom har været mig saa højligen kjær som Hans. Nogle Uger i 1800 redigerede jeg under Nyzrup's Fraværelse de lærde Efterretninger. — At jeg iøvrigt i mine Domme ikke altid var fri for Sideblik, maa jeg bekiende, f. Ex. i Bedømmelsen over Læsendes Aarbog af A. H. Seidelin, men jeg havde af Dagen erfaret Hans

*) Lærde Efterr. 1800 S. 248.

fiendlige Stemning imod mig. Seibelin var en Mand af Hoved og Kraft. Til Nordia havde han leveret mig et herligt Stykke om Polens Deling, hvilket jeg, af Frygt for Censuren, havde frataget nogle af de syndigste Steder.

I 1801 oversatte jeg: af Fransk Florians Gonsalvo af Cordova, i to Bind; af Tyff, paa Eggers's Anmodning og efter Haandskrift, hans Bog om Danmarks og Englands gjensidige Rettsforhold.

Efterat jeg nogen Tid havde været Sekreter, erfarede jeg, at en Hof- og Stads-Rets Assessor's Post var ledig. Da nu Højesterets Protokollsekreterer, ifølge en kongelig Resolution, havde Udsigt til saadan Post, meldte jeg mig hos Moltke, men fik til Svar, at Kandidat, nu Konferentsraad, Højesterets Assessor, Dr. Lassen alt havde faaet den. Noget derpaa bleve to Assessorpladser ledige og jeg meldte mig atter, men erholdt da den Bæfde af Moltke, at han havde bestemt mig til Politierets Assessor, samt at de to Pladser vare tiltænkte Kandidaterne Drsted og Dall. Mismodig forlor jeg ham, og vilde træde ud af Førgemakket, da mødte mig Edoard Colbjørnsen, som spurgte om mit Værende. Jeg gik hjem og beroligede mig med Vissheden om Moltkes Vndest, hvilken han, ogsaa som Formand i Skandinavisk Selskab, havde beviist. Men kun en kort Stund havde jeg været hjemme, førend jeg fik Bud fra Moltke om at komme til ham næste Morgen. Da sagde Han mig, at Colbjørnsen havde overbevist Ham og at Han vilde foreslaae mig. Under 29 April blev jeg udnævnt til Assessor i Hof- og

Stads-Retten med 500 Rdr. aarlig. Den siden saa berømte Drsted blev samme Dag surnumerær Assessor. Da jeg takkede Colbjørnsen for dette Bevis paa hans Gunst, ønskede Han at see mig snart igjen i Højesteret, som Assessor, og haabede at den daværende Assessor Auskultans der, Berner, ikke skulde gaae mig i Vejen; ligesom jeg og havde idetmindste Embedsalderen for Lassen. Da jeg imidlertid allerede havde klippet mit Haar rundt, had han mig vogte mig for at dele Skjæbne med Collet, som og ved sin Indtrædelse havde affkaaret sit Haar. Det var som en Anelse.

I Hof- og Stads-Retten havde jeg indtil Slutningen af Aaret 1802 Sæde i den dømmende Ret, og i dette Tidsløb begyndte jeg i sidstnævnte Aar, med mine Kolleger, Morgenstjerne, Lassen og Drsted at udgive Juridisk Maanedstidende, en Fortsættelse af Førstnævntes, i 1796 udkomne, Juridisk-praktiske Maanedstidende; men som, foruden mærkelige Hof- og Stads-Rets Domme, skulde indeholde Afhandlinger. Saaledes indrykkede jeg deri et Par af mig for Ubjunkturen holdne Forelæsninger, af hvilke den Ene: om Enkers juridiske Stilling foranledigede Anmærkninger af Drsted. — Som vikarierende Dommer i Et af Bidnekammerene havde jeg det Tilfælde, at En af det nye Jerusalems Tilhængere, Instrumentmager Appelberg, vægrede sig ved Eden. Jeg tog denne Lejlighed til en Forespørgsel i det danske Kansellie med et Forslag til en ny Edsformular. Kanselliet spurgte Højesteret, denne Fakultetet. Derved blev det*).

*) Kanselliforvølsen i denne Anledning findes i Reskripterne for 1802.

Længere hen begyndte jeg ogsaa at udgive et Maanedes-
 skrift af blandet Indhold: Ei blot til Lyst, hvis Titel
 var laant af den Indskrift over vor Skueplads, Carstens
 og Jacobi havde kaaret, Hauch holdt i Cre, men Wal-
 tersdorf da forviist. Ogsaa det modtoges af Kjædere med
 Opmuntring, og om de to første Bind skrev Nyerup, at
 Alt deri læstes med Fornøjelse og Somt deraf var dejligt,
 samt at det bidrog anseligt til at hævede den ærefulde Post,
 jeg fremfor (nogen anden i vor lærde Republik havde valgt
 at staae paa, den, at være, saa at sige den svenske Literaturs
 Apostel. Foruden mine egne Arbejder var det udsmyret med
 Bidrag af G. H. Dilsen, Rahbek, Schack Staffeldt,
 Stolck, d'Albedyhl, G. L. Baden og mine Brødre
 Christen Georg og Johannes Nicolai. Desuagtet
 naaede det kun fjerde Bind, som udkom 1803. — Til 1802
 horte og et Par Oversættelser fra det Franske: af Konkordatet
 imellem den franske Regjering og Pave Pius den Sjette, og
 af Bernhardin Henri de St. Pierres Paul og Virginie.

Den 13 Februar 1802 døde min uforglemmelige Vel-
 ynder Jacob Edvard Colbjørnsen. Saa Mænd havde
 min Hengivenhed som Han. Ganske hørende til den gamle
 Verden, iagttog Han paa det omhyggeligste de indførte For-
 mer og følede sit eget Værd; men miskjendte ikke Andres, og
 vilste Enhver i rigelig Maade al Opmærksomhed. Han var
 elegant i sit Væsen. Aldrig saarede Han ved sin Tale, men
 var selv omsindlig ved Angreb. En Advokat lod i Højesteret
 ved Dømmelse af den classenske Direktion, hvoraf Col-

bjørnsen var Medlem, falde et Ord om Bestikkelser. Strax
 rejste Denne sig, tog sin Hat og gik. — Som Videnskabs-
 mand fortjente han i høj Grad Navn af human Lovkyndig.
 Det var de af ham, som Professor, holdte latiniske Forelæs-
 ninger, Nørregaard lagde til Grund for sin danske Privat-
 ret. Ved en Lejlighed indhentede man fra England et Re-
 sponsum af Ham. Men ikke blot i Lovkyndighed og klassisk
 Literatur var Han hjemme. Han læste endog arabiske Dig-
 tere. — Schlegel har skrevet om Ham som Videnskabs- og
 Embeds-Mand, og strax ved Hans Død lagde G. H. Dilsen
 en Krands paa Hans Grav i en Berølsang imellem Astræa
 og Muserne:

Atter gik en Hædersmand til Hvile
 Fra et lysende og daadsfuldt Liv.

Min Velynders Død gav Anledning til en vigtig Begi-
 venhed i mit Liv. Jeg paatog mig at indbyde nogle unge
 Piger til ved hans Forbefærd at tage Del i Afsyngning af
 G. H. Dilsens Digt. Iblandt dem var Susanne Mar-
 grethe Drholm, en Datter af forhenværende Sokaptejn
 Sorgen Drholm, Datterdatter af min i Aaret 1801 tabte
 Velynder P. C. Abildgaard. Hun var dejlig, munter og
 talentfuld, kun septen Aar gammel. Jeg havde blot seet hende
 et Par Gange, men aldrig talet med Hende. Imidlertid havde
 Hendes Skønhed gjort levende Indtryk paa mig. Hun mod-
 tog Indbydelsen og sang i Holmens Kirkes Kapel, tilligemed
 ni andre unge Piger. De Ti forestillede Astræa og Muserne.
 Efterat have aflagt et Takkebesøg hos Hende og hendes Mo-

der — Faderen var som Koffardikaptein i Ostindien — fortsatte jeg mine Besøg nogle Gange, indtil jeg, om Aftenen den sjette Marts, fattede Mod og friede. Hun svarede Ja. Moderen samtykkede. Og næste Aften bekræftedes Forlovelsen hos Sekreter, siden Statsraad, Stoud, gift med hendes Moders Søster. — Stoud var ikke uden Digtertalent, han havde tænkt over Modersmaalet og skrev en Bog om Embedsfilen. Han talte adskillige levende Sprog, deriblandt Italiensk. Hver Vinter læste han i senere Aar en ny latinisk Digter. Af Videnskaber var han især fortrolig med Statshusholdningen. Men sin Villie vilde han drive igjennem og kunde saavel være Fiende, som Ven. Jeg var saa uheldig, ej altid i Ham at finde den Sidste. — Min sande Ven G. H. Olsen skrev et smukt Vers til min Kjæreste, da hun gav mig sit Ja*).

Efter et halvt Aars Forlovelse ægtede jeg den 17 September 1802 min Kjæreste. Brudevielsen foretogedes i Lunde-huset af hendes egen Sognepræst Dr. Kosod, i Dverværelse af Professor Nyerup og min Broder Christen Georg, som Forlovere.

Mit Ægtekabs første Aar vare i det Hele højt lykkelige. Vel begyndte de saagodtsom med en haard Sygdom for min Kone, men næst Gud og hendes Ungdom reddede hende de brave Læger Sardorf og Herholdt. Og saa vare vore Aar trange. — Min Lonning, fem hundrede Rigsdaler,

*) See Poussens Nytaarsgave for 1804.

fortæredes ganske, dels af Indskud i Enkekassen, hvori jeg havde villet betrygge min Kone 400 Rdr. aarlig, hvilket, for-medst den fjortenaarige Forskjel i vor Alder, fordrede en Obligation paa meer end 1500 Rdr., dels af begge mine Bestallinger, baade som Assessor, og som Sekreter; thi for denne Sidste var, jeg veed ikke af hvad Aarsag, ingen Beta-ling bleven krævet, saalænge jeg sad i Højesteret. Bestallin-gerne alene kostede mig henimod 500 Rdr. og til Enkekassen erlagde jeg syv, otte Hundrede. Hvad jeg skulde leve af med Familie, maatte jeg altsaa især skaffe tilveje ved literært Ar-bejde, dels ved Manufakturion, men maatte dog undertiden ty til Belynderes Underskyttelse. Alt dette lod sig imidlertid overvinde. — Min unge Kone deled med Taalmodighed og Kraft de tunge Aar og bortlode mine Sorger. Hun sang med sin søde Stemme:

Mig Tornene gjerne maae stifke,
Naar Roserne blomstre for Dig.

Til at holde mig oprejt, bidrog og det Venkab, Skue-spiller Heger, Statsraad Olsen, Kammerjunker Olden-burg, Professor Nyerup, Sekreter Gudenrath, As-sessor Morgenstjerne viiste os.

Generalforsamlingen i det af Kongen garanterede Liv-renteselskab af 1775 den 25 November 1802 viiste mig den Tillid at vælge mig til Direktor. De daværende Direktorer vare Major Krebs og Professor Horrebom. Foruden disse have efter hinanden med mig været Direktorer: Kammerraad Gude, Konferentsraad Mandix, Statsraad Rahbek, o. S.

— I Aaret 1813 indlagde jeg mig, i Forening med Gude, en ikke liden Fortjeneste af Selskabet. Uagtet vi havde foreslået Finantskollegium, at de af Kongen til Selskabet udfædte Obligationer ikke kunde maales med samme Maalestof som andre kongelige Obligationer, eftersom Kapitalen aldrig af Hans Majestæt blev udbetalt, resolverede Kollegiet dog, at Renterne skulde ogsaa for Selskabets Obligationer være kun to Procent. Gude og jeg tabte dog ej Modet, men gik ind med en Foresøgning, hvorpaa da omsider faldt kongelig Resolution, at det efter Omstændighederne blev ved de fire Procent.

Aarene 1803 og 1804 vare imidlertid allermest lykkelige for mig ved mine to ældste Sønners Fødsel. Den Ældstes indtraf paa Jordemoderstiftelsen i Kjøbenhavn den 2 Juli 1803: Klopstocks, Abraham Kalls og Werlauffs Fødselsdag. Han blev kaldet Tørgen baade efter sin Farfader og efter sin Morfader. Hans Oldemoder, Professor Peter Christian Abildgaards Enke, bar ham over Daaben; Mormoderen, Fru Drholm, holdt Huen. — Et Aar og tre Uger efter, den 23 Juli 1804, skænkede min Kone mig min anden Søn, som blev opkaldt efter nysnævnte sin Oldefader. Ham holdt over Daaben min Moder; Huen bar hans Moders Søster Fru Stoub.

En Ubehagelighed var det mig, at jeg med 1804 blev flyttet fra den dømmende Ret ind i Skiftekommissionen, hvorved jeg dels kom næsten ud af Embedsforbindelse med nogle kjære Venner, nemlig: Morgenstjerne og Drsted, dels nødtes til daglig at være tilstede næsten uden at have

Noget at bestille. Thi det var den yngste Skiftekommissars hele Forretning, at koncipere Kjændelser og Resolutioner, af hvilke der neppe faldt Een om Ugen. Jeg erindrer ikke engang nogenstinde at have underskrevet Protokollerne. For at fordrive Kjedsomheden de lange Formiddage og gjøre mig Tiden nyttig, maatte jeg derfor foretage mig andet skriftligt Arbejde. Jeg handlede uden Skye, thi jeg fandt det ej alene rigtigt, men og priseligt.

Imidlertid gjorde En af mine Kjændelser megen Opsigt. Sagen var imellem Svogrene Overhofmarskalk Hauch og Dronningens Overhofmester Brockenhuus, og angik et Legat efter en Guvernante i den gamle Brochenhuses Huus, til Fordeel for Fru Hauch. Brochenhuus bestred Rodicillens Gyldighed, fordi den uden Underskrift og Datum fandtes i en Skatolksuffe iblandt Papirer uden Betydenhed. Min ældre Kollega med mig fandt dette grundet. Kjændelsen blev indanket for Højesteret. Her tillod Hauchs Sagfører den saa hædrede Justitsraad Schönheider sig endog at spotte mig som Koncipist. Jeg tog skriftlig til Gjenmæle, og Schönheider maatte bøde 40 Rdr. Men uheldigviis havde Brochenhuses Sagfører den brave Wivet, heneven af Harne, overilet sig imod Schönheider. Denne fortrede, næsten grædende, Tyldestgjørelse, og truede med ellers at træde ud af Skranken. Wivet maatte ogsaa bøde 40 Rdr. Løvrigt blev Kjændelsen forandret. Jeg fortalte Almeenheten noget derom i Ej blot til Lyft. Schönheider talede om Revjelse, men fuldførte den ej. Christian Colbjørn sen derimod skrev det op.

En Lykke var det under alt dette for mig, at min ældre Kollega var den i Skiftevesenet saa erfarne Justitsraad, nu Konferentsraad, Stendrup, som ved sin hele Færd imod mig visste sig min sande Ven. I Hans og Hans ypperlige Kones Huus node min Kone og jeg de glædeste Timer. — I Pengesforlegheder vækkede han mig villigen hjælpsom Haand.

Dette Sidste var og Tilfældet med Kjøbmand Ole Lund, til hvem jeg usofragt kunde henvende mig, vistnok kun om saare smaa Summer. Men ved Dækningen af den overhængende Mangel faaer man Mod til at tænke videre frem. Lund var en dannet Mand, som i Værelset ved Siden af sin Strømpebod læste i Rousseau og Voltaire.

Mit Erhverv ved lærært Arbejde i 1803 og 1804 var ringe. Fra det førstnævnte Aar af til 1806 udgav jeg i Forening med Stephen Heger hos Popp et Hæfteskrift: Biografen, med Bidrag af Rahbek, Werlauff m. Fl. Jeg leverede Cook, Franklin, Schiller, Mohamed, Gramman Quassi. Men uagtet Skriftet indeholdt for det Meste veludarbejdede Stykker, døde det 1806 med første Binds Slutning.*)

I 1803 udgav jeg et Maanedsskrift: Læsning for Damer, som ikke naaede mere end to Bind. Det, som mere af mit, er ei længer at finde.

*) Efterat have kjøbt Forlaget paa Bogtrykker Poppes Auktion lod Hofboghandler Beeten 1828 Titelbladet omtrykke og Bogen forvandle til et Heelt, hvilket den da og i Grunden gjerne kan ansees for.

Rahbek havde for længe siden bebudet en ny Udgave af Holbergs Skrifter paa Schulz's Forlag, men ikke opfyldt det. Efter Stephen Hegers Forslag udstedede nu i 1803 Nyerup og jeg i Forening med Ham en Subskriptionsplan paa Holbergs samlede Skrifter. Dette vækkede Vedkommende. Schulz betalte os tohundrede Rigsdaler for at træde tilbage, hvorimod han fik de, især af Heger, samlede Subskribenter. Imidlertid havde jeg med Nyerup og Heger den Fortjeneste af vor Literatur, at have bragt den rahbek'skulgiske Udgave af Holberg til Virkelighed.

Efter Udstedelsen af hiin Subskriptionsplan var der imidlertid opkommen en Misforstaaelse imellem mig og mine Medudgivere. Dette hindrede dog ei Nyerup fra at omtale nogle af mig til Poulsens Nytaarsgave 1804 leverede Digte fra Svensk, som „dejlige.“ Jeg har skrevet mangt et Leilighedsvers, ogsaa oversat endeel Digte mest fra Svensk, næsten aldrig uden Held; men er dog ikke af Lauget bleven erkjendt for Nester, endog ofte forsættelig bleven tilfidesat.

Hvad jeg ogsaa i 1805 som Skribent fortjente, var Ubetydeligt. Jeg havde forhen een og anden Gang f. Ex. allerede 1796 i Euphrosyne, yttret mig om theatraliske Anliggender. Nu fremtraadte jeg med et for Skuepladsen alene bestemt Ugeblad: Theatret, hvilket jeg selv forlagde. Men hvad det især indbragte mig, var Ubehageligheder fra Skuespilernes og Oversætternes Side. Vaade hjemme og i Skuespilhuset maatte jeg friste Forhaanelser. En ypperlig Skuespiller (Frydendal) var forbittret over, at jeg havde anført Exempler

raa, at Hukommelsen undertiden slog ham fejl, en gammel Ven af mig (Lindgreen) kunde ikke fordrage, at jeg fandt ham, den fortræffelige Arv, paa sin urette Plads som Storzvizr, en udmærket franskfødt Sanger af liden Bært (Dupuis) opløstede et Ektraal, fordi jeg ikke ansaae ham for skabt til den, ogsaa ved sin Høide udmærkede, Dannerkonge, Erik Ejegod. Jeg opgav Bladet, men troede at en Udvidelse af dets Plan vilde fremme dets Uffætning. Til den Ende besluttede jeg i et nyt Blad at optage Politiken, og give dette Titel af: Theatret det Lille og det Store, hvilket Bøoken paatog sig at forelægge og som udkom 1806 og 1807.

For at bøde paa Tarveligheden af mit literære Erhverv, paatog jeg mig at være juridisk Konsulent for en Bekjendter af min Kones Familie, islandsk Kjøbmand, Grosferer Kyhn. Han forstrækkede mig med Penge. Jeg skrev til Gjengjæld Indlæg for Ham, hvilke, underskrevne af Procurator Fugl, bleve fremlagte. Jeg holdt dette for aldeles uskyldigt, da jeg som Skiftekommissar ikke var forpligtet til at tage Del i den dommende Rets Arbejder. Ogsaa mødte jeg for ham i en Sag ved Birketinget, fordi jeg betragtede min Procuratorbevilling ved alle Over- og Underretter i Danmark, undtagen Højesteret, endnu for gjeldende uden for Hof- og Stads-Retten, hvorhos jeg var findet ganske at gaae tilbage paa Sagsførerens Bane. Endelig gjorde jeg med Ham en Rejse til Lemvig, for at være paa Raad i en Herregaards Kjøb, men da jeg opdagede, at hans sande Plan var Proces imod hans fraskilte Kones Mand, forlod jeg ham og rejste hjem igjen.

Efter Alt dette 'unddrog jeg mig hans Forretninger', da jeg fattede Mistanke om, at han brugte falske Papirer og falske Vidner. Han blev arresteret og tilstod. Jeg blev indviklet i Sagen imod ham. En Kommission blev nedsat, bestaaende af min Tiende Statsraad Haagen, min Dusbroder Justitiarius Bagger og min Medbejler paa Embedsvejen Caspar Lassen. Jeg skrev selv mit Forsvar, men Kommissionen fraskjændte mig Embede og Bevilling, skjønt den i Dommen erklærede, at der end ikke var Formodning om at jeg var Medvinder i noget Falsk, „men jeg var“, hed det, „ved Pengelaan afhængig af Manden“. Jeg lod Dommen trykke og udvikle Sagens Besskaffenhed for Almenheden i et Par Smaaafskrifter: Foreløbende Underretning om Justitsagen imod Ussesfor J. K. Høst og Prøvelse af Kommissariernes Dom, hvilken Prøvelse jeg indgav til Kanselliet, men som ej ændrede den. Derhos indstævnedes jeg Dommen til Højesteret for at underkendes. — Kommissionsdommen var Anledning til det oprigtige Venkskab, hvormed daværende Læge ved Bartow, nu Professor, Stabskirurg, Overlæge ved Almindeligt Hospital, N. af D. og D. M., Wendt, indtil denne Dag har hædret mig. Han kjøbte hos mig den foreløbende Underretning, netop da jeg med Rolighed modtog Dommens Forkyndelse. Ved at læse det lille Skrift, har Han maaskee fattet end bedre Tanker om mig.

I min Familie var imidlertid ogsaa foregaaet alskøns Omvælinger. Min Broder Johannes Nicolai, der i sit syttende Aar havde begyndt Skribentbanen, havde, efter at have

taget latinſt juridifft Examen, anlagt Bogtrykkerie og Adreſſe-kontor i Maribo. Han havde ikke blot ved Oveſættelſer, men ogſaa ved juridifſte Afhandlinger og originale Digte, ſelv ved tyſte Skriſter, lagt Kundſkaber og Talent for Dagen. Til mine Tidſkriſter havde han leveret endel Bidrag, deriblandt en lykkelig Oveſættelſe af Stenhammars Laura. — Broderen Marcus Gerhard var i 1801 rejſt til Kiel, hvor han, yndet af Weber, Fiſcher og de flere Lærere, tog mediciniſt Examen. Broderen Andreas Petrus var, efter 1804 forſt og ene iblandt Alle at have ved Odense Skole taget Examen artium, gaaen ind i Landetaten. Ogſaa de to Sidſtnevnte bidroge til at forſyne mine Tidſkriſter. Den yngſte Broder Frederik Barſien nod endnu Underviſning i Kjøbenhavn.

For Højſteret, ſom havde Chr. Colbjørnſen til Juſtitiarius, førte Juſtitsraad Wivet mit Forſvar. Denne trofaſte Vens Beſtræbelſer vare frugtesloſe. Kommiſſionsdommen blev vel ikke, ſom det hedder, in terminis ſtafæſtet, men Reſultatet var det ſamme: jeg tabte min daværende Stilling, tilligemed Udfigten til, efter Tingenes ſædvanlige Gang, i Tiden at worde forſte Udfesfor i Højſteret, hvilket min Eſtermand ſom Sekreter nu endel Aar har været.

Imidlertid levede jeg ikke uden Behagelighed. Jeg havde af Rahbek laant et Theater, to Stuer og en Have, og herpaa spillede, foruden Ham, ſom endog fremſagde Prologer, f. Ex. paa min Kones Fødselsdag, min Kone og jeg, Mad. Lange,

nu Spindler, Jfr. Marie Olfen og Berg, nuværende Dr. Thortſen, ſiden afdøde Kopift Tryde, Skueſpiller Haack m. Fl. Slægt og Venner vare Tilſkuere og toge efter Foreſtillingen til Takke med Smørrebrød og Puns.

I Løbet af denne Tid indtraf Kjøbenhavns Belejring. Jeg fandt mig foranlediget til at gaae ind i Studenterkorpsſet, lærte nogle Gange Exercits, ſtod een Gang Vagt, ſkrev tre Krigsfange, men blev ſom Huſfader, af min humane Kaptejn, Weidemann, fritagen for at møde under Bombardementet, uden i Tilfælde af Generalmarſ. Ved Bombardementets Begyndelſe ſlygtede jeg med Kone og to af Mæſlinger ſyge Børn fra St. Pedersſtræde næſten ved Volden til Stoubs i Lovſtræde. Da her Dagen efter ſaldt en Bombe i Sideværelſet, tryede vi til Almindeligt Hoſpital, derfra tredie Dag til Chriſtianshavn. Strap efter Kapitulationen forlod jeg Korpsſet.

Højſteretsdommen berøvede mig ingenlunde med mit Embede enten min Lands Kraft eller Venners Yndſt. Her gjældte ikke Dvids:

Donec eris felix, multos numerabis amicos,
Nubila ſi fuerint tempora, ſolus eris. ☺

Smil og Lykken Dig til, af Venner tæller Du mange;
Graaner Himmelen kun, Du ſtaaer alene igjen.

Hoød mig ſelv angik, ſkrev jeg min Troesbekjændelſe ſom ſaa:

S'il faut choisir, ſi dans ce tourbillon
Il faut opter être Dupe ou Fripon.

Mon choix est fait: Je benis mon partage,
Ciel! rends mois Dupe, mais rends moi juste et sage!

- o: Er Valget mit; i denne Hvirvel her
Skal, Et af To, jeg sviges eller svige;
Mit Valg er gjort — min Skjæbne er mig kjær —
Jeg Klogskab vil, ej Hjerte, mig frastige.

Uforandrede viiste sig Gudenrath, Pram, Bag-
gesen, G. H. Olsen, Rahbek, C. F. Hornemann,
C. N. J. Bloch, Kammerjunker Oldenburg, som søgte
at trøste mig med en Pengeunderskyttelse, og den herlige unge
Mand J. K. Jakobsen, som efter Sardorff havde været
mig den omhyggeligste Huslæge, og ligesom denne, uden at
tage Skilling eller Hvid derfor, hvorimod han endog gjorde
mig Nytaarsforæringer.

Et Bevis paa vedblivende Agtelse efter mit Fald nød
jeg ogsaa derved, at jeg af et nystiftet Disputereselskab: So-
cietas latina, iblandt hvis Medlemmer vare Lægerne J. K.
Jakobsen, Homann og D. Bang, Juristerne Joh. Nic.
Høst og Stellwagen, valgtes til bestandig Formand. —
Jakobsens Udnævnelse til Regimentschirurg i Odense frem-
skyndte vel dette Selskabs Undergang. Før hans Afreise for-
anstaltede jeg en Affkedsfest paa Skydebanen, hvortil jeg for-
fattede en Sang. — Efter Ham var Wendt saa god at tage
sig af min Families legemlige Vel, siden ofte af det økonomiske.

Jeg erhvervede nu mit Udkomme især ved Arbejde for
Landsover- samt Hof- og Stads-Retsprokurator, siden Kan-
selleraad, Fugl, som derfor betalte mig 50 Rdr. maanedlig.

Senere skrev jeg ogsaa Indlæg for Prokurator Lange, Høje-
sterets Advokat Wivet og Prokurator Bjerring. Fra den
sidste havde jeg kun Kapersager og erholdt anstændigt Bede-
lag. Wivet havde Ret til min hele Tjenstvillighed.

Imidlertid vedblev jeg og med literært Arbejde, og skrev
for Becken og Bonnier. Paa den Førstes Forlag udkom
1808 en kort Udsigt over Gustav den Fjerdes Levnet og Re-
gjering, saavel som 1809, kort Udsigt over Gustav den Fjerdes
sidste Regjerings Tid — Begge Smaaogter uden Værd. Ogsaa
fortsatte jeg for Ham mit Theaterblad. Som Theaterkritiker
kunde jeg ingenlunde maale mig med saadanne Kunstdommere,
som Rosenstand, Tode og Rahbek. Skuepladsens Be-
dommelse havde for Resten i den sidste Tid været i meget
unge Hænder: Studenterne Peter Thomas Thortsens og
Niels Tønder Lund Gunnertus's, af hvilke den Første i
sit tyvende, den Anden i sit attende Aar, havde sat sig paa
Dommerstødet. Thortsen forenede virkelig Hoved med Kund-
skaber og skrev ret godt, havde og en hengiven Ven i Rah-
bek. Gunnertus var vel ikke uden Hoved, men vild, og
fejdede baade med de to Nysnævnte og mig. Jeg kunde have
anvendt min Tid bedre. — Paa eget Forlag udgav jeg i
1808 en: Kort svensk Sproglære for Danske, men ligesom
jeg aldeles ingen Fordel havde deraf, saaledes nød jeg end ikke
den Fornøielse at see den modtagen med et Velkommen af
nogen Skriftdommer. Dog havde jeg den Tydbestjorelse at
have givet mine Landsmænd, ligesom den første svensk-danske
Ordbog, saaledes og den første svenske Sproglære, hvilke

endnu efter saa mange Aars Forløb ere de eneste. Ogsaa fandt Bogtrykker Græbe ni Aar efter, at kunne foreslaae mig en ny forbedret Udgave af Sproglæren paa hans Forlag. Af Nyerups Dnske i 1799 om en Sproglære, de svenske Blades Fortsættelse, en svensk Boglade i Kjøbenhavn og Agerpost i Sverige, var kun Et gaaet i Dpfyldelse. — For Bonnier fortsatte jeg i 1809 og 1810, med Rahbeks Samtykke, det af Ham begyndte Hæsteskift Romus og Momus. Men ligesom Han ikke havde fyldstgjort den almene Forventning ved sit Arbejde, og ikke morede saa meget ved den skriftlige Meddelelse af de Indfald og Anekdoter, hvormed han saa tit mundtlig havde vækket Latter, saa var jeg vist endnu mindre heldig med mit Efterflæt. Nogen Fortjeneste havde en af mig i 1810 leveret Udsigt over Fædrelandets Historie, hvilken vandt selv Professor Jens Møllers Bisfald og fire Aar efter oplevede en ny Udgave. Kun var den ikke passende for Børn, for hvem den dog var bestemt, men meget brugbar til Begivenhedernes Gjenkaldelse. Da Bonnier, i Anledning af de poulsenske Nytaarsgavers Dphør i 1807, ved Nytaar 1810 udgav en: Aglaja, oversatte jeg dertil en Fortælling af Caroline Pichler: Falkenberg, og skrev for ham en Fortale til Bogen.

Fra 1809 af gav jeg igjen Bidrag til Aftenposten indtil dens Dphør ved Slutningen af Aaret 1810. Bladet havde neppe, med Undtagelse af Aargangen 1772, interessantere Tidsløb for dannede Læsere end mine Aar; men for menige Mand egnede det sig vel ikke som i Holcks og Wallings Dage. Dets Dphør var derfor naturligt.

I 1810 begyndte jeg at arbejde for Boghandler Steen, der nu i fem og tyve Aar, ogsaa udenfor Handelsvejen, har givet mig Prover paa Hjælpomhed og Venskab. Mit første Hverv var at fortsætte et, jeg troer af Werdelin begyndt, Ugeblad: Almentlæsning. Derefter oversatte jeg: Historiske Efterretninger om Carl Christian August, Sveriges Kronprinds, tilligemed den over Ham af Biskop Rosenstein holdne Ligprædiken, hvoraf samme Aar udkom andet Dplag. Jeg udarbejdede første Del af Napoleons Levnet, hvilket, foruden en talrig Subskription, værdigedes Kongens Dpmærksomhed til den Grad, at Han tegnede sig for fem og tyve Exemplarer, et yderst sjældent Exempel i de sidste Tider. Dplaget paa 2000 Exemplarer var ei tilstrækkeligt til at fyldstgjøre de Sogende. Bogen var skreven med Lyft og for sin Tid ret god. Selv min bestandige Fjende, Moltbech, erkjendte den derfor. Jeg begyndte saaledes: „Iblandt Aarhundredernes store Mænd var Ingen stor som Han, paa hvem Europa nu saa længe med stedse vorende Dpmærksomhed har fæstet sit Blik. Eller skulde det ikke med Sandhed være sagt, at Naturen i Ham synes at have prøvet hvad den kunde udrette? Hvo forenede, som Han, Statsstyrelsen med Hærførelsen, stærk Villie med vældig Mand, fuldbendte Indsigter med originalt Genie, Utrættelighed, Heltetmod! Heller ikke har af alle Dødelige Nogen havt saa udstrakt og afsjorende en Indflydelse paa Menneskehedens Forsætning, som Han. — — Og nu den forunderlig slyngede Vej, ad hvilken Han ved de mest forbausende, hartad utrolige Sejre, med mageløs

Lykke har svinget sig op til den Svimmelhøjde, hvorpaa Han nu throner!" Hans største Sejer var det Ham imidlertid forbeholdt at vinde paa Sankt Helena. — Biskof nedstemte jeg Tonen altfor meget i det andet Bind, utilfreds med, at Han ikke hellere havde frasagt sig alle Erobringsplaner og i Frankrige lykkeligjort Verden. Nuværende Deputeret i Stændernes Forsamling Algreen Ussing læste mig Terten derfor i et Flyveskrift, ligesom han i sin Tid har læst den for A. S. Drsted, Ohlenschläger, Thorklacius. — Jeg sandede iøvrigt, at Dvergangeren var naturlig fra den mest bestemte Republikanisme til erklæret Napoleonisme.

"Den bare Kronen, som er Kronen voren!"

Selv Baggesen, som en Tidlang var Napoleons Fiende, erkjendte Hans store Værd. — Faa har jeg imidlertid truffet iblandt mine Landsmænd, som sølede varmere for Ham end Claus Fries Hornemann. Da Han i Avisen læste om Napoleons Skjæbne i Rusland, faldt han i Usmagt ned paa Gulvet.

Maret 1810 tegnede til at vorde vigtigt for mig og for — Verden. Carl August var død. Den svenske Thronfølgers Plads stod ledig. Det syntes det belejligste Øjeblik til de tre skandinaviske Rigers Forening. Haabet var at see den svenske Thronfølge overdragen til vor Konge. Nogle Danske, tildels af de betydeligste Mænd, besluttede ved Skrifter at virke paa Almenstemningen og navnlig paa de forsamlende Rigsdagsmænd i Drebro. Statsministrene Schimmelmann og Frederik Moltke skreve, den Første paa Lyse,

den Anden paa Fransø, for at vise Vigtigheden af de nordiske Rigers Forening*). Begge skreve uden Navn, da Anonymitetsforbudet ved denne Lejlighed med allerhøjeste Samtykke lodes uændset. Derimod fremtraadte Grundtvig under Navn. Han udgav: Er Nordens Forening ønskelig? Et Ord til det svenske Folk. „Rækker os Haand," saaledes sluttede Han; „ærlig og trofast, som vi hyde den, og dette Haandslag skal være det sidste Slag i Norden! — Da skulle ny Bedrifter flette sig i den Hæderskrands, vi arvede efter vore Fædre, og Nanden skal oplyses til en højere Kamp paa Videnskabs udstrakte Mark:

Da skal og Goternes kraftige Maal

Atter i Norden gensødes.

Blomsten skal vinde sig kærlig om Staal,

Klippen af Solen oplødes.

Ikke da mægter vel Ost eller Vest

Gotalands Kæmpe at sælbe.

Mindes Han Julens den hellige Fæst,

Staaer Han som Nordenlands Fjælde —"

Under Navn af N. Nielsen, gav daværende Sekreter, nu Etatsraad og dansk General-Konsul i Norge, Andreas Chr. Gjerlev: „Nordens Gjenforening. Et Ønske til det svenske Folk, i Anledning af forestaaende Rigsdag den 23 Juli 1810," med det Motto af Tacitus: Non aliud discordantis patriæ remedium esse, quam ut ab Uno regatur o: der

*) Moltkes Skrift staaer oversat i (Eggers's) Geschichte der neuesten schwedischen Revolution.

er intet andet Lægemiddel for det uenige Fædreland, end at styres af Een. Han viste deri, at kun ved Nordens Forening kan Nordens Uafhængighed, Selvstændighed og Lykke værdigen hævdes. Professor Rûhs, som da opholdt sig i Kjøbenhavn, leverede og et Flyveskrift. Uden Mærke udkom: en dansk Mands velmente Opfordring til det svenske Folk, og: Noget om Drebroes Rigsdag Julius 1810. Endelig skrev jeg, under Navn af Kandidat i Filosofien F. N. Jürgensen, som af Tyssø oversat: „En Verdensborgers Stemme i et stort Umliggende.“ Dette Ark bar Form af en Tysters Brev til en Svensker. Efter et Blik over Noget af det meget Udsende i Frederik den Sjettes Styrelse fra 1784 af berørte jeg Vigtigheden af dette Øjeblik, da en ny Thronfølger skulde vælges for Sverige. Derpaa søgte jeg at vise hvorledes Skandinaviens Broderfolk havde ifølge baade Pligt og Klogskab kun Et at vælge: at forene sig. Sandheden heraf erkjændtes længe af Mange. Det bevidne baade den kalmariske Union og Begivenhederne i Anledning af den svenske Rigsdag 1743. „Enkeltstaaende,“ skrev jeg, „er hver af de tvende skandinaviske Stater svag — et Kov for en lysten Erobrer. Hvad hjælper det at snakke om Ret, naar man ikke kan drive den igjennem! Man maa gøre sig stærk, stærk nok til kraftfuld Modstand i Nødens Tid. Men — ikke gives der et tilstrækkeligt Middel hertil, uden enten Forbindelse eller Forening. Forbindelse giver kun upaalidelig Sikkerhed, aldeles ingen; der er ikke Frelse uden en Forening. — Men ogsaa udenfor de egentlige politiske Hensyn tale vigtige Grunde for Sam-

mensmeltingen. Hvilken vig Bilde til almindelig Velstand vilde det ikke give, naar alle tre nordiske Rigers Agerbrug og Skovdyrkning og Biergværksdrift samledes under een Styrelse! — Ogsaa Finantserne vilde baade, og nu — Oplysning, Videnskaber, Kunster. Selv hvad ellers lagde Hindring for en Nationalforening finder ikke Sted. Skandinaverne have Alle een Religionsbehandling, ere af een Stamme, besidde et Moderprog.“ Til Alt dette kom den Tysters Egenklarer, der allerede med saa alment Bifald bar den ene skandinaviske Krone. Menneskevennen,“ saa sluttede jeg, „Hver den, der ønsker alle Skandinaviens Stater lige Lykke og Hæder, kan intet sødere Haab nære, end det, snart at modtage Tidenden om Sjette Frederiks Udkaarelse til i Tidens Fylde at vorde det hele, det stolte Skandinaviens Behersker.“

Med Statsraad Olsen rejste jeg til Stockholm. Vi havde alle de udkomne Skrifter med. Undervejs mødte vi den aabneste Fængselighed for Ideen. I Norkøping blev i Klubben Foreningens Skaal drukken. I Stockholm vidste vi at vinde Manges Deltagelse. Den Vigtigste var min Ven fra Lund, den kongelige Bibliothekar Wallmark, som, forhen Huslærer hos Minister Engestrøm, endnu var en Udling af Ham. Wallmark udarbejdede da ved Hjælp af de fra Danmark medbragte Skrifter, og indførte i sin, som det hed, halvofficielle Journal en Afhandling om Foreningens Gavnlighed. Sekretær Granberg oversatte paa Svensk Sneedorffs i Skandinaviske Museum optagne Tale om

samme Gjenstand. Og Bibliothekaren, Kanselleraad Malmström oversatte fra Tyff en Udsigt over Frederik den Sjettes Tid som Kronprinds, hvilken jeg besørgede ind i Stockholmsposten; thi Malmström, mere ræd end Wallmark og Granberg, vilde ikke udsætte sig for Mishag af en anden Thronfølger, om vor Konge ikke blev valgt*). Wallmark og Granberg toge intet Hensyn. Wallmark var en af Sveriges virksomste Literatører og en frifindet Politiker, god Filolog og Smagsdommer, men i Krig med den nye Skole, hvilken Han maaskee misdoimte, ligesom Han af den blev misdoimt. Endelig var Han den bedste Wgtemand, Husfader og Ven. Granberg havde gjort sig hæderligen bekjændt ved nogle Arbejder i den skandinaviske Historie, hvoriblandt Kalmarunionens Historie, og Gustaf den Fjerdes sidste Regjeringsaar, oversat paa Dansk af Rahbek. — Af andre Mænd gjorde Olsen og jeg Bekjændtskab med den russiske Ambassadør, General van Suchtelen, forhen Mathematiks Profesfor i Leiden, hos Hvem der altid stode Kuverter for os, Stockholms Guvernør, Hermann von Unnas Forfatter, den ogsaa som Tonekunstner udmærkede Skoldebrand, og den danske Gesandt von Dernath, som virkede mere mod, end for, Foreningen. Jeg skrev til Erkebiskop Lindblom og Hofjunker Silfverstolpe i Drebro. Den Forste gav idetmindste et venligt Svar. Alt troedes i Stockholm at gaae godt, da vore Benners Naad bestemte os til, haabefulde

at vende tilbage. Men, kort efter Hjemkomsten til Kjøbenhavn, fik jeg Brev fra Stockholm, at om Formiddagen, jeg troer den 20 August, var af den hemmelige Komitee i Drebro den regjerende Hertug af Augustenborg valgt, men at dette Valg, ifølge et Snarbuds Ankomst fra den svenske Gesandt i Paris, endnu samme Eftermiddag omstyrteedes, da Prindsen af Pontecorvo blev kaaret til Thronfølger. Saaledes forsvandt dengang Leiligheden til Skandinaviens Forening. — Jeg hoftede af min Rejse, næst Gjenhynet af gamle Venner: Wallmark, Lenngren, Ruthström, og Forbindelse med nye: Granberg, Agrell o. fl., ingen anden Frugt end en Trettesættelse af Moltke, fordi jeg ved von Dernaths Bred skulde, da nogen yttrede at Sverige ved en Forening vilde tabe sin Konstitution, have sagt, at tvertimod vilde maaskee Danmark faae det at takke for Konstitution, hvilket vistnok i alle Tilfælde var rigtig svaret.

For dog selv paa anden Maade at hofte nogen Frugt af min Rejse, søgte jeg efter Hjemkomsten om Tilladelse til i eget Navn at føre Kapersager, da jeg netop fra Vennehaand kunde erholdt nogle fordelagtige at begynde med. Kongen syntes ogsaa at være mit Dnsle gunstig, thi i forseglet Brev bød Han Kanselliet at erklære sig over min Ansøgning. Men Generalprokurør Christian Colbjørnsen var mig ugunstig, og efter adskillige Maaneders Venten fik jeg Afslag.

Af literære Arbejder udgav jeg 1810 tvende. Det Ene var: Sveriges Kronprinds, Fyrsten af Pontecorvo Jean Baptiste Julius Bernadottes Levnet i kort Oversigt,

*) Den findes paa Dansk i Aftenposten for 1810.

med Hans Billede. Herom bemtes i Tyssland, at jeg havde fortalt „det Bekjendte med den Upartifshed og Sandhedskjærlighed, og tillige i det behagelige og kraftige Sprog, man hos mig var vant til“*). I Danmark bleve mine literariske Arbejder alt sjeldnere offentlig bedømte. Jeg var ej af noget Laug. — Det Andet var: Mærkværdigheder i Dannerkongen Christian VII's Regjering, hvilket, med alle sine Fejl, dog havde den Fortjeneste at være det første Skrift om hin Konge indtil hans Død. Ogsaa den blev rost — i Tydskland. Den havde god Affætning, skjønt den strax i Dagen blev angreben af en Anonym, formedelst en næsten ubegribelig Sammenblanding af Dannefsjold Samsøe og Dannefsjold Laurvig, to himmelvidt forskellige Personer. Fra den Tid af var Christian den Syvendes Regjeringshistorie, tilbøls ogsaa Frederik den Femtes, en Gjenstand for mine Studier og Arbejder, og mine Bidrag til Hins Opklaring ere vel endnu de mest indholdsricke i det Hele**). Jeg mener ikke dermed, at jo Eggers, Myerup, Rahbek, Mandix, Collin, Nathanson, David, hver i sit Sag, have, med Undtagelse af den struenseiske Tid, leveret mere klassiske Skrifter, men over det Hele har Ingen udbredt mere Lys end jeg. Til Vidnesbyrd tjene Christian den Syvendes Historie paa Tyss, Lito, Politik og Historie, Chronos.

*) Hall. Allg. Litt. Zeit. 1812, 2, 182 ff.

***) Selv i Sveas 13 B. 2 Hf. indrømmes, at man med Nytte læser mine Skrifter over Christian VII's Tid.

Efter min Hjemkomst til Kjøbenhavn skænkede min Kone mig, den 5 Oktober 1810, vor første Datter, som i Daaben blev kaldet Emma Virginia, af hvilke Navne Moderen valgte hint, jeg dette. Det blev en ligesaa talentfuld, som smuk Pige. Men saa stor, som vor hushlige Glæde var ved hendes Fødsel, saa bitter en Familieforg rammede os saa Maaneder efter.

I Januar 1811 bortrev Døden min Kones Søster Marie D'holm, i en Alder af omtrent femten Aar. Hun var munter, vittig, skjønt, høist elskværdig. Skjønt Sygdommen var smitsom, forlod jeg dog ej Hendes Hølsotje for det Allersidste, da jeg maatte det med Hensyn paa min Kone og mine Børn. Ved ingen Grav runde mine Taarer stærkere. Jeg skrev et hjerteligt Sørgeders.

Saa Uger efter dette Tab fik jeg Brev fra Stockholm med sorte Kanter. Min Ven Johannes Stenhammar havde efter sin Hjemkomst til Upsala gennemgaaet en smertelig Operation i Lungerne og syntes at være i Bedring. Skindet bedrog. Han gik heden i en Alder af tredive Aar. Han var Magister og beklædte et Lektorat ved Linköpings Gymnasium. Efter at have begyndt et stort Navn, som af det svenske Akademi kronet Digter, var Lauras Sanger, efter Kellgren, i Kraft af dennes Ubefaling bleven hans Eftermand i Akademiet. Hans Mindetale over sin Forgænger er et sandt Mesterskylke. Den giver den ypperligste Skildring af sin Gjenstand og indeholder tillige det mest værende Blik paa Talerens egen med Død truende Helbredstilstand. Han

fremstillede hvad der kunde give den, som stod ved Gravens Bred en styrkende Trost og viiste, at en Saadans Forsatning har sit Oploftende. Med det rene Hjerter forbandt Han den lyseste Mand.

Mine to Sønner gik i Jacob Dreyers Skole. Den ærværdige Olding viiste en uovergaaelig Omhu for Opførelsen af det Kald Han havde valgt, efter at have opgivet Beværetningen for den af Ham stiftede og efter Ham benævnte Dreyers Klub. Da Han døde, satte jeg Sønnen i Wasedows Institut. Denne Mand havde, skjønt selv ustuderet*), et lykkeligt Greb paa at vælge duelige Lærere og vidste endog at paabyde Lærlingerne Agtelse. Men ogsaa Han levede kun et Par Aar efter mine Børns Indtrædelse i hans Skole.

I Aaret 1811 arbejdede jeg kun lidet for Litteraturen, des mere sysselsat med Rapersagerne. Alt hvad jeg fra dette Aar erindrer, var at jeg fuldbendte Fordanskningen af den berømte Gasparis Indledning til Nordbeskrivelsen, hvilken jeg ledsagede med hensigtsmæssige Anmærkninger, især i den mathematikke og fysiske Del. Skjønt hverken Mathematiker eller Fysiker, forstod jeg af vedkommende Skrifter at vælge og afbenytte de passende Steder til Gasparis Oplysning eller Fuldstændiggjørelse. Jens Møller roste baade Original og Oversættelse**). Ikke desmindre havde Bogen saa ringe Af-

*) Han satte imidlertid Pris paa at være Beslægtet med den berømte Forfatter til Philalethie, som han udtalede: Philalethi.

** Den danske Litteraturlibende.

fætning, at Forlæggeren fort derpaa offentlig beklagede sig. Dagens daværende Udgiver, Rahbek, fandt sig derved foranlediget til en høist anbefalende Anmeldelse. — Løvrigt leverede jeg til Nyerups Tidna fra Svensk et Brudstykke af Wallerius's Digt: Dvinnan.

Mere udmærket for mig var Aaret 1812. Jeg havde, under mine Studier for Syvende Christians Historie, samlet Bidrag til en Udsigt over den danske Stat ved Hans Regeringstiltrædelse i Sammenligning med det (da) Nærværende. Det var endnu langtfra noget Fuldbendt. Men det traf sig, at en Student ved Navn Seerup anmodede mig om Noget, Han under sit Navn kunde udgive, og at jeg just paa samme Tid var i Trang for Penge. Hertil kom, at jeg, uden at jeg nu veed af hvad Aarsag, tænkte paa at forlade mit Fædreland og derfor havde tabt Lusten til mere at sysselsætte mig med dansk Historie. Jeg overlod derfor Seerup for godt Kjøb mine Samlinger og Han ej alene lod dem trykke som sine, men sendte til formuende Mænd Exemplarer med trykte Tillegnelser til Hver især og tillige ledsagede af Skrivelser, hvori han fremstillede sig som trængende Videnskabsmand. Selv Hans Kongelige Høihed Prinds Christian fik en Saadan. En besynderlig Maade at skaffe sig Penge paa, hvilken dog af Ingen vides nogenstinde at være bleven revset. Bogen blev i Litteraturlibenden bedømt af Prof. Jens Møller, som erkjendte, at den var ikke uden Værd, men bemærkede, at man tydelig kunde see den uøvede Haand. Navnet paa Titelbladet havde saaledes kunnet forelede en saa øvet Kri-

tiker til en Misdom; thi de af ham brugte Leviser beviste Intet. — Mere Opmærksomhed tildrog sig et Hæftskrift, der indeholdt Skildringer af Nutidens Felt herrer, og som i fire Hæfter omhandlede tretten af de da mest berømte franske Hærførere, i det femte, der blev oversat paa Svensk, Wellington og Blücher, som fældede den Største. Dette Arbejde var ret efter Tidens Fordringer og havde saa rivende en Uffætning, at det vel udgjorde den bedste Indtægtskilde for dets brave Forlægger Gall, som ikke længe efter dets Udgang trak sig tilbage fra Boghandelen. Skildringerne fandt i Rahbeek en sagkyndig Burderingsmand, som roste Fremstillingen for Nøjagtighed og Dømmene for Rigtighed. — Af Oversættelser leverede jeg i dette Aar tre. Den Ene var Leopolds i Sverige berømte Sørgespil Ddin eller Afernes Udvandring. Originalen var i Alexandriner, hvorfor jeg og oversatte det deri, men dette, saavel som at det var skrevet i den franske Manceer, holdt det vel fra vor Skueplads, hvortil det dog af Theaterdirektionen var antaget. Sikker vilde det ej heller efter Hakon Jarl have gjort Lykke her. Jeg havde imidlertid anvendt al Flid paa Oversættelsen og tilegnet Prinds Christian den, men dette hjalp heller ikke. Ligeledes oversatte jeg fra Svensk under Titel af: Axel og Valborg udenlands vurderet, en Kritik af min Ven Wallmark over benævnte Sørgespil. Distnok indeholdt den mangen grundet Anke og god Bemærkning, men ikke var den uden Ensidighed og Ubillighed, hvorfor jeg ikke burde have givet den paa Dansk, idetmindste ikke uden Tillæg, der lagde for Dagen,

at jeg dog ikke i Et og Alt underkrev Wallmarks Dom. — Fra det Franske oversatte jeg for den daværende dramatiske Skole et lidet Lystspil: Shavlet, der blev antaget og indstuderet, men aldrig spillet, ligesom det da heller neppe havde vundet stort Bisald. — Aldrig er noget fra mig kommet paa Skuepladsen, undtagen en Prolog og en Epilog for en Ven af mig, som var talentfuld Skuespildigter, men ikke endnu torde vove sig til at skrive et Vers. Prologen blev mærkelig derved, at den, mesterligen fremsagt af Madame Spindler, reddede Hans mindst heldige Arbejde fra Fald.

Lykkeligst for mig var Aaret ved en ny Banes Betrædelse. Det randt mig i Sinde, at det kunde være hædrende og fordelagtigt for mig selv og behageligt og lærerigt for Andre, om jeg mundtlig foredrog hvad der var flet i vore Fædres Dage. Jeg besluttede at holde Forelæsninger over Christian den Syvendes Regjeringshistorie og havde den Syldestgjorelse at faae vel halvfjerdsindstyve Tilhørere, deriblandt Mænd, udmærkede ved Aand og Indsigter, Alder og Værdigheder. Jeg nævner Baggesen, Pram, G. H. Olsen, Myerup, Fr. Thaarup, Weinrich, Nathanson, Rask, Werlauff, Soldin, Generalkrigskommissær Munch, Legationsraad Hoyer, Kanselliedeputeret Bülow, men fremfor Alle Lægerne Ole Hjeron. Mynster og Joh. Heintz Schönheider, saavel som dennes Svigersøn, Sekretær Gad. Min genialske Ungdomsven Mynster viste mig den Værd, under Forelæsningerne at optegne det Sagte. Schönheider og Gad indsamlede uden mindste Anledning fra min Side

hos mine Tilhørere en Gæstgjænt for mig af 1000 Rdr., foruden hvad Enkelte af dem allerede havde ydet. Hertil kom, at Kongen, efterat have igjennem Kabinetssekretær Jeszen affordret mig en Liste paa mine Tilhørere, forundte mig et Grassale af 300 Rdr. Forelæsningerne omtaltes i Dagen af Rahbek, som bemærkede, at man nu endelig syntes at lade mig vederfares Ret. Salomon Soldin anmeldte dem med Roes i Kjøbenhavns Skilderie. — Mindre Glæde gave mig nogle andre Forelæsninger over det svenske Sprog og den svenske skønne Literatur, hvilke besøgte kun af en halv Snes Tilhørere, hvoriblandt rigtignok vare Nyerup og Rask. Og da jeg var kommen til den Tidspunkt, i hvilken Dalin fremtraadte, og fra hvilken Rahbek ret con amore vilde have læst i Fællesskab med mig, trak han sig tilbage. Det havde krænkhet ham at see sig mishandlet for sin Kjærlighed til de svenske Digtere i Journal for Svenska Literaturen, hvor det hed, at han hele sit Liv igjennem med hvert nyt Skrift var gaaen decrescendo frem. Jeg var imidlertid bleven medtagen endnu værre og skildret som Organ for al aandig Usælsked, fordi jeg havde rost Leopold og flere af det svenske Akademis Medlemmer, saavel som af de kronede Digtere, paa en Tid, da Geijer og Utterbom og Tegnéer o. desl. endnu ikke havde viist sig paa Parnasset. Angrebet var af Utterbom, Molbechs Ven. Da Rahbek ikke vilde læse, begav jeg ogsaa, at fortsætte Forelæsningerne.

I det Skandinaviske Selskab, hvis Sekretariat jeg allerede 1806 havde frasagt mig, oplæste jeg i 1812 nogle Træf

til en Skildring af Frederik den Femtes Regjering, hvilke hortes ikke uden Interesse, selv af den danske Histories Fortrolige, som tilstode deriblandt at have fundet nye Ting. Jeg havde dog kun Udgang til trykte Kilder.

Min videnskabelige Virksomhed var i Aaret 1813 endnu større, i Forhold til, som mit Arbejde med Retsfager tog af. Jeg begyndte, hos Schubothe, at udgive *Elío*, et Hæftekrift, indeholdende Bidrag til Læsning for den fædrelandske Histories Yndere. Det var for en Del Frugten af hine Forelæsninger over Christian den Syvende og leverede især Grundrids af fortjente danske Mænd fra denne Konges Tid. I Spidsen var et Forsøg til en fædrelandsk Almanak, hvilken, saa vidt muligt, betegne hver Aarets Dag med Navnet af en mærkelig Dansk, som den Dag var født. Det var G. H. Olsen, som havde samlet disse Navne og overladt mig sine Samlinger til Valg og Afbenyttelse. For Resten bestod *Elío* ikke blot af danske fødte, men og af under deres Ophold i Danmark kjændevedige Mænds Levnet i Grundrids. Min Fader helligede jeg nogle Blade, men burde have givet flere. Der udkom to Hæfter, som med Bisald bleve modtagne. Jeg meddelede nogle Prover. Fra første Hæfte: Til A. G. Moltkes Retsfærdiggjorelse siges Følgende, hvilket jeg nu vilde have udviklet langt bedre:

„Man har besplydt Moltke for at have misbrugt Frederik den Femtes Gunst til at berige sig paa Statens Betøfning. Han havde maaffee kun „omhyggelig og forsigtig

nyttet de lykkelige Omstændigheder til at forberede sig et værdigt Held for sit hele Liv".

Man har bebrejdet ham, at han skal have fremmet det Gang til Nydelsler, der troes endog at have forkortet den ejegode Frederiks Dage. Men neppe kan det antages, at Moltke i alt Fald skulde have villet afdrage sin Velgjører fra Regjeringsstylerne for sely at herske desmere. Man har endelig skildret ham som Bondens Plager og Bondes frihedens Fiende. Unægteligt er det og, at han ikke besad de lyseste Begreb om Agerdyrkeres borgerlige Forhold i Staten ikke mindre end Menneskerettigheder. „Han var altid bange, at Nidkjerheden for Bondestanden skulde gaae for vidt og Dens Kaar forbedres paa Godsejernes Bekostning. Han kjendte ikke sine egne Bonders Forsatning uden af sine Forvalteres og Forpagteres Indberetninger“. Smidlertid arbejdede han dog umiskjendelig for Bondens Vel, baade som Embedsmand og som Herremand. Først som Medlem af den ved Reskr. af 26de Novbr. 1757 bestilte Kommission, siden fra Februar 1768 af som Medlem i den under 27de Oktober nedsatte Landkommission, og endelig fra 15 April s. A. af som Præsides i General-Landvæsens-Kollegium, bidrog han især til Fælledskabets Ophævelse og til Indførelse af Forbedringer i Agerbruget, ogsaa til Hovriets Bestemmelse. Den 31de Marts 1755 indbød Moltke efter Frederik den Femtes Befaling Alle til at indsende almennyttige Bidrag til Landhuusholdningen, Kunstlæren, Handelskundskaben, Naturhistorien og Naturlæren, for paa kongelig Bekostning at vorde bekjendtgjorte.

Om en Frugt heraf var det af Moltkes Yndling, den for-tjente Profantsler Erich Pontoppidan, fra 1757 til 1764 i otte Quartbind udgivne Dekonomiske Magazin, saavel som Lütkens Dekonomiske Tanker til højere Es-tertanke, ved hvilke begge Skrifter et nyt Lys i Dekonomie og Kameralistikk begyndte at tændes. Deres Indhold viser, hvilken Uttringsfrihed i de Sag ved Moltkes Beskyttelse allerede fandt Sted. J. S. Sneedorff modtog fra ham Underretning om, at Kongen havde forundt Den patriotiske Tilskuer Frihed for at passere den da ellers endnu gjældende Censur.

Om hans Fremgangsmaade, som Præsides i General-Landvæsens-Kollegium, sagde i et Vennebrev en stemmeberettiget Dommer, Konferentsraad Joachim Wasserschleben: „Med de bedste og almennyttigste Hensigter forbinde Moltke en utrolig Varsomhed, hvilken er uundværlig, saafremt ellers det Gode skal skee, man af dette Kollegium kan vente“. „Moltke“, hedder det i et andet Brev, „fortjener, man sigte hvad man vil, stor Højagtelse. Han er virkelig en hæderværd Minister af de fortræffeligste Egenskaber“.

Om Generalfeltmarskalk St. Germain dommes saaledes: „Han var, forfikkede de som kjendte ham, en Mand af Dyrigtighed, Fasthed og Omhed. Man sagde ved den franske Hær om ham: han bærer Hjertet i Hænderne — Il porte son cœur dans ses mains — og: han har et haardt Hoved, men et blødt Hjerte — Il a la tête dure, mais le cœur tendre. Naar han fejlede, skete det for det meste af

Mangel paa Kundskab, næsten aldrig af Lidenskab, thi han forstod at beherske sig selv. Men ofte foer han vild i sin Dom over Andre, især over dem, som trædsfeliggen vidste at skjule sig under Uerligheds Maske, hvilket især viste sig i Danmark, hvor han endnu ikke havde havt Lejlighed til at undersøge sig om Bedkommendes Karakter og Forhold. Han holdt ikke alene Religionen i Agt, men, selv Katholisk, forsmættede han sjelden den lutherske Kirketjeneste ved Armeen. Imod Lovent tog han i Danmark end ikke Landsmænd i Beskyttelse, og foretrak aldrig Franske for Danske.

I andet Hæfte læses om min Fader og Hans Ven Barisien dette:

„I Marokos lagde Høst sig usfortøvet med saa megen Glid efter Landets Sprog, det Arabiske, at han allerede Aar 1762, da Kancellieraad Johan Frederik Barisien kom hid som Konsul, kunde for ham oversætte arabiske Breve. Siden bragte han det endog til den Færdighed i at udtrykke sig mundtlig paa Arabisk, at han ofte uden Tolk talte med Keiseren selv, hvis Yndest han og ved Snildhed og Nærværelse strax fra sin første Audients af vandt og som han vidste at forege til den Grad, at han fra Keiseren fik egenhændige Breve, hvilke han ej heller lod ubesvarede. Barisien var en danned og ædel Mand. Som Forfatter havde han Fortjeneste ved sin Deltagelse med Gerstenberg, Kleen, Klopstock, Schönborn og Sturm i de velkryevne Brieve über Merkwürdigkeiten der Literatur. Som Borger beseglede han sin Lydighed og sin Fædrelandskjerlighed med Døden.

Høst og Barisien bleve Venner. Og den Sidste anbefalede med Varme den Første til hans Foresatte, ligesom Denne igjen talte Hins Sag hos Keiseren. Mohamed havde nemlig Konsulen, som den, der modsatte sig hans Ønske at see den hele danske Handel paa Landet forflyttet til Mogodor eller Suira, en Stad, Keiseren nylig havde begyndt at anlægge. Imedens der byggedes paa det danske Hus i denne Stad, hvormed man dog kun blev halv færdig, maatte han Aar og Dag opholde sig i et Telt, uophørlig plaget med Krænkelse og savnende det Nødvendige, paa et Sted, hvor der da ikke var andet end Sten, Sand og Vind. „Jeg kan ikke“, skrev han under 23de Maj 1765 til Høst, som da opholdt sig i Marokos, „følge for Dem, at den Maade, hvorpaa man vedbliver at behandle os, gaar mig yderlig nær. Efter at have opofret Alt hvad der stod i min Magt for at vedligeholde Freden, kan jeg ikke andet end at drive paa at komme tilbage (til Salá); vil man da, at jeg skal omkomme i Sandet ved Mogodor? Mit Telt kan ikke mere modstaae Vinden, og jeg mangler Alt; skulde det ikke være Dem muligt, kjære Hr. Høst, selv at foresille Hans Keiserlige Majestæt alt dette?“ Høst opfyldte sin Vens Forlangende; og, uagtet alle de Hinbringer, en Udlænding i dansk Tjeneste, for egen Fordel, lagde i Vejen, fik Barisien omsider Tilladelse til at residere i sit gamle Hus i Rabát, dog kun paa det Vilkaar: at Høst da skulde som Konsulens Kalifa eller som Vicekonsul gaae til Suira.

Kun kort Tid havde Høst resideret i Suira, da han mistede sin Ven Barisien; han glemte ham aldrig, og

nogle og tyve Aar derpaa opkaldte han En af sine Sønner efter ham."

Omtrent paa samme Tid begyndte jeg at udgive: Entwurf einer Geschichte der Regierung Christian des Siebenten, til hvis Udarbejdelse jeg anvendte god Villie, megen Flid og mange Hjelpemidler. Dogaa blev den endog af Jens Møller værdiset adskillig Noes, kun at Han skafjændte mig Forstand nok til at bedømme Struensees og Guldbergs forskjellige Ministerier, hvorpaa jeg svarede vedborligen. — I Tyffland blev Bogen med Bisald bedømt i Hallische Allgemeine Literaturzeitung, Göttingische gelehrte Anzeigen o. fl. St. Sartorius sagde i sin Udgave af Spittlers Geschichte der Europäischen Staaten: Bogen er god, Oversættelsen flet; Tyffen flet, skulde det heddet, thi Bogen var oprindelig skreven paa Tyff. Iøvrigt indeholdt virkelig især Afsnittet efter Struensee mangt et brugbart Bidrag til den danske Historie.

Til Aarene 1812 og 1813 horer endnu min Redaktion af Statistibenden. Den udkom da to Gange ugentlig og min Betaling for det Politiske hertil var 400 Rdr. Solv aarlig. Korrekturen maatte læses seent paa Aftenen, undertiden ud paa Natten, og naar Censur, Geheimlegationsraad Manthey, flettede Steder eller Stykker ud, maatte jeg strax udfylde Hullet. Imidlertid interesserede Arbejdet mig, indtil Napoleons Lykkes Stjerne var dalet, da vort Hof maatte forandre sin Politik, imedens jeg beholdt min. Censur strog nu saaledes bort, at jeg tabte Lyften, og skafagde mig Redaktionen,

ihvoormeget jeg ved min Families Tiltagelse trangte til den Indtægt, da Kapersagerne vare ophorte. Men naar Nøden er størst, er Hjelpen nærmest.

Aaret 1813 udmærkede sig i vor Literatur ved den saakaldte Jodesejde. Digteren Thomas Haarup plettede sit Navn ved en Oversættelse af Friedrich Buchholzes Skamskrift paa Joderne: Moses og Jesus. Derpaa fulgte andre Angreb. Baggesen, Bærens m. Fl. fremstode til Forsvar. Efter den ved adel Nidkjerhed for sin Nation's Oplysning hæderværde Grosserer Mendel Levin Nathansons Opfordring oversatte jeg Lueder om Jodernes Forædling og Villagues Provelfe af Skriftet: Moses og Jesus. Fortalen til den Første indeholdt en anonym Afhandling af Nathanson om Pengevæsenets nyeste Skjæbne og Forsatning hos os. Recensenten i Literaturtibenden anmeldte den med megen Agtelse, men fremførte nogle afvigende Synsmaader. Disse drofste Nathanson i et af mig udgivet Tillæg til Lueder. Bekosningen paa disse Arbejders Trykning udrebedes af Nathanson, men Indtægten var min. Jeg kom derved i en for mig ligesaa behagelig, som fordelagtig Forbindelse med en Mand, i hvem jeg lærte at skattere, foruden et lyst Hoved, en felden Godgjorenhed, uden Forskiel paa Alder, Kjen, Stand og Religion. Han værdisgede mig baade i literarisk og anden Henseende sin Tillid, og viste mig en Velvillie, hvorpaa han i adskillige Aar gav Bidnesbyrd ved en rig ugentlig Understyttelse. Han var en hjælpsom Ven af Baggesen, Pram, Nyerup, Kunzen,

Clemens, Lorenzen, Eekersberg o. s. v. Han satte Ideen om et Holbergskt Gallerie, en Samling af Scener i Holbergs Skuespil, til at ledsage en Pragtudgave deraf, i Dvart, trykt med latinske Typer. Nogle Scener vare allerede tegnede af Lorenzen og Eekersberg, stukne af Clemens, da Omstændighederne nødte Nathanson til at opgive en Plan, hvis Udførelse af en Anden højlig maatte ønskes. Den nathansoniske Familie gjorde hans Huus til det venligste Samlingssted for Mennesker, som havde Sands for det Gode og Skønne.

Endelig begyndte jeg den 24 Oktober 1813 et Ugeblad i Dvart, med Bestemmelse udelukkende at meddele Bidrag til Kundskab om Fædrelandet, dets fordums Skjæbne og daværende Kaar, at henstille Ideer til Fremme af dets Tarv og Held, at yde Næring for Kjærligheden til og og Trofastheden imod det. Jeg gav det Navn af Dannora, hvilket forekom mig at være en passende Benævnelse til at udtrække den inderlige Forening imellem Nor og Dan. Jeg var saa heldig at vinde dygtige Medarbejdere i G. H. Olsen, Sander, Lundbye, N. Blicher, C. J. Boye, D. D. Lütken, men fremfor Alle i Baggesen. Foruden nogle Artikler, leverede han en Mængde, over en Snæs, Anmeldelser og Recensioner (Skuepladsen vedkommende*). Skjønt han skrev anonymt, vidste dog Alle, at det var ham. Imidlertid vare naturligviis de Forsøg man gjorde paa at formaane mig til Navnets Opgivelse, forgjæves. Hans Bedømmelser

*) See Dannora 2 Dvartal Nr. 13.

vare vel de ypperste i Saget, vor Literatur kan fremvise: udførlige, dybtgaaende, smagsfulde. Vel skaaede Han hverken Forfattere eller Skuespillere; men Han gav og Roes, hvor den fortjentes. Fremfor Alle, tog Han til Gjenstand for sin Døftning Dehlenschlägers Tragedier, navnlig Roverborgen og Hugo von Rheinberg. Men en Baggesens, endog overdrevent strænge Kritiker, burde have været Dehlenschläger Hjerere end de blinde Forguderes ubetingede Løstaler. Meget kunde han dog unægtelig have lært af sin ældre, indsigtfulde Broder i Apollo, om han endog troede sig denne overlegen i Genius. Dgsaa var Baggesens Roes fuldvægtig, og hans Dabel kunde jo Dehlenschläger troste sig med udsporang af Harne over hans Alt overglimrende Navn. Hvor rene Baggesens Bevæggrunde vare, naar Han dablede Dehlenschläger, saavel som naar han forsvarede Sander imod Moltbech, veed Ingen bedre end jeg. Dgsaa enkelte Digte gav Han, som jeg ej veed, om de alle ere optagne i den efter hans Død foranstaltede Samling. Et af dem lod saaledes:

Den lyse første Junius 1815.

Ni Maaneders Langsel i Lærer vandt hen

Dg Moderen sukked til Børnens Klage.

Naturen og Folket nu smiler igjen:

Vor Ven og vor Fader er kommen tilbage.

Jeg selv skrev især Anmeldelser fra Literatur og Theater, meddelte og nogle utrykte Breve fra Holberg til hans Ridesoged.

I Maret 1814 skrev jeg og en Udsigt over den russiske Keiser

Alexander den Førstes Levnet; hvortil jeg betjente mig især af Venturini, Storch og Masson. Bogen blev, som mine fleste Arbejder i en Række af Aar, fordelagtig bedømt i Allg. Lit. Zeitung, upaatvilelig af von Gehren.

At Dannora allerede efter et Aars Forløb sluttede sin Bane, havde ingen anden Aarsag end at Udgiveren ikke mere saae sig i Stand til at skaffe nye Subskribenter, det Foregaaende fuldstændigt og saaledes maatte gaae glip af det større Antal Læsere, Bladet ellers vilde have erholdt. Ved en ny Titel bortfaldt denne Hindring, thi skjont med lignende Bestemmelse blev Bladet nu et andet. Dannora forvandlede til den nordiske Tilskuer. Men istedetfor et halvt Aar ugentlig, som Dannora havde, udkom af den nordiske Tilskuer et heelt. „Intetflags Gmne var udelukket fra Bladets Omgreb. Tilskueren havde Djet aabent for alt Mærkværdigt, ikke blot i Norden“. Dgsaa til dette Blad havde jeg adskillige Medarbejdere: Gutfeldt, Herholdt (under Mærket J.), Stadssyffikus Lund (L), Lundbye, Olsen, Sander, Stoud; men ogsaa her bør jeg især nævne Baggesen, skjont han alt i Dannoras Tid havde begyndt sin lille Sondagsaften. Han leverede foruden andre Bidrag, f. Ex. om Valles halvoffersindstyvende Fodselsdag og Søndags Stroetanker (i Anledning af Sibberns Stroetanker), og nogle Digte, kun to, tre Theaterkritiker, men den Ene af dem, over Axel og Valborg, var udmærket ved Udførlighed og Strængthed. Fra en mig ubekjendt Haand modtog jeg ogsaa et vittigt Bidrag, der ikke stod i Skygge ved Siden af de baggesenske: Pet-

terpigen, Tragedie i tre Akter efter Henman Wessel, foranlediget ved et Lystspil af samme Navn fra N. T. Bruns Haand, hvilket efter et Par Sceners Opførelse blev udpebet af et stort Antal. Baggesen yttrede sig om hin Betlerpige, at Haarene havde rejst sig paa hans Hoved ved Læsningen deraf. Selv gav jeg nogle Vers: nemlig ved min Broder Frederik Bariffen Hosts og min Svoger Peter Lorenz Dyrholms Grave; oversatte svenske Digte; skrev om gale Hunde; om en skandinavisk Bogmesse; om Carnot og Davoust; anmeldte literarisk og theatralisk Nytt; meddelte endelig, i Anledning af Dehlenschlägers og Ingemanns Tragedier, historiske Efterretninger om Helge, efter Suhm og Mas-Uniello, efter Muratori, ligesom jeg i 1807 særskilt havde udgivet Noget om Hakon Jarl, efter Snorro og i 1809 om Knud Lavard. — Som Prove aftrykkes følgende Stykke, med Hensyn paa en Anklage af Gutfeldt imod vore Digtere.

Om hændrende Ligfølger.

„Det er bekjendt, at der i det gamle Egypten var en Ret, bestaaende af fyrrethve Dommere, som, førend nogen Afbød maatte stedes til Jorde, skulde høre alle Klager imod ham og derefter afgjøre om han ved en ustraffelig Vandel havde fortjent den Ære at vorde begravet eller ej. Selv Kongerne vare ikke fritagne for denne Rettergang; og mangen ægyptisk Hersker, som havde styret Ret, domtes til at forblive ubegraven. Denne, paa menneskelig Jordom beregnede Fremgangsmaade syntes fuldkommen hensigtsmæssig. De der

i Live sad for højt til at naaes af Straffens Sværd, kunde efter den Indbretning dog allerede da forudsøle det efter Døden ventende Hug. Og den uretfærdig Undertrykte torde vente en offentlig Frikjendelse, naar Had og Vind med ham vare gangne til Hvile. At ogsaa her Misbrug kunde indtræffe, at en heel Dommerstald, ligesaa vel i Ægypten, som andensteds, kunde snuble, derom tvivler man vel ikke; men Grundsaetningen var god. Den Vedtægt ophorte; en hæderlig Begravelses Vigtighed for de uwise Mennecker ikke. Østerriges anden Joseph erfarede det, da han vilde have det affjelede Støv gjemt paa anden Maade end hidtil.

Her i vort Danmark var længe Begravelse uden Høitidelighed og i uindvoiet Jord betragtet som en Straf. Nigmanden glimrede kun endnu ved Kiste og Ligvogn og Karreter o. s. v. Ved frivillig Deltagelse i Jordefærden at belønne sjældne Fortjenester var ikke i Brug; Avisvers var Midlet, hvorved Højagtelse og Hengivenhed bevidnedes. — Daneskalden Ewald var, om man ikke fejler, den første, der nød et saakaldet Nationalfølge: Ligets Ledfagning til Graven af en ubuden Mængde. I Nat og Mørke havde han tilbragt sit Liv; efter hans Død, 1781, blev først hans Værd tilfulde erkjendt. Strax indtraf nu den Periode, da et Præsteparti klagede over: „at Danmarks Poet af mange gjordes til en Afgud, at Selskaber og Samtaler ophøjede hans Fortjeneste næsten over alle andre dødelige Mennecker, at Poeter og Versmagere fremstode klyngeviis i de offentlige Tidender med Klynken og Klagen og Skrig og Taarer, at den Ufdødes af-

skaarne Hovedhaar gjemtes og maaskee daglig kysedes af nogle af hans Tilbedere, som hellige Reliquier, da man kappedes om at kaldes Ewalds Venner og Dyrkere, fordi man derved troede at blive anseet for Smagens Venner og Dyrkere“. — Efter syv Aars Forløb, den 2den Januari 1788, var det, at „paa Danmarks Skuldre bares Gerner til sin Grav“. Femhundred Mand af forskjellige Stænder ledsagede den Vble, vor Archimedes, til hans Hvilested. Man talede om at hans sidste Dage vare blevne forgalde af Siender. — Utter henrandt en Tid, førend den Udmærkelse igjen blev Nogen til Del. Da ydedes den det værdige Par, Fredsstifteren A. P. Bernstorff og Lysubbdrederer Suhm. Disse Uforglemmeliges Vortgang var billig Gjenstand for Almensorg; deres Daad havde berettiget til almen Erkjendtlighed. Nu kom det i Brug ved frivilligt Følge at vise forevige Hædersmænd sin Højagtelse. Saadant var Tilfældet med Hvgæas P. E. Uildgaard, Astræas S. E. Colbjørnsen, og saa fort indtil nu nys Uranias Bugge. — Men længe varede det ikke, førend en talrig Skare af saakaldte Frivillige til den Grav blev Møden, at det næsten ansaaes for Vanære, ikke i Avisen at kunne takke de Mange, som ved uventet Tilstedeværen havde aabenbaret deres Agtelse for den Ufdøde. Hvo der efter nogle Aars Fraværelse kom tilbage til Staden, vilde maaskee forundres, naar han, mødende en Ligbegængelse, hørte at det var, ikke nogen af Staten højsortjent Mand, men en eller anden Spekhøkermadame, man førte bort.

Stemmeberettigede Medmennekers ustrømte Agtelse,

uafhængig af Vælde og Rigdom, af Titler og Ordner, er et Maal værdigt at stræbe efter. Men hvad skal man sige, naar man, uagtet

Selv Gulbets Glans ved Graven soinder;
Og Diadem og Sejersminder
Er Ewighedens Bægt for let;

naar man desuagtet seer hvilke Drivefsjædre der saa ofte afgjøre Taltrigheden af de Mænd, der ved selve Graven skromte Grefsyngt for dens Minde, som nylig endog var hadet af dem! Eller er det ikke ofte at man, for ej at støde En og Anden, der præser Frivillige, gaar med, hvor man ellers aldrig havde indfundet sig? — Men er den personlige Nærværelse et aldeles usikkert Bevis paa Personens sande Ugtelse, hvad betyder da det hele Gjoglerie?

Mere betydende synes det derimod, naar Mange, som ventedes ved en Forbærd, lade sig savne der, ligesom naar ikke blot de, der forhen højt forkyndte den afdøde Mægtiges Pris, men alle Digtere efter hans Død iagttage Kold Tausshed, naar f. Ex. Waggesen, Guldberg, J. L. Heiberg, Ingemann, Dehlenschläger, G. H. Olsen, Kluffen, Pram, Rahbek, Sander, Thaarup o. fl., hverken følge Bøndefrihedens Talsmand til Graven eller lægge en Blomst paa denne? — Men er det i saa Tilfælde ikke naturligere, i den Afdødes øvrige Færd at søge Aarsagen til det formeente Særsyn, end i Literaturens og Almeneandens almindelige Forfald? — I et hos Hr. Steen nys begyndt Blad: *Udrastea* er da og i saa Henseende yttret den For-

modning, at Vedkommende maaskee have taget Hensyn paa hin Forordning af 27de September 1799, hvilken man tilskriver ikke blot Literaturens, men Fædrelandets Synken. Om dette, og dette alene, har bestemt dem, maae — de selv afgjøre."

Tovrigt blev jeg ved den nordiske Tilskuer indviklet i en Netsag. Sekreter Molbech, hvem jeg, for hans sande Fortjenester, havde givet Plads i *Almanakken* foran *Elio*, havde allerede i sit *Maanedskrift Uthene* for 1814 opholdt sig over, dels at Waggesen i sine Niimbrevne havde kaldet mig en „*Udning af Muserne*“, dels at Jens Møller i sin Historiske Kalender havde foresillet En af Danmarks bedste Historikere, som høfdigen hylende ved Siden af mig. Jeg smilede ad disse Angreb. Men i benævnte *Maanedskrift* for Februar 1815 sluttede han sin Literaturartikel med „et Par Ord om *Døgnbladet: den nordiske Tilskuer*“. Heri foregav han, aldeles uden Grund, at jeg ønskede det danske og det svenske Sprogs Forening, og lagde til, at Saadant ikke kunde ønskes uden af dem, der med Ligegyldighed vilde see Danmark tabe sin nationale Selvstændighed. Jeg sandt at denne Beshyldning egnede sig til Domstolenes Behandling og vilde derfor node ham til Saggivelse. Til den Ende erklærede jeg ham i den nordiske Tilskuer for „en *Løgner*“ og, da jeg i den Anledning Intet hørte fra Ham, vedblev og gjentog jeg Erklæringen. Sekreteren udvirkede nu fri Sag og Prokurator. Men efter at Indlæg, ogsaa fra Molbechs egen Haand, imellem os vare vekslede, sandt Han dog rigtigst at

anholde om Kanselliets Samtykke til Prøvelse af Forslig. Vi mødtes for Kommissionen og afgjorde der vort Mellemværende, saaledes, at Sekretær Molbech erklærede, Han ved sine Udtalelser kun havde havt Hensyn til det Literære og ikke villet krænke min Borgerære, hvorimod jeg under denne Forudsætning tilbagekaldte min Sigelse. Smidlertid bekjændtgjorde Han i sin Athene Forsligningslutningen forvandsket, hvilket nødsagede mig til at udgive et Stridskrift imod ham. — Sekretær Molbech har siden fortsat sine Drillerier imod mig, saa ofte Han dertil har kunnet finde Lejlighed. — Dette hindrer mig dog ikke fra, at erkjænde ham for en af vort Sprog og vor Literatur særdeles fortjent Forfatter, som jeg kun beklager at see fortsætte sit Fiendskab imod afdøde Modstandere paa Parnasset, navnlig Baggesen, hvis Hjerte han ikke kan bedømme.

Svenfor har jeg ommeldt Sørgevers over min Broder Frederik Bariffen Høst og min Svoger Peter Lorenz Drholm. Den Første havde et Par Aar været Eskadronschirurg og som Saadan havt haarde Dage, i Jylland, adskilt fra Slægt og Venner, da Han, smittet ved en Vens Dødsleje, i en Alder af fem og tyve Aar, Paaskefag 1815, blev bortreven paa Frederiks Hospital. Han besad det bedste Hjerte, havde endog unævnt skrevet et og andet smukt Vers. Drholm døde saa Uger efter, omtrent i samme Alder, til dyb Smerte for sin Moder, som saaledes saae sig berøvet først sin Mand, der, jeg erindrer ej Liden, var, med et Ham tilhørende og af Ham selv ført Skib, i det indiske Hav, bleven

Belgernes Nov, dernæst sin yngste Datter og nu sin eneste Son. Selv havde Hun længe været yderst svagelig.

Min Broder Johannes Nicolai havde, da Han i Maribo ej fandt tilstrækkeligt Udkomme for sig og Familie, besluttet at studere Chirurgie og Medicin, og bragte det heri ved sit udmærket hurtige Nemme og lyse Hoved til efter et halvt Aars Tid med Roes at gennemgaae et offentligt Tentamen ved Akademiet, hvorpaa han ansattes som Chirurg ved Felt-hospitalet i Frederiksborg. Men ogsaa dette svarede ikke til Forventningen. Han gik desaaarsag tilbage til sit første Fag, og blev, efter to Aars Prøve, Prokurator ved Lands- over- samt Hof- og Stads-Retten i Kjøbenhavn, hvor Han ved Retfind, Fliid og Duelighed vandt Ugtelse. Efter adskillige Aar begyndte Han igjen at virke ved juridiske og andre literære Arbejder. — Min Broder Marcus Gerhard var, efter nogle Aars Praktiseren i Cappeln, som Doctor medicinæ, flyttet til Flensborg, hvor Han siden blev den mest søgte, men ogsaa den mindst lønede Læge. Han er de fattiges Hjælper i Nøden. — Min Broder Andreas Petrus var forfremmet til Lieutenant og gaaen med Tropperne til Schleswig.

Smidlertid havde jeg i Vinteren 1814—1815 fortsat Forelæsningerne over Europas nyeste Historie, det vil sige: Napoleons Tidsalder, omtrent for et ligesaa stort Antal Tilhørere som forrige Vinter, og begyndt Forelæsninger over Fædrelandets Historie fra de ældste Tider af, fornemmelig med Hensyn, dels paa de for begge Rion kjændevardeste Begivenheder, dels paa hver Tidsalders Sæder, Skikke og Hustiv,

og dertil indbudet baade Damer og Herrer. Men her indfandt sig kun Faa, især af Damer, og jeg afbrød snart. I de følgende Aar holdt jeg Forelæsninger, som, mig vitterligt, i Fædrelandet kun gamle Abrahamson for Artillerieeskolen, og udenlands Schlözer, havde holdt: over Dagens Kviser. De vare meget søgte og yndede; jeg oplæste fra Kviserne i fremmede Sprog de af mig indstregede Steder med saadan Færdighed paa Dansk, at Tilhørerne holdt det for oplæst fra Dansk.

Foruden disse offentlige Forelæsninger for Almenheden, holdt jeg ogsaa i adskillige Vintre Forelæsninger over enkelte historiske Gjenstande i Selskabet Elia, hvilket havde laant mig dets Sal til Afbenyttelse ved hine. Jeg blev nogen Tid efter af dette Selskab hædret ved at erklæres for dets første ordentlige Medlem, og paatog mig ofte, efter Anmodning, at være dets Taler ved høitidelige Leiligheder. Jeg blev hæderlig omtalt, dels alene, dels iblandt Andre, i Sange af Pram, Damppe, Liunge, hvilken Sidste, uden lærd Opdragelse, allerede i sit attende Aar begyndte at vise sig, og nu som Publicist har en Hovedrolle i vor Literatur. Selskabet talte iblandt Sine mange Udmærkede: Pram, Gudenrath, Nyerup, Baggesen, Wendt, Finn Magnussen, Søkrigerne Jeszen og Sølling, o. Fl. af hvilke de fire Første med mig deledte det Hverv at holde Forelæsninger*). Foruden at det underholdt sig med saadanne var det som en anden Klub: man fandt Da-

*) See en Afhandling af Gudenrath i Politikk og Historie.

gens Literatur, spillede Kort og Willard, rygede Tobak, spiste til Aften. Endel Medlemmer forlangte engang Baller, de Dvorige modsatte sig. Der blev udnævnt en Kommission til at afgjøre Sagen; jeg blev dens Formand. Et lige Antal stemmede for Baller. Jeg gjorde nu Udslaget til biskes Fordel, men underskrev herved imod mit Dnske Selskabets Dødsdom, thi nu gik en stor Del af Ballernes Modstandere ud. I Elia's Sted oprettedes et Selskab, Nordia kaldet, hvoraf, foruden Endel af de Ovennævnte, ogsaa Etatsraad Frederik Thaarup blev Medlem, og hvori jeg med flere ligeledes holdt Forelæsninger. — I Selskabet Elia stiftede jeg især et mig høert Venkskab med Dvorauditor, nu Borgermester i Aarhus, Justitsraad Fleischer. Han er en Mand af Kraft og god Billie, og viste mig siden mange Prøver paa den oprigtigste Velvillie. — Til Selskabets Medlemmer hørte, som anført, Damppe. Denne Mand var tidlig bleven moden. Han var, om jeg ei fejler, kun tyve Aar gammel, da Han, 1810, blev Doktor i Filosofien og Ugtemand. Som Dvortaler ved Latinskolen i Slagelse, havde Han Del i Kviserne sammesteds, men Han fiklede paa Fruentimmerne der og blev ilde lidt. Han rejste til Kjøbenhavn og anlagde en lærd Skole, hvormed Han, selv en udmærket Filolog, havde temmeligt Held. Men nu begyndte Han at skrive ubetænksomt og dristig om den herskende Religion og paadrog sig Undertrykkelse af det ene Flyvekrift efter det andet. Hans Sind blev end mere forfremt ved huslig Ubehagelighed af værste Slags. Han blev misfornøjet med Alt, og hans religiøse Forstemning ud-

bredte sig nu ogsaa til de politiske Forhold. I hvor ubekjendt Han i Grunden var med de nyeste Statsomvæltninger, fattede Han dog Tanker og lagde Planer, der vare ligesaa affindige, som de med Understyttelse vilde have været farlige; thi Han var en ægte Folketaler, havde en flydende Tunge, hensynsløs Driftighed og en Stentorstemme. Men allerede deres Rasenhed maatte borge for at de ikke kunde blive understyttede. En ensfoldig og fattig Haandværksmand var den Enefte, som tilegnede sig dem. Min jævnlige Omgang med Ham, indtil i den sidste Tid, anledigede, at jeg af Ham maatte høre Endel om hans Forehavende, men som jeg fandt af den Natur, at deraf Intet kunde befrygtes. Jeg betragtede det Hele som Galskab. Da Han imidlertid blev anholdt og kom under Forhør, maatte jeg og paa Grund af vort Bekjendtskab give en udførlig Forklaring, for den til at undersøge Sagens Sammenhæng allernaadigst anordnede Kommission, hvorved jeg havde det Lod, at imedens Forklaringen fyldestgjorde baade Kommissionen, hvis Præsæs den ædle Kjørulff var, og Dampe, hvilken kun i et Par Smaapunkter modsagde den, og iøvrigt var tilfreds, vare der de, som holdt mig for Deltager i hans Planer og ventede at see mig tiltalt med Ham, Andre, der betragtede mig, som en af Regjeringen brugt Spejder og som den, der havde hjulpet til at forraade Ham. Jeg erfarede med lige Nolighed begge Dele, thi jeg havde anvendt Alt for at bringe Ham paa rette Vej og Alt for at fremstille hans Færd som en Vilbelse, hvorfor jeg selv ansaae den. Som bekjendt, blev Han dømt

efter Leven, men benaadet, og hensat i Fængsel. Foruden de Belgjæringer, hvorved Kongen formidede hans Skjæbne, vilste ogsaa Ministeren Raas sig saa ædelsindet, at laane Ham Bøger af sit Forraad til Læsning i Kasketten. Hans Skjæbne var saa meget mere beklagelig, som Han med et udmærket Hoved forbandt en, indtil sin Anholdelse, urokelig Vedhængenhed ved, hvad Han holdt for Sandt.

Navnet Dampe bringer mig de Højtider i Grindring, hvilke efter mit Forslag fandt Sted; thi Han skrev en Sang ved den for Prof. Dr. Johan Heinrich Schonheider i 1818. Karet forhen havde jeg givet Tanke til en Jubelfest paa Skysdebanen den 2 Juli i Anledning af, at Abraham Kall 1777 var bleven Dekanus paa Klosteret. Pram var min nidkjæreste Medhjælper, men hindredes i at bivaane den. Indbydelsen til Kall skete ved det skandinaviske Selskabs fire Stiftere: Nyerup, Baggesen, Pram og mig. Rahbek holdt en Tale og Mange skrev Sange til Mandens Gæ. I 1818 blev Schonheiders Doktorjubileum festligholdt i det musikalske Akademies Sal. Pram var her endnu virksomere. Han skrev Kantate og holdt Tale.

I 1816 begyndte jeg hos Bonnier et nyt Dagblad i Qvart, Dagsposten, hvilket var bestemt for indenlandske og udenlandske Nyheder udenfor Politikens Landemærke, det vil sige, som ei angik Staternes indbyrdes Forhold, indtil Forlæggeren maatte kunne forhverve Privilegium for de politiske, hvilket dog nægtedes. Censor, Uksesfor Kjørulff, nu Dverpræsident og Politichef, Kommandør af Dannebrogen og

Dannebrogsmænd, var særdeles liberal, og, da jeg gjorde ham opmærksom paa min og mange flere Videnskabsmænds Fortolkning af Ordet politisk, lod han ustrøget hvad han nogenlunde kunde, indgav og en Forestilling desangaaende til Kanselliet. Men dette ændrede ikke hans Grunde og indskrænkede saa meget muelig Bladets Kreds. Desuagtet blev Bladet for sit Indhold læst og yndet, det meddelte ogsaa mange historiske Nyheder, som savnedes i andre danske Blade. Med Dagsposten forenede jeg efter nogen Tid et literarisk Søndagsblad, som leverede mange interessante Bedømmelser og Efterretninger. Men en Sygdom voldte i September, at Bladets Udgivelse et Par Dage blev noget forsomt. Forlæggeren greb Lejligheden og overlod Udarbejdelsen til En, der gav bedre Kjøb. Søndagsbladet fortsatte jeg et Aars Tid paa Beckens Forlag.

Til mine literære Arbejder for Aaret 1816 hører og en liden Haandbog i den danske Statistik paa Ludwigs Forlag, under Titel: Fædrelandet. Den var for det Meste et Udtog af Frederik Thaarups udførlige Vejledning, men efter en anden Orden, da den efter Schldzers Forskrift afhandlede: først Landet, dernæst Folket, endelig Staten. Provst Birch i Fyen benyttede den som Et af Hjælpemidlerne til hans saa højt agtede Almenskifts første Udgave og Engelstoft anbefalede den til Brug ved juridisk Examen. Dplaget maa have været stort, thi, uagtet Bogen sikkert havde god Affæring, folgtes dog efter Forlæggerens Død over 700 Exemplarer paa hans Auktion.

Til den af Nyerup udgivne Poesiesamling, Hertha for 1816, havde jeg og leveret Bidrag.

Uden Udflugt til Jorffremmelse i Fædrelandet, besluttede jeg i Sommeren 1816 at søge min Lykke ved Universitetet i Norge. Jeg var siden 1799, fra samme Dag som Pram, Medlem af det norske Videnskabs Selskab, havde, efter Indbydelse hivaanet Frederiksuniversitetets Stiftelsesfest i Kjøbenhavn 1811, besad Venner og Belyndere i Treschow, Sverdrup, Skjelderup. Hertil kom, at jeg og havde Saa-danne iblandt de Formaaende i Sverige. Ansøgningen om et juridisk Professurat i Christiania sendte jeg hid og bad til lige min derværende Ungdomsven Morgenstjerne tale for mig til Bedkommende. Ogsaa sendte jeg en Gjenpart af Ansøgningen til Kongen af Sverige, i den Tanke at han havde en betydelig Stemme i Embedets Besættelse. I Sverige var Rosenfeld den jeg især vendte mig til*). — Den 12 August fik jeg Brev fra Denne om at ile til Ramlose Kilde, hvorved han er Læge. Min Ven underrettede mig om, at mit Duffe var kommet i Betragtning og at Kronprinsen, nu Kong Carl Johan, som da opholdt sig der, vilde tale med mig. Næste Dag hjorte jeg med Apeposten til Helsingøer og Kl. 6 var jeg i Ramlose. Men Rosenfeld var ikke hjemme; han var i Helsingborg. Ogsaa Premierminister Engestrøm traf jeg ikke. Efter nogen Venten

*) Om Morgenstjerne, Rosenfeld o. fl. Mere ved Slutningen af Bogen.

Hjorte jeg tilbage til Helsingborg. Næste Morgen kom jeg igjen til Namlose. Rosenfeldt fortalte mig, at Kronprinsfen havde ventet mig og at der havde været dækket for mig. Taffelet bestod af Kronprinsfen, Prins Oscar, Minister Engestrom, General Davast og Rosenfeldt. Kronprinsfen skulde samme Dag rejse til Lund. Rosenfeldt foreslog mig at følge med did. Imedens han klædte sig paa, sad jeg i Forværelset og læste i en Roman af Joseph Bonaparte. En Ungling, som jeg tog for en Lieutenant, traadte ind og spurgte om Professore. Jeg svarede paa Svensk. Den unge Mand, som strax hørte at jeg var en Ublænding, talede nu Fransk. Gjenstanden var Napoleon, Carl Johan, Dpholbet i Namlose. Endelig aabnede Rosenfeldt Døren og udbød: Deres Kongelige Højhed. Det var Oscar. Denne overrækkede fra sin Fader Rosenfeldt en Gulddaase. Nu sagde min Ven ham, at jeg var den Fremmede, som i Gaar Aftes var bleven ventet. Den 15 August førtes jeg af Rosenfeldt til Engestrom, som lovede alt Godt, men søjede til, at man i saa Fald haabede, at jeg vilde cementere Foreningen imellem Norge og Sverige. Jeg fandt, at jeg som ærlig Dansk ikke kunde fremme en saadan Forening, naar den ej omfattede Danmark og ej gik ud fra Danmark. Jeg lod mig ikke forestille for Kronprinsfen. Dog saae jeg ham den Dag Napoleon var født, som da, større end nogen sinde før, sad fangen paa St. Helenas Klippe. Jeg rejste tilbage og bekvæmte mig ikke mere om min Ansøgning.

Kort efter havde jeg i Dagsposten indrykket Noget fra

en fransk Avis, hvilket mishagede Davast. Han gjorde Larm for det udenlandske Departement, dette skrev til Kanselliet, dette til Politiet. Jeg maatte forsvare mig, og sikkert ved Censurs Liberalitet faldt det Hele bort. Jeg derimod fandt mig kaldet at skrive Engestrom til og forestille ham det lige Uværdige og Ukloge i at vække Splid imellem Nationer, for hvem indbyrdes Enighed var vigtig. Davast var ilde lidt i Danmark, ikke saaledes som i sin Tid den værdige Svensker Sprengporten og flere Hans Estermænd. Davast blev efter saa Ugers Forlob tilbagekaldet.

Nu indtraf en vigtig Begivenhed i mit Liv. Direktionen for Universitetet indbød dem, som vilde promovere ved Reformationsfesten den 31 Oktober 1817. Opmuntret, især af Nathanson, meldte jeg mig og vilde skrive to Disputatser, en for den juridiske Licentiat og en for Doktorgraden, navnlig den første og anden Del af en Afhandling om Væresformælselser med Død efter de gjeldende danske Love. Direktionen forespurgte sig hos Kanselliet om Noget kunde være til Hindrer. Kaas, Cold, Knudsen og Drsted vare enige i, at Intet var, og i Statsraadet formaaned Rosenkrants Paastand, at jeg havde svenske Forbindelser, Intet imod Kongens Raade, saavel som J. G. Moltkes, Kaas's og Mallings Understøttelse. Direktionen viste mig nu den Afgøttelse, at seftage mig for at tage Licentiatgraden og at lade mig forsvare Afhandlingen for Doktorgraden. Alle medgaaende Omkostninger, til Disputatens Trykning, Universitetet og Dekanus, m. m. udredede Nathanson. Min Dag var

den 24 Oktober. Stud. juris Drejer responderede. Disputationsakten, som varede fra Kl. 9 til 12 og fra 4 til 8, var udmærket hædrende for mig. Den blide Bornemann begyndte Oppositionen med megen Skaansel, hvorved jeg fik Mod. Saa kom Kolderup-Rosenvinge, som vel ikke var mig god, men, da Han aabnede Kampen med en Sprog-bemærkning om Forskjellen mellem derivare og mutuare, tog jeg ham for Filologen S. L. Heiberg, den brave Peter Andreas's Son, og behandlede derfor den dygtige Lovkyndiges, tilbøieligt ubetydelige, Argumenter med saadan Munterhed, indblandede endog Franck i mit Forsvar, saa at min Modstander forsejlede den Sejr, hvorpaa Han havde regnet. Kandidat, siden Kammerraad, Kall viiste mig al Afgøelse. Efter ham fremtraadte Hurtigkarl, som havde skrevet en meget smuk Indledning til sin Opposition, hvori Han iblandt andet yttrede, at der, hvor jeg nu stod, kunde jeg have staaet, jeg troer, en Snes Aar forud. En ung Mosait, Soel Jacob, gav ved sine fremsatte Bemærkninger Beviis paa gode Kundskaber. Efter Ham fremtraadte Rahbek, som sagde mig skønne Ting om vort Ungdomsvenskab, og iøvrigt anbragte et Par Betænkninger, som: om Suhms Gravskrift over Hertugen af Orleans ej var Ueformærelse, fordi denne var Ublænding, og om Tonen kunde gjøre noget til Ueformærelse. Ham afløste en anden Ungdoms Ven, Pram, som ligeledes blot vilde sige mig Artigheder og næsten kun havde det imod Disputatsen, at den ej udgjorde en stor Bog. Pram gjorde mig desuden en negativ Tjeneste.

En Fiende af mig meldte sig ligeledes til at træde op efter Rahbek. Schlegel underrettede Pram herom. Denne besluttede at forekomme min Modstander. Idet Pram nu sprang frem, udbrod Manden: „nu skal Janden bie længer; med Ham faaer det ingen Ende.“ Derpaa gik Han sin Vej. Pram var færdig i ti Minuter. Det var interessant at høre Rahbek og Pram ikke havde glemt deres Latin. Endelig sluttede Schlegel, som Dekanus, det Hele paa en Maade, der ikke var mindre behagelig end mine øvrige Venners Færd. Den 1 Novbr. fandt Promosionen Sted i Trinitatis Kirke, da Promotor Schlegel proklamerede mig under Benævnelse af „vir de literis meritissimus“. — Med mig bleve kreerede til Doktorer i Lovkyndighed Kammerherre Udelev, Statsraad Caspar Lassen og Professor Kolderup-Rosenvinge, hvilke Alle vare budne til Kongens Taffel, hvorefter jeg maatte nøjes med at spise hjemme. Men det gik mig da ikke værre end den eneste som blev Doktor Theologie dengang, Stiftsprovst Herg, Professor Klingberg og alle Doktorer i Filosoffien. Et Par Dage efter havde jeg Audients hos Kongen, som morede sig over, at Pram endnu ej havde glemt sit Latin, og ønskede mig til Lykke.

Hvad mine Indsigter i Lovkyndighed angaaer, da havde jeg før Examen med Flid og Nøjagtighed læst i den danske Ret, foruden Lov og Forordninger, Nørregaards private Ret og Grundlaget dertil, E. Colbjørnsens latinske Forelæsninger, i den romerske Ret Heineccii Recitationes, og virkelig studeret Naturretten, foruden i Nørregaard, i

de mest berømte Naturister fra Puffendorff og Wolff af indtil Hufeland og Kant. Efter Examen lagde jeg ikke det juridiske Studium paa Hylde, hvilket jeg ved adskillige Recensioner gav Devils paa. Dog dyrkede jeg især Lovkyndighedens, navnlig den danske, Literatur, og kunde jeg ikke bringe det til at faae min bebudede Haandbog i den Sidste, udarbejdet, leverede jeg dog et brugbart Bidrag dertil for adskillige Aar i en Afdeling af Juridisk Lommebog for 1804, hvilken jeg hos Simon Poulsen udgav som Fortsættelse af den Bog, under samme Titel, hvoraf Vårens nogle Aar forud havde udgivet tre, fire Aargange. — Som Protokol-Sekretær i Højesteret havde jeg Lejlighed til at høre indsigtsfulde Juristers Meninger, og som Procurator, samt siden Assessor i Hof- og Stadsretten ovedes jeg i at anvende det Lærte. Jeg bestræbte mig altid for at finde det Rette, og har aldrig fordrejet Retten, eller dømt efter Vilje og Venfkab. — Jeg var saa meget mere brugbar som jeg vidste, hvor jeg skulde tye hen om Hjælpebidler og forsked hurtigt at bruge dem. Mine Forelæsninger vare, for Høstarbejder at være, virkelig ikke uden Fortjenester. Adskillige af mine Recensioner hørte til de gode. Min Doktordisputats var udarbejdet med Tænksomhed, og skjønt misdømt af et Partie, ere dens Sætninger endnu Sandheden nærmere end Modstandernes.

Kort efter at jeg var freeret, gik jeg til Grev Joachim Gotthold Moltke i det Ørende at takke Ham for den Bistand, Han i Statsrandet havde ydet mig. Den hæderværdige

Dibing, hvis Udvortes paabød Udfængt, som Bernstorffs, sagde, at Han var i min Gjæld. Hvi saa? spurgte jeg, De har, svarede Han, forsvaret min Faders Minde. Ved nærmere Bekjendtskab med mig skal De erfare, at der er endnu meget mere at sige til hans Retfærdiggjørelse imod Historieffriernes uforskyldte Angreb. Jeg vil gjøre for Dem, hvad jeg kan, tænke paa en Plan til Deres Vel og anbefale Dem til Kongen. — Han rejste derpaa til Bregentved. Efter Hjemkomsten til Kjøbenhavn søgte jeg Ham om Tirsdagen, men blev anmodet om at indfinde mig igjen Fredagmorgen Kl. Xi. Da jeg til berømmet Tid havde ringet paa Porten, fik jeg af Portneren den Besked: nu døde Han. Jeg vilde samme Formiddag have Audients hos Kongen for at overrække Ham en Bog. Dødsfaldet havde endnu ej naaet Forgemalet. Jeg fortalte Oberst Lützen det. Han sagde, at efter den, som var inde, kunde jeg træde ind. Men strax efter kom Grev Adam Moltke, som naturlig nu kom først ind. Jeg fulgte efter og saae da — hvad jeg aldrig glemmer — hvor dybt Kongen var rørt ved Tabet af saa tro en Minister. — Kort derpaa henvendte jeg mig i Pengeforlegenhed til Grev Adam. Han svarede, at hans Fader havde overdraget Ham at hjælpe mig, og paa den fineste Maade gav Han mig 300 Rddr. Endnu et Par Gange har jeg bedet denne ædle Mand om Understyttelse og erholdt den virkelig, som om det var en Sum jeg havde tilgode. Hvergang nød jeg tillige den Glæde af Greven at høre Bemærkninger, der vidnede om det lysfse Hoved og det bedste Hjerte.

Ligesom min Kone Juleaften 1813 havde skjænket mig min tredje Son Einar Theodor Immanuel, saaledes gav Hun mig i 1817 den Fjerde: Frederik Eberhard Amadeus. Mine to ældste Sønner Georg og Peter Christian gik nu i Højers Institut, og besøgte desuden Kunst-Akademiet, hvorfor jeg tit om Aftenen, som en omhyggelig Fader ledsagede dem hjem. De havde bestandig været mine Dienstene, ligesom de paa Grund af deres næsten lige Alder stedse vare hinandens fortroligste Venner.

I Maret 1818 fik jeg atter en Fejde. Professor Jens Møller havde udgivet sin Lovtale over Daniel Kanzaus og ledsaget den med en Fortale, hvori Han selv satte dens Værdi højt, højere end det kronede Priskekrift af Tetens. Historisk dygtigt, stod hans Arbejde imidlertid som æsthetisk Frembringelse lavt. Han havde i Literaturen gientagne Gange tilkastet mig Handsken. Jeg skrev hos Becken et Stykke om hans Lovtale, og havde vistnok i mine Bemærkninger Rotten paa min Side. Professor Peter Erasmus Müller traadte i Literaturtidenden i Skranken for sin Kollega og fornægtede da sin sædvanlige Mildhed. Hans Angreb paa mig vare virkelig uretfærdige. Jeg tog atter Pennen og skrev et Par Ord til Professor P. E. Müller med Grundighed og uden Bitterhed, men som, vel tilbøielig fordi det udkom om Sommeren, ingen synderlig Opsigt gjorde. Mod Professor Müller nærrede jeg dog ingenlunde Uvillie med Hensyn til, at det var en Vens Sag Han førte; og vi talede siden roligere sammen om den Gjenstand. Des dybere groede Naget

hos Professor Møller. Tolv Aar efter optog Han i sit Theologiske Bibliothek nogle ligesaa ugrundede, som nærgaaende Beskyldninger, Ole Worm i Horsens i 1794 i en fortrolig Brevverling med Nyerup havde fremsort imod mig, at nemlig jeg — som havde bragt en anseelig Forsamling af Mænd til at sælde Lærere over Ludvig den Sertendes Skjæbne — vilde have alle Konger halshuggede, og at jeg — en Ven af Rørbye — vilde have alle Kapellaner affatte, fordi jeg havde ført en literær Strid med Jens Winther Benzons, men med hvem jeg kort efter i det selskabelige Liv havde haft venskabeligt Møde. Neppes vilde enten Worm eller Nyerup have samtykket i Offentliggjørelsen.

Hvad iøvrigt mine Fejder angaaer, omtrent en halv Snes, i en Tid af syv og tredive Aar, da hørte der Meget til for at jeg skulde blive bitter og selv i saa Tilfælde krænke jeg aldrig Sammeligheden; jeg taler ikke om, at jeg maatte bruge haarde Ord, naar jeg troede det nødvendigt at fremtvinge en Retsfag. Nag har jeg aldrig til Nogen. Og neppes var Striden forbi, førend jeg gjerne rækkede Haand til Forsoning. Som med Benzons, saa med Torstild Waden, hvis Angreb jeg (S. 43) saameget mere burde have kun løselig berørt, som jeg aldrig siden har fra hans Side modt uvenlig Behandling, og jeg, ved hans Faders Død, erklærede, at jeg holdt Sønnen for hans værdigste Efterfølger paa Lærestolen. Med den ved Stittighed og Kundskaber agtværdige Ddin Wolff omgikkes jeg ventligen efter at have haft en Fejde med Ham ikke uden Indblanding af Sagen uvedkom-

mende Personligheder, hvorved Han troede at frydre Foredraget. Af dem, som sejdede med mig, have P. E. Müller og Jens Møller ved andre Lejligheder rost mig. Desuden erindrer jeg som literariske Modstandere Bredal, Grundtvig, Gunnerus, Matthias Hagerup, Neumann, Paveles, Sibbern, Atterbom, Rüh. Iøvrigt kan jeg sige: *Principus placuisse viris haud ultima laus est.* Offentlige prentede Bifaldsyttringer har jeg modtaget af W. H. J. Abrahamson, Waggesen, Malte Conrad Brun, Esaias og Rasmus Fleischer, Gudernrath, F. Høegh Guldberg, Gutfeldt, Haste, Hedegaard, P. A. Heiberg, Lundbye, G. H. Disen, Pram, Rahbek, Sander, Frederik Thaarup, Tode, Gjørwell, Stolz, von Gehren, Gräter, Sartorius og flere. Til de Mænd, som offentlig have bevidnet mig Ugtelse kan jeg og regne mine Tilhørere, hvoriblandt jeg har glemt adskillige af de Flittigste: min Ven fra Barndom af, Kammerraad Holst, Prokurator Bjerring, Sekaptein Thomas Lütken, ogsaa de unge Grever af Danneberg-Samsøe, saavel som Søner af Mallings og Gold. Og erindrer jeg ved denne Lejlighed et meget hædrende Brev paa Ugtelse, Endel, jeg troer Tredivé, af Artilleriets Kaptejner og Lieutenanter, med General von Beck i Epidsen 1818 eller 1819 viste mig, ved paa Tojhuset at høre nogle, mig af Lieutenant, nu Kaptein, Disen foreslagne, Forelæsninger over den danske Historie fra Suverænitetsens Indførelse af. Iblandt disse mine Tilhørere mindes jeg Kaptejnerne Prunst, Falbe og Glahn, Lieutenanterne Anton og Moltke.

Ved at omtale min videnskabelige Stræbens Paaskjønelse, har jeg Anledning til at erindre mine Studier. Tidlig studerte jeg Badens danske Sprogtaale, læste med Opmærksomhed Abrahamsons Recensioner, og tænkte selv over Sproget, hvorpaa jeg baade i mine Bedømmelser og Skrifter gav Brev. Af danske Historieforfattere overgik for mig Ingen i Behagelighed Frederik Sneedorff, som kun undertiden savner Korrekthed. Iblandt de Dvrigte indtage Mallings og Engelstoft en høj Plads. Prams Kraftfulde huede jeg særdeles. — Som Populærfilosof skrev Eilshov, F. S. Sneedorff, Bastholm, Falsen og G. H. Disen med megen Klæthed. Til den profaiske Stils Mynstere høre Rahbeks profaiske Forsøg og danske Diktuer. Som Talere priste jeg fornemmelig Mallings og Jakobi. Gutfeldts Foredrag som Religionstaler henrev. Pram, Waggesen, Dehlenschläger og P. A. Heiberg satte jeg, iblandt Digterne siden Ewald, omtrent lige. Paa de akademiske Lærestole har jeg, foruden Fr. Sneedorff, med Glæde hørt Tode, Bugge, Rahbek, Winslow. Rahbeks pibende Stemme var vel ubehagelig i Forstningen, men ved Banen tabte den sit Ubehagelige. Winslow stod som en Kejser, naar Han læste. I det latinske Sprog havde jeg studeret Schellers præcepta og Brøder, var siden Medlem i Societas philologica og i Societas latina. Af Digtere fortrængte Horats i senere Aar, som sædvanligt, Virgil. Jeg er iøvrigt endnu overbeviist om at Virgils:

Magnus ab integro seculorum nascitur ordo.

Redit jam virgo; redeunt saturnia regna.

har Hentydning paa den christne Religion. Af græske Forfattere var Epiktet mig steds den kjæreste. I Mandboms Alder læste jeg Ham og læste Ham igjen. I Hebraisk havde jeg vel kun læst Genesis og Josua; men bestandigen raadsprogende Simonis Ordbog. Arabisk, som jeg engang begyndte paa, glemte jeg snart; og det var netop, at jeg, for Fru Rahbek, kunde opskrive det arabiske Alfabet. Denne sprogkyndige Dame fik mig for Næsten engang til at gjenneagaa Begyndelsen af en spansk Ordbog, Hun vilde udarbejdet. Skjønt jeg kun kjendte saare lidet til Sproget, sammenlignede jeg dog Hendes Arbejde med det spanske Akademis Ordbog. Min Kundskab i det Italienske var ej stærkere, dog oversatte jeg Noget af italienske Tidsskrifter for Efterretninger om udenlandsk Literatur. Paa Engelsk læste jeg kun lidet, dog forstod jeg endog hver engelsk Digter, deriblandt Byron. Mere bevandret var jeg i det Franske, og har i Literaturlibenden skrevet Recensioner, hvorover jeg nu undrer mig. For Kjærlighed havde jeg altid for Rousseau, Florian og Weiss, den schweizeriske Forfatter til *Principes philosophiques, moraux et politiques*. Af Historieforfattere om Revolutionen læste jeg Ingen med større Behag end Mignet, dernæst Rabaud de St. Etienne og Lacrosette, saavel som den udførlige *Histoire de la révolution par deux amis*. — Min Broder Johan Nicolai har Indsigter i de fire levende Sprog; i de to Sidste langt betydeligere end jeg. — Men fremfor Alt gjorde jeg mig fortrolig med Tyssernes og Svenskenes Sprog og Literatur. Ved mit

Ophold i Tyssland 1792 fik jeg Færdighed i at tale Tyss, hvilket jeg siden, under gjentagne Rejser i Hertugdømmene, og, efter et mistykket Forsøg med Christian des Siebentens *Geschichte*, bragte det til at skrive med temmelig Rigtighed, saa jeg i Tysslands mest agtede kritiske Blade erkjendtes for Mester af Sproget. Iblant Historieforfattere læste jeg med Velbehag Herder, Schözer, Spittler, von Halem, Posselt, Archenholz, Pölik, Eggers, Jenisch, og hestede meget Gavn af Johan v. Woltmanns og Joh. v. Müllers Skrifter. Philipp Moriz var mig kjær som Autobiograf, Rejsebeskriver, Mytholog, Sproglærd. Af Filosofer har jeg studeret Feder, Garve, Kant (især *Metaphysik der Sitten*) og adskillige Kantianere, Reinhold, Richter, Schiller, Fichte, Sturz. Derimod kjænder jeg lidet til Schelling, Intet til Hegel. I Æsthetik var jeg fortrolig med Eberhard, Eschenburg, Schnell. Iblant Digtere var min Yndlingslæsning Schiller, Göthe, Jean Paul. — Med det svenske Sprog har vel ingen Danskh befattet sig mere, end jeg. Dog har jeg aldrig kunnet drive det til at skrive, end sige tale det, fuldkommen. Sprogene ligne dertil hinanden for meget, skjønt det er en underlig Tanke, Nogle have, at hver Danskh forstaaer Svensk. En svensk Ven og jeg overbeviste En af vore største Digtere om det Mobsatte, ved i vor Samtale at blande Ord, som i det Svenske have ganske anden Betydning, end i det Danske, saasom: Dvætt, Grovhed, rolig, morsom, Spektakler, Skuespil, Gråde, Fløde, Rone, liberligt Fruentimmer, Piga, Tjenestepige.

Derefter forelagde vi Ham til Oversættelse følgende Vers af Franzen:

Nylig hann sin purpurlöja
Öfver cederskogen höja
Tidens sjetta Dag.

hvilket man vist ikke uden at have lært Svensk skulde vide betyder: Allerede løftede Tidens sjetta Dag sit Purpurflor over Cederskoven. — Jeg har læst de fleste ældre Digtere: Dalin, Gyllenborg, Creutz, Drenstjerna, Kellgren, Leopold, Adlerbeth, Fru Lenngren, Lidner, Bellmann, A. G. Silfverstolpe, Franzen, Stenhammar, Wallerius, ogsaa Tegné; men kjender kun lidet til Geijer, Lingk, Utterbom og de øvrige nyere. Af Historiekrivere læste jeg Dakin, Lagerbring, Hallenberg, af hvilke den Sidste tillige besad en høist sjelden Kundskab i de østerlandske Sprog. I Filosofien havde Sverige for ikke mange Aar siden endnu kun faa Lys. Boetius gav en Naturret, efter Kants System. Men af ingen Filosofiens Gren havde Kant mindre Fortjeneste end af Naturretten. Benjamin Hoyer var langt mere Selvtænkter, og Thorild var en ganske selvstændig Filosof. — Jeg har kun peget paa min Læsning. At den var langt mere udbredt, derom vidne dels mine Anmædelser og Bedømmelser i saa mangfoldige Tidsskrifter, dels mine Anførseler i alle mine videnskabelige Skrifter, af hvilke kun Mærkværdigheder i Frede rik den Femtes Levnet og Regiering savne Paaberaabelse af Hjemmestæder, fordi jeg først havde den Tanke, at samle

dem alle bag efter i Bogen. — Ogsaa i Lægevidenskaben og dens Hjælpkunderskaber har jeg seet mig om. Det var engang, nemlig i min kritiske Periode fra 1805 af, min Agt at vorde Læge. Hos Schielderup har jeg med Opmærksomhed hørt Forelæsninger over Anthropologien, ogsaa hos Winslow over det lymfatiske System. I Loder, Schaarschmidt, Walzer og af Menneskebeeen har jeg studeret Osteologie. Jeg har gennemlæst adskillige Dele af Consruch; ogsaa jævnlig raadspurgt gamle Bangs og Callisens Lærebøger og den danske Pharmacopoe. Over den forensiske Lægevidenskab hørte jeg i min Ungdom Lode. Jeg har oversat og udgivet Struves Sygetabeller med tilføjede Bemærkninger af Wendt. Til min kjæreste Dngang hørte den med adskillige af vore ypperste Læger, navnlig Wendt, min fortroligste Ven alt siden 1807, og J. K. Jacobsen, nu Regimentschirurg, Ridder af Dannebrog; og meget ofte havde vor Samtale lægevidenskabelige Emner til Gjenstand.

Mine religiøse Overbeviisninger angaaende, da var jeg af min rettroende Lærer Kattrup opdragen i ægte Christendom, og befestedes heri, saavel ved mine Forældres Exempel, som ved den brave Provst Høyers Undervisning. Jeg nod med inderligste Andagt den hellige Nadvere og hørte med sand Dpbyggelse gode Prædikener. Med Højagtelse betragtede jeg Ordets værdige Lærere, og i et Par af de fire Aar, i hvilke jeg af G. H. Dilsens Venklub var en daglig Gæst ved hans Bord, nod jeg den Lyksalighed at sidde ved dette i ligesaa lærerig, som behagelig Samtale med hans hæ-

derrige Svigerfader Valle, hvis Undest jeg aldrig tabte. Egesaalidst som den franske Revolutions Viltsfarelser nedbrøde min Overbevisning om Majestættens Hellighed, ligesaa lidst svækkede de min Troe paa Aabenbaringens Guddommelighed, Guds Trefoldighed og Christi Forsoning. Jeg veed aldrig at have skrevet et Ord, som kunde i sierneste Maade stride mod disse Sandheder. Vel har jeg en enkelt Gang anmeldt Skrifter, som afvege derfra, men vist ikke med Bisald, og jeg har med Glæde omplantet den lille religiøse Bog Landsbyen Agnielass. Efter snakkeren af Voltaire i Jesus og Fornuften har jeg altid vurderet efter Fortjeneste, og beklaget, at den ellers talentfulde Forfatter ikke fulgte Valles christelige Raad og søgte et filologisk Lærereembede, hvortil denne, af Ham saa misgjæntede, Mand, lovede at understytte Ham og som Han med sin Indflydelse vist kunde have hjulpet Ham til. Thi neppe har nogen Biskop formaet mere hos Regjeringen end Valle, ved den Ærværdighed, Han besad, og som Han forstod at gjøre gjeldende. Neppe har og nogen dansk Biskop de Fortjenester af Geistligheden, som Han. Og, imedens Han angav Malte Brun for formentlig politisk Brøde, viste Han sig yderst tolerant mod Christendommens Angribere, man tør vel sige, Bespottere. Aanderne maae kjæmpe, sagde Han med Luther. Derfor blev Han og hylbet som den ædle Mand af selv Repertoriets Udgiver, Malte Møller, og kunde føle sig ophøjet over Forhaanelserne i Kirchen- und Regers-Almanach. Da den ældre Udgave af Luthers Katekismus var oversat paa Dansk, sagde Han til mig: den Tid vil komme,

da man vil tale om Valles Tolerantse. — Skjøndt Valle ogsaa var lærd, især fortrolig med Kirkefædrene, besad Han neppe saa udbredt Lærdom som Munker, der ogsaa indlagde sig Fortjeneste, iblandt andet ved Landemøde-Forhandlingerne; men Valle stod dog vist højere som Dyrighed.

Maret 1819 gav mig en særdeles Afvevling af Ulykke og Lykke. Min Belgjører Nathanson saae sig nødsaget til først at indskrænke, siden ganske at ophæve sin Undersyttelse. Smidtidigt hjalp Gud i Nøden paa en anden Maade. —

En stor Glæde ydede mig mine to ældste Søners Konfirmation til Mikkelsdag i Holmens Kirke, den samme, hverti baade min Kone og jeg vare blevene konfirmerede. Min brave Ungdomsven Gutfeldt var hertil deres Lærer. Efter Konfirmationen blev min ældste Søn, som endnu var bestemt for Studeringer, en kort Tid underviist af nuværende Magister Elberling, men opgav siden den Vane og gik som Volontør ind i Admiralitetet i min, med min yngste Søster gifte, af mig højttællede Svoger Sekretær Havns Kontor. Min næstældste Søn blev ansat i Hofraad Hambros Kontor.

I 1819 fødte min Kone mig en sjerde Søn, som blev kaldet Egid Waldemar. Hun faldt noget efter i en langvarig haard Sygdom. Overalt havde Hun lidt af mange haarde Sygdomme. Jeg vil kun anføre et Par af dem. I 1803 havde Hendes Tunge været saa angreben, at Hun længe ikke kunde tale, men efterat have prøvet andre Lægers Raad, blev Hun helbredet af min Broder Marcus Gerhard. I Maret 1817 fik hun et frygteligt Tilfælde, som varede

i nogle Uger og ikke kunde standses. Min Frænde den brave Giesemann kom til, men denne vidste intet Raad. Nu kaldte Wendt Særdorff, som søgte Wandkuren. Efter dennes Anvendelse i sex og tredive Dimer faldt min Kone i en Sovn, som erklæredes for Dødens Forbud. Men Morgenen derpaa sejrede den gode Natur, og Alt kom paa eengang i Orden, og Hendes fuldkomne Helbredelse baade glædede og fornøiede Lægerne ved deres Besøg. — Kun et Par Uar varede det, førend Hun fik et Tilfælde i Underlivet. Det var haardnakket, og Wendt kaldte, skjont Han altid besad min fuldkomneste Tillid, dog, til min Kones og Hendes Families Beroligelse, Særdorff. Denne havde en anden Anskuelse om Sygdommen; men da ogsaa Han forgjæves havde forsøgt adskillige Midler, anmodede Han gamle Bang om Bistand. Bang var i Synsmaade enig med Ham, men kunde ikke udrette mere. Nu taledes der med Professor Ludvig Jakobsen, som gik en ny Vej. Vel bleve endelig Sygdommens Tilfælde standsede — jeg tør ikke sige om ved en enkelt eller alle Lægernes Bestræbelser, eller ved Naturens Kræfter. Men Mindelse blev tilbage.

Til Aarets Glæder horte derimod Gjensynet af min Ungdomsven Thorvaldsen. Vi havde i adskillige Uar, lige til hans Dorteise 1794, levet broderlig sammen. Jeg var, ligesom Pram, bleven tegnet af Ham. Ved Hans Hjemkomst efter fem og tyve Aars Fraværelse stoffedes gamle og nye Venner om Ham. Jeg besluttede at oppebie et lykkeligt Møde. Ved en Højtidelighed i Moltkes Billedgallerie, hvor Wein-

wich holdt Tale til Thorvaldsens Tre, var jeg indbuden. Jeg greb Lejligheden til ved hans Dorteise at gøre Ham opmærksom paa de to Stykker i Salen, der forestille Adam og Eva. Han kjændte mig ikke. Jeg taug. Endelig blev jeg fra Prinsesse Wilhelmine Marie buden til Gæst paa Skudebanen, da Hun gav Skive. Her fortalte man mig, at Thorvaldsen havde beklaget, Han ingensteds saa mig, da Han dog af min Broder i Flensborg vidste, jeg var i Live. Nu stod jeg op fra mit Sæde, gik hen til Ham og spurgte Ham: Gamle Ven! Kjænder Du mig ikke? Nei, svarede Han, jeg kan ikke begribe, hvem det er. Lens Kragh Høst, tog jeg Ordet. Du er meget forandret, udbød Han. Ja! naturligviis, i fem og tyve Uar, gjenmælede jeg. Thorvaldsen brast i Graad og omfavnede mig. Fra den Tid af kom vi ofte sammen og jeg fulgte Ham til Selskabet Elise paa Dronningens Fødselsdag, hvor Waggesen, overrasket ved Hans Nærværelse, skrev den dejlige Sang, som staaer i Et af mine Tidsskrifter, jeg troer Morgenbladet.

Var dette Gjensyn af en Ven mig en Glæde, saa var Tabet af en Anden mig den føleligste Smerte. Efter sin Udtrædelse af Embedet havde Pram vel 2500 Rbd. aarlig, men havde, tildels ved Godgjørenhed, paadraget sig Gjæld, som Han gjerne vilde betale. Hertil kom Hans Kones Sygdom, der ikke alene kostede Ham betydelig, men ogsaa forsvarede Ham Livet ved den Stemning, hvori den satte Hende. Han søgte et indbringende Embede, Soldsforvalterposten paa St. Thomas, og erholdt den. Men nu døde Konen. Pram

wilbe træde tilbage, men kunde ikke erholde Tilladelse. Hans Vortgang var et Tordenflag for hans store Antal af Venner, for Ingen mere end for mig. Jeg foreslog Waggesen, Prams forhenværende Lærling, nu Geheimekonferentsraad Bornemann, Gutfeldt, Kommandør, siden Admiral, Jessen, Nyerup, Rahbek, Professor Johan Henrik Schönheider, Thorvaldsen og Wendt at indbyde til en Afskedsfest paa Skudebanen. Et Par hundrede tegnede sig. Sange bleve forfattede iblandt Andre af Rahbek og Dehlsensklåger. En Tale holdtes af Gutfeldt. Ved Maaltidet udbragtes Skaaler af Bornemann, Danneffjold-Samsøe, Lovénorn o. fl. Ogsaa Grev Adam Moltke hædrede Festen med sin Nærværelse. Ved hver Deltagers Indtrædelse i Selskabet havde jeg overrakt Ham et paa min Foranstaltning hos Seidelin trykt Mindeskrift over Pram, prydet med Dennes af Thorvaldsen tegnede, af Flindt stukne Kobber, som havde staaet foran En af Minervas første Aargange og hvortil Pladen var mig skænket af Direktør Schulz. Det blev siden, tilligemed de af Nyerup samlede Festsange, solgt hos Seidelin. Om Morgenen, da Pram skulde rejse, kom Han til mig, og tog mig med i Vognen til Toldboden. Her stode mange Venner og Veninder for at sige Ham Farvel. Min ældste Søn var deriblandt. Min Broder Christen Georg saae fra Toldinspektorens Sal vort Komme. Han ilede ned og sagde mig, at Stoud var deroppe. Pram og Stoud havde været Uvenner, dels formeddelt den Sidstes Skrift om Tabet af Norge, dels fordi Han

ved Sammensmeltningen af Toldkammeret og Kommertskollegiet var bleven sat ind over Pram, hvilket havde anlebiget dennes Udgang. Jeg gik op til Stoud og foreskillede Ham, at Han og Pram maaffee aldrig mere saaes, og bad Ham betænke, om det ikke var smukt, at de ej skilledes ad som Fiender. Uden Betænkning fulgte Han ned med paa Pladsen og kaldte den stubsende Pram tilside. Efter en Samtale rækkede de hinanden Haand. Pram gik ombord med min Søn og mig, saavel som Kommandør Jessen o. fl. Paa Skibet gav Han min Søn sin Velsgnelse, og mig det Hverv at takke Kongen for al beviist Naade. Det var en sorgelig Skilsmisse. — Da jeg for Hans Majestæt forrettede mit Værende, forskrede Han, at Pram skulde snart komme tilbage. Forsynet havde besluttet anderledes. Han døde 1821. Jeg skrev Hans Nekrolog i Statsvennen.

Om Pram har jeg allerede forhen meldt i dette Skrift S. 20, at Han var en mægtig Mand paa Parnasset. Havde han kastet sig paa et enkelt Sag, vilde Han deri neppe havt sin Dvermand. Hans Emilies Kilde, Hans Philippa til Erik, Hans Damon og Pythias, Frode og Singal, Ugteskabskolen, Negeren, Drømmen, høre til vore skønneste Digte; Hans Stærkøddet er i sit Slags af stort Værd og indeholder en Rigdom af heilige Steder, hvoraf, om jeg ej fejler, Abrahamson har leveret et Udvalg og af hvilke jeg kun nævner: den Mand er uværdig til Livet at smage. Hans prosaiske Fortællinger: John Trel, Jørgen Kruskop, Eminken ere kydrede

med Salt og Lune. Hans Historieartikel i Minerva gav en træffende Skildring af Tidens Begivenheder i det mærkelige Marti fra 1784 til 1794. Han vandt Priser for Skrifterne om en Nationalbragts Hensigtsmæssighed og om et Universitet i Norge, frev og om Veisenhuset. Paa sine Reiser samlede han en stor Mængde statistiske Oplysninger, som desværre aldrig udkom. I endel Aar udgav Han en Handelstidende. Med Joie kunde Han sige: „Jeg mig har rejst et Monument, ja jeg har rejst mig Monumenter, for hvilke, mens der læses Prent, jeg mig Udødelighed venter“. Det var skjont, at høre, med hvilken Begejstring Han talede om de Gæmner, Han var i Færd med at behandle. Naar han begyndte at tale om Noget, var Han udtømmelig i Ideer. Paa et begyndt Arbejde anvendte Han ofte hele Nætter og med hvilken Glæde yttrede Han sig ikke, ihvor beskedet Han var, om sine fuldendte Arbejder! „Det er ret en dejlig Bog, jeg har skrevet“, kunde Han sige, og ikke desmindre modtog Han med Rolighed de koldeste Bedømmelser, f. Ex. Abrahamsons over Damon og Pythias. Hans Forventninger vare undertiden kolossalske. Da Han i Forening med mig havde besluttet at foranstalte en Jubelfest for Abraham Kall, ventede Han et saadant Tillob, at der maatte dækkes paa Kongens Nytorv. Skjøndt Han var fremtraadt i den ewaldske Tidssalder, og var Samtidig med og mangeaarig Ven af Rahbek og Baggesen, med hvilke Han, som Forfatter, deler Uren, satte Han dog saa høj en Priis paa den dem Alle fortrængende Dehlenschläger, at Han endog ubillig imod Andre med

overdreven Underkastelse rækkede denne Palmen. Uretfærdig var Han i sine Domme over fremmede Digtere, af hvilke Han dybt nedsatte Schiller og Goethe, og derimod, med Tilfidsfattelse af Shakespeare, hævede Voltaire, og endog paa sine gamle Dage vilde bringe denne igjen paa vor Skuesplads, noget der var saameget mere ubegribeligt, som Han maaskee netop i Indbildningskraft stod højest, og ikke med sin Korrekthed forbandt voltairiff Kulde. I Omgang var Han, med nogle Opbrusninger, hvilke Han strax igjen fortrod og oprettede, den blideste, venligste, tjenstagtigste Mand, og vidste, uagtet sine graae Haar, at vinde unge Skjønnes Indest. Sin Kone elskede Han oprindeligt med Varme og bar siden med Taalmodighed de af Hendes bestandige Sygelighed flydende Forstemmelser, hvilke imidlertid tilsidst vare en medvirkende Aarsag til Hans Ansøgning om Embede i Vestindien. Han var sine Venner en trofast Ven og forsvarede dem imod hvert Angreb. Dette viiste Han iblandt Andet, da Sibbern i Fejden angaaende Freyas Alter havde med Ubillighed omtalt Rahbek. I sine egne Fejder kunde Han vel være hæftig, men var stedse fri for Personligheder, selv i den om de skjønne Videnskabers Selskab med Baden. — Iblandt Drams Venner erindrer jeg, foruden Rahbek og Baggesen, samt Alle dem, som undertegnede Indbydelsen til Hans Afskedsfest, J. Kiærulff, Stephen Heger, Kammerraad Holst, Kanselliraad Liebe o. Sl. Da Han rejste til Vestindien, esteelod Han endel af sine Papirer til Nyerup. Imidlertid blev efter Hans Død en stor Mængde Saadanne, baade

Udarbejdsler af Ham og Breve til Ham, folgt ved offentlig Auktion, og saldt i Hænderne paa Overkrigskommissær Dst, som, efterat have velvillig tilskillet Adskillige af Brevskriverne deres, har bekendtgjort Adskilligt af begge Slags Papirer, og deriblandt Stykker af sand Interesse, som Bidrag til Kundskab baade om Prams og Andres Karakter.

Ikke mindre sørgeligt blev mig Aaret 1820 ved en anden ikke mindre dyrebar Vens Bortrejse ogsaa for bestandig. Kort desforinden var Baggesen tilstede ved et Maaltid i Elis, hvor Han af det talrig forsamlede Selskab hilstes med en Affkedskaal. Han svarede i følgende Linier:

Sa! Kjøbenhavn jeg nu forlader.

Trods alt det Skraal paa Byens Gader,

Seg vel udholdt det Digterliv;

Men det udholder ej min Liv.

Dog, hvor jeg vandrer, fjern og nær,

Mit Hjerte stedse bliver her.

Baggesen forlod Kjøbenhavn, og drog med sin Kone, samt sin Paul, til Paris. Her blev Han kastet i Slutteriet af en Mand, som holdt Ham for en, ikke af Uformuenhed, men af Trodsighed, slet Betaler. Efter Frigivelsen mistede Han først sin Kone og derpaa sin attenaarige, allerede i Botanik udmærkede, Søn. Han begav sig siden til Carlsbad, hvor Han var i den beklageligste Sindsstemning, da Han i 1825 havde et Besøg af Wendt. Han troede sig glemt af Alle i sit Fædreland, men længtes ikke desmindre efter at komme hjem igjen. Hans Søn August, det hellige Hoved

med de mangestags Kundskaber, vilde ledsage Ham, men Baggesen naaede ikke længere end til Hamburg, hvor Han døde i Hospitalet, hvorfra Liget fortes til Kiel, for at hvile ved Siden af Reinhold. — Det Indtryk, Tidenden om Hans Død gjorde i Kjøbenhavn, var saare forskjelligt fra det, Samme vilde have frembragt femten Aar forud. Thi hvilken dansk Digter var, for Dehlenschläger, yndet, hartad bundret, som Baggesen? Selv Ewald var det i Livet ikke saa almindelig. Tyrsten og Studenten kappedes om at telle Baggesen deres Hengivenhed. Rahbek fulgte Ham i Lektoratet hos Hertugen af Augustenborg, men neppe i Dennes Fortrolighed. I det Schimmelmansske Ugtepars og Frederike Bruns Yndest stod Han højt anskreven. Som Embedsmand derimod, nemlig som Provst paa Regentzen, vidste Han ikke at skaffe sig den med Kierlighed forbundne Ugtelse, som for Hans Tid Hvid og efter Ham Nyerup.

Saa store Aander vare saa misgjæbte som Baggesen. Hvo, der saae Ham nær hos og ej med en Medbestlers Dine, maatte elske Ham. Han kom jævnlig i mit Huus, snart aarle om Morgenens, snart seent ud paa Aftenen. Undertiden forelæste Han min Kone i adskillige Timer sine Digte. I Livets Gjenvordigheder kunde Ingen være mere trosterig end Han. I Smaating forstod Han slet ikke at hjælpe sig. Jeg besøgte Ham engang paa Regentzen og fandt Værelset koldt. Der var Brænde nok under Røkelovnen, men Han vidste ikke Raad til at faae Ild lagt i. Jeg gik ned til Mortneren og bad Ham om Hjelp. Husholder var Han, som

Digter, ikke. Han lod Kaffe til sig og sin Familie hente hos en Restaurator. Hans andet Egtekab var, som man af Hans trykte Breve til Reinhold, ved, ulykkeligt. Efterat have tabt Grevinde Schimmelmanns og Konferentsraabinde Bruns Dmgang, fandt hans Kone i Kjøbenhavn ingen Dame værd at leve med. Ikke desmindre offrede Waggesen Hende mange af sine selskabelige Stæder og plejede Hende i Sygdomstilfælde med al Omhu. Hvad Waggesen var, som Ven, det erkjendte, foruden mig, Pram, Nyerup, G. H. Olsen, Nathanson og Curländer, af hvilke især Olsens Huus skjænkede Ham, som saa Mange, en Rigdom af glade Timer; thi en behageligere Selskabskreds, end der, har neppe været i Kjøbenhavn. Kort spillede Han aldrig, men Han forstod at more hvert Selskab ved Eventyr og Witligheder og Sange, uagtet Hans Stemme egentlig ikke var skøn Sangstemme. Selv Børn skjænkede Ham deres hele Opmærksomhed, saa Han med Nette kunde sige: Naar Børn sig om mig klynge til muntert Eventyr, naar i den hele Klynge det Mindste selv ej knyer. Ligesom Pram var Han undertiden overspændt i Forhaabninger. Han troede at have opfundet en Forbedring af Kaleidoskoperne, saavel som Sammensætningen af et nyt sinefisk Epil, hvorved Han haabede i Hast at vinde Navnkundighed og Rigdom. Fejlede Han, saa oprettede Han villig sin Forseelse. Han laae paa en Rejse med sin Kone i Krebshuset og fik for Matteleje og Fortæring en Regning paa ni Mark. Denne fandt Han ubillig og yttrede det for Krokonen, Madam Plambæk. Paa Vejen

til Ringsted overtænkte Han Sagen og skrev nu til den Sidstnævnte et Afbigtsbrev, hvilket Hun indtil den Dag i Dag har bevaret i Glas og Ramme. — I Krænkelser og Udmygelsler besad Han al Fatning. Da han havde skrevet Trylleharpen, ændrede Han for seent, at Han allerede endel Aar forud, efterat have forfattet de to første Akter, havde faaet Musik dertil komponeret af Kunzen, og bad derfor Kuhlau komponere. Kunzen forbittrede med Nette. Men ved Generalproven opdagede Waggesen, at Komponisten, der dengang ikke stod saa højt som siden, ej kunde føre an efter Dnske. Han gik nu til Kunzen og bad Ham om Bistand i Næden. Kunzen, der nylig havde været syg, nægtede Ham den med Bebrejdelser for sveget Venkskab. Waggesen sagde da: „nu i Guds Navn! saa lad os dog ikke skilles ad som Fiender! Maafee vi sees aldrig mere“. Kunzen rækkede Ham Haand, og Waggesen ilede til deres fælles Ven Nathanson, glad over Forsoningen med Kunzen, ubekymret for Trylleharpens Skjæbne. Men i det Samme kom Brev fra Fru Kunzen til Nathanson, at Hendes Mand var død af Slag. Jeg besøgte Waggesen næste Morgen og fandt Ham syg og sengeliggende. Han spurgte, om jeg ikke havde hørt, at Han havde dræbt Kunzen. Det har jeg, sagde Han, ligesaa lidet, som Han havde dræbt mig, om jeg var død. Vi vare Begge svage, og Kunzen var en hæftig Mand. — Da Trylleharpen anden Gang var spillet, gik Han op i Selskabet Elio, over hvis Værelser Han selv boede. Jeg fandt Ham der ved Aftenbordet. Han glædede sig; thi, sagde Han, nu sees jeg,

at, har jeg mange Fiender, saa har jeg og mange Venner. I det Samme hørtes Lyden af en trampende Skare udenfor. Det var et Antal, som bragte Baggesen et Pereat udenfor hans Vinduer, uden Skaausel for hans sygelige Kone. Baggesen smilede, taug og satte sig igjen. — Hvorledes han kunde glemme Fornærmelser, viiste han, da han forsvarede Sander imod Molbech, og hvor lidt han, som Smagsdommer, tog Hensyn paa private Forhold, da han skrev Kritik over Komodien Fasselavns Lejer, hvis elskværdige Forfatter var gift med En af ham højttaget og ham hengiven Universitetslærers elskværdige Datter. — At ville afgjøre Kampen imellem ham og Dehlenschläger synes at være en Urime- lighed, da Hver glimrede i Sit. Og har Baggesen ingen Hakon Jarl, ingen Aladdin, ingen Nordens Guder o. s. v. o. s. v. skrevet, saa har Dehlenschläger heller Intet leveret, som komiske Fortællinger og Emma og: der var en Tid og boer jeg paa den tamme Bred o. s. v. o. s. v. Ogsaa sammenligne man Labyrinthen med Dehlen- schlägers Reise! — Enhver, hedder det vel her, er god for sig. — Ved Baggesens Afreise holdtes ingen Affkædshoitidelig- hed, som ved Prams; efter hans Død rejstes for ham intet Mindesmærke, som for Rahbek; men hans Indsydelse paa vor skjonne Literatur og vort Sprog ved egne Værker var og bliver maaskee kraftigere end Wegges, saa man vel om ham kan sige, at Savn af Monument er intet Savn. Hans tolv Bind forherlige Hans Minde.

Jeg finder det ikke upassende her at yttre et Par Ord

om Rahbek til Sammenligning med Pram og Baggesen. Saa høj Flugt som Nogen af disse tog hans Aand aldrig. I Indbildningskraft og Tid kunde han ikke maale sig med Pram, i Vittighed og Skarpsindighed ikke med Baggesen. Af sin Fængsommelighed for fremmede Ideer uagtet, skulde han ikke kunne, og det saa hurtig som Baggesen, trængt ind i Filosofiens Dybder. Han blev i sin æsthetiske Theorie om- trent staaende ved Lessing, Eberhard, Engel og Eschenburg, i sin Filosofi ved Mendelsohn. Med Kant var han kun lidet bekendt. Ogsaa han var, ligesom Pram, ikke indtaget for Shakespeare, og, ifald det ikke var Spøg, vilde han hellere have skrevet Wedel Jarlsbergs Pizarro, end Gøtthes Gøg. Af Gøtthe satte han vel mest Pris paa Werther og Wilhelm Meister. Hans Over- sættelser af Schiller vidne ikke om forkjærlig Smag for den store Digter, men ere for en Del øjensynlig Hastværk. — Over danske Forfattere vare hans Domme særdeles ensidige. Det kom ham her ofte mere an paa hvem end hvad. Med en aadentbar Misgjæendelse af Baggesen, af hvem han da rigtig nok betalttes med colinsk Bægt, tog han ikke i Betænk- ning at sætte Thomas Thaarup ved Siden af Ewald. Og længe varede det, forend han erkjendte Dehlenschlä- gers Værd, imedens han i sin Exempelsamling anpriste mangt et ubetydeligt poetisk Forsøg. Grundig Filolog var han ikke, men kunde dog endnu 1817 med Rigtighet og Færdighed opbdnere ved sin Doktordisputats. I det Dykke var han vel ingen Digter, som Baggesen, men fortsatte dog, og uden

Helb Lessings *Matrone von Ephesus*. Som Historiker besad Han vel ikke *Prams* *Ånd*, men var dog fortrolig med *Verdenskroniken* og, maaskee mere end *Nogen*, med den franske *Revolution*. Hans *Hovedsag* var bestandig *Dramaturgien*, og sikkert besad Han meget mere udbredt *Indsigt* end selv *Waggesen*, men stod dog vist som *Kritiker* under *Denne*, imedens Hans *Breve* fra en gammel *Skuespiller* til hans *Søn* høre til de ypperste *Værker* i sit *Slags*. *Komikeren Holberg* havde Han nøje studeret og gav derpaa i tre *Bind Bevis*, men indlagde sig ingen stor *Fortjeneste* ved kritisk *Udgave* af hans *Skuespil*. Andre *Digte* udgav Han med mere *Helb*. Som *Digter* overgik Han vel alle *Danske*, maaskee de fleste *Udlændinger*, i *Selskabsfange*; de gode *Viser* fra hans *Haand* i yngre *Dage* ere næsten *Legio*. Hans *danske Tilskuer* indeholder en *Skat* af kostelige *Sager* fra hans egen *Haand*; *rigtige Blik* paa *Livet*, *herlige Forskrifter* for *Dyd*, *rige Træk* af *Lune* og *Wittighed*. Hans *prosaiske Forsøg* vidne om megen *Menneskekundskab* og ere forfattede i en saare *yndig Form*, hvilken alt formeget savnes i hans senere *Arbejder*. Han gik i *sa* *Henseende* bestandig *tilbage*. Han skrev med en næsten *utrolig Lethed* og *flettede* *fast* *aldrig* *ud*, hvilket *Waggesen* derimod *idelig* *gjorde*, *uagtet* *man* *skulde* *troe*, at *Alt* var *udflydt* *færdigt* *fra* *hans* *Pen*. — Som *Menneske* besad *Rahbek* *høist* *elskverdige* *Sider*. Han var i *Omgang* meget *broderlig* og *paadrog* sig *endog* *Dadel* *ved* *sit* *undertiden* *bortodslede* *Du*. Han forstod at *indbynde* sig *baade* *hos* *Unge* og *Gamle*; næsten alle *udmærkede* *Landsmænd* var Han *fjær*;

men *holdt* sig *mere* end *Pram*, og især *Waggesen*, fra *Stormændenes* *Kreds*. Han var *hjælp* *mod* *trængende* *Venner* og *maatte* *ofte* *bøde* for sin *Beredvillighed* til at *staae* *bi* i *Nøden*. I sit *ægtefællige* *Forhold* var Han et *Monster* og *saagodt* *som* *tilbad* sin *Kamma* *v: Karen* *Margrethe*, der da og *ved* *sit* *Hjertes* *Egenskaber* *fortjente* *det*, ligesom *Hun* og i *Ånd* i *det* *mindste* *ikke* *veg* *sin* *Mand*. Deres *Bakkehus* var derfor en *Samleplads* for *Endel* af *Kjøbenhavns* *ypperste* *Hoveder*, som *aldrig* *forlode* *det* *uden* at *have* *høstet* *Glæde* og *vundet* *Kundskab*.

Foruden disse tre *Digtere* har jeg *levet* i *Samsund* med *mange* *Andre*. Til mine *første* *Ungdomsvenner* hørte *H. W. Lundbye*. Han var *netpe* *tyve* *Åar* *førend* Han *fremtraadte* med *vakkre* *Stykker* og *vækkede* *Rahbeks* *Haab* om i *Ham* at *see* sin *Efterfølger* som *dansk* *Tilskuer*. Vel *tidlig* *udgav* Han sine *samlkede* *Digte*, men *deriblandt* *ere* *dog* *mange* *Qvad* *udmærkede* *især* *ved* *by* *Følelse*. *Med* *det* *ædleste* *Hjerte* og *den* *rene* *ste* *Karakter* *vandt* Han sine *Omgangsbrodres* *varme* *Hengivenhed*. Men som *Konsulatssekretær* i *Tunis* kom Han *for* en *Tid* *ud* *fra* sin *gamle* *Dane*, og *efterat* *være* *vendt* *tilbage*, *trykkedes* Han af en *ublid* *Stilling*, hvorved Han *vel* *blev* *hindret* i at *opfylde* de *vakkre* *Forventninger*. *Døden* *endte* hans *Lidelser* 1830.

Widere var af mine *Ungdomsvenners* *Tal* *Frederik* *Høegh* *Guldberg*. *Ogsaa* Han *svingede* sig *vel* *ikke* til den *bebudede* *Højde*, men Han *har* *dog* *fra* en *Ålder* af *livet* *over* *tyve* *Åar* *leveret* *mange* *Poesier* af *Wærdi* og især *ved* sine *Dværs*

sættelser af romerske Klassikere viist sig som dygtig latinist
 Filolog. Modersmaalet har Han vistnok ogsaa med al Tid
 studeret, men dog ikke undgaaet at antage og forfægte en og
 anden Særhed, hvilken Han vist ingenfinde driver igjennem.
 Skjønt Søn af en Statsminister og Lærer hos H. R. H.
 Kronprinsessen forsmaaede Han dog at sege efter Rang og
 Titler, og er endnu i en Alder af 64 Aar kun Professor og
 Ridder af Dannebrog, da Han sandsynlig ved at gaae en
 anden Vej nu havde havt det store Kors. Alt for tidlig
 tabte jeg hans venkabelige Umgang og, som jeg befrygter,
 hans Hengivenhed, som engang var mig særdeles dyrebar.

En tredie Ungdomsven var Schak Staffeldt. Havde
 Han ganske opoffret sig til Digtekunsten, vilde vist Ingen
 have været Dehlenschläger en farligere Medbejler; ikke at
 Han, som Denne, var Melpomenes ypperste Præst, men Han
 fremstred dog paa den stolteste Kothurne. Og Hvo der ikke
 ræddes for at bryde den haarde Skal, vil bag denne finde
 den herligste Kjerne. Beklageligt, at Han midt paa Vejen,
 upaaskjønnet og miskjendt, ombyttede Musernes Tjeneste med
 en Amtmandspost, i hvilken Han 1828 døde som en udmær-
 ket Embedsmand, uden at opleve nogen fuldstændig Udgave
 af sine Digte. Selv Ribes, der neppe var en Stjerne af
 tredie Storrelse, fandt efter sin Død for sine Vers en Udgi-
 ver, og Staffeldt, der sikker hørte til Stjernerne af første Stor-
 relse, har endnu Ingen fundet.

Næst Ewald og Rahbek var Tode den Digter, jeg
 længst har kjendt, fra Efterlægtselskabets første Dage, søl-

gelig ligesaa længe som Pram: den mest jovialste, lunefulde
 Mand. I den dybeste Rummer kunde Han ved en munter
 Ojenstand smile og lee. Han levede sin meste Tid i trange
 Kaar og fik først som Ddning Korpus. Ulykkelig gift
 havde Han et Par ventlige Børn, som vare hans Døstene:
 Sønnen Didrik, der blev Doktor i Medicinen og Forfatter,
 og Datteren Agnete, der vel blev gift, men døde meget ung.

Endelig kjendte jeg fra 1787 af Edvard Storm, en
 ilde udseende, sygelig, men høist blid og venlig Mand, som
 tog sig meget af Ungdommens Opdragelse. Hans Yndling i
 Efterlægtselskabets Skole var Hieronymus Laub, nu Præst
 i Frørup, som deponerede med mig, og for Rahbek, hvis
 Yndling Han en Tidlang ogsaa var, i nogen Tid skrev
 Theaterartikelen i Minerva.

Fra 1790 af kjendte jeg Malte Conrad Brun, hvis
 Digterværk ubegribelig næsten er glemt, uagtet hans Dør
 over Bernstorffs Død og Slaget ved Tripolis for-
 tjene Sted iblandt vore bedste. Den talentsfulde Digter blev
 siden En af Europas største Geografer. Han var i Samlivet
 ligesaa besleeden, som hensynsløst dristig i Egenkab af
 Skribent.

Til mine Ungdomsvenner hørte endelig Peter Horrebom
 Haste. Den elegiske Digter var en særdeles Ven af selska-
 belige Glæder og søgtes for sin blide Karakter, saavel som sine
 smukke Viser, af mange Kredse. I ældre Dage forlod Han
 Muserne for i Tjen at blive en dygtig Toldinspektør.

Paa en Maade Hastes Medbejler var Rasmus Fran-

Penau, nemlig til Kredsens Indest. Hans Sange aandede ligesaa megen Glæde som Hastes, men selv var Han, skjønt ogsaa behagelig, dog mindre Selskabsmand end Hiin. Han døde som Læge i Slagelse i sin bedste Alder, trætt af Gjenvordighed.

En Tid Heibergs Fiende, som altid Christian Colbjørnsens Ven, var Frederik Gutfeld, mindre betydelig som Digter, end som Taler, og dette Sidste især ved det mundtlige Foredrag. Han var en aaben Karakter og meget for selskabelig Nydelse.

Fra mine første Skribentdage nød jeg Werner Hans Frederik Abrahamsons Bekjendtskab og Yndest. Forfatteren af Min Søn om Du vil i Verden frem, Vi Alle Dig elske livsalige Fred og Være Fred med Eder Alle er megen Hæder værd. Størst var Abrahamson imidlertid som dansk Sproggrandsker, i hvilken Egenkab Han vel overgik selv Jakob Baden. Hans æsthetiske Domme ere derimod neppe frie for Ensidighed og Partiskhed, for Ex. imod Pram, vel ogsaa Tode. Sin Konge trofast hengiven, var Han en Ven af fornuftig Frihed. Skjønt født i Schleswig, bar Han en Uvillie imod Tykkerne, hvilken undertiden overdreves. Da Hegewisch, sikkert af Glemsomhed, ikke havde besvaret det Skandinaviske Selskabs Indbydelse til Medlem, kaldte Han det en Germanisme. Uedelighed var Hovedgrundlaget i hans Karakter.

Fra 1794 af kjendte jeg P. A. Heiberg, der tilvisse har en høj Rang iblandt vore Digtere, saafremt uversiffrerede

Ekuepæl altid ere Digte. Læs Hans Bonner og Banner, Heckingborn, Virtuosen, Indtoget. Ogsaa har man kostelige Viser af Ham: Vor Klub er dog en herlig Sag og For ret os ved Jorden at fryde. Som Satyrer er Han sikkert En af vore Første. Derom vidne Rigsdalersedlens Hændelser og Sproggrandskningen. At hans Satire stundom var personlig, maa tilstaaes; men aldrig greb den ind i de private Forhold. Og da Han engang havde i en Fejde væltet sig ind paa den unge Tode, for at saare Faberen, gjorde Han en værbig Afson. Bar Han bitter, saa havde Han og de bitterste Fiender, og jeg har selv været Vidne, at En af disse, Christian Colbjørnsen, paa Gaden ikke torde møde hans Djekast. Han var den gjæstfrie Vært, i hvis Huus man fandt Falsen, Schwarz, Magens; ogsaa den falske Grouvelle. Han var for sine Venner en paalidelig Ven. Da Han skulde forlade Fædrelandet, skrev Rahbek i hans Stambog iblandt Andet:

For jeg igjen Dig til min Barm kan trykke,
For drømmer jeg ej meer om Borgerhels.

Underkrift: Din Medstrider og Medliden.

At de Digtere, jeg i senere Dage kom i særdeles personlig Forbindelse med, var Ingen mig kjærere end Gottsche Hans Olsen, som kun Laugsaanden ikke satte paa rette Højde. Han skrev de kjærnefuldeste Disticher, mangt et større lærerigt Dvad: Aprils Krigsfangen: Saa kæmped de Helte af anden April, og Edvard Colbjørnsens Mindefang:

atter gif en Hædersmand til Hvile fra et lysende og daadsfuldt Liv, hvilken fremkaldte mange Efterligninger. Ikke mindre hæderlig var hans Plads som populær Filosof. Hans Afhandlinger om Humanitet og Luxus ere ypperlige. Hans Kundskaber vare mangesidige. Han var Romersprogets Herre, og førte med J. E. Colbjørnsen en latinisk Brevverling, hvoraf hans Andel fordunklede den saa beundrede Mesters. Af levende Sprog talede Han særdisg fransk, engelsk og italiensk. I Filosofiens Literatur var Han vel bevandret, især som Statsfilosof udmærket. Skjønt Han aldrig tog juridisk Examen, havde Han grundig gennemstuderet den danske private Ret, hvorom hans Exemplar af Nørregaard vidnede. Som Theaterdirektør var Han en skarpsindig Censur. Med al denne aandige Værd forenede Han det ædleste Hjerte. For at hjælpe Andre skillede Han sig ofte ved Ting, hvorpaa Han selv satte megen Pris, og bestandig var Han i sit Venkskab, uagtet Lykken vendte dets Gjenstand Nyggen. Hans Huus var, som sagt, den behageligste Selskabskreds, som samlede Mænd af de forskjelligste Klasser, fra Overhofmarschal Brockenhuus af, indtil den yngste Skuespiller, og Forfattere af de forskjelligste Gemytter: Waggesen, Dehlenschläger, Ingemann og P. Wulff. Imedens de Eldre spillede Kort, dansede de Yngre til Musik af En af hans Døttre. Gift med den fordringsfrie, op- rigtige, hulde Elise Halle, Datter af Biskoppen, var Han Fader til sex Piger, Alle udmærkede enten ved Udvores eller ved Talent. Saa Ligfølger have været anseeligere end hans.

Ogsaa Enevold Talsen gav, ligesom Heiberger, Wibrag

til Nordia; ogsaa Han var Digter, især Skuespilsforfatter. Hans snurreige Fætttere og Dragedukken vare Originalarbejder af Fortjeneste. Desuden leverede Han mange Bearbejdelser. Af Ham ere: Gud Ddin Han sendte Hermoder afsted og Til Vaaben see Fjenderne komme. Som populær Filosof havde Han vistnok ikke Gottsche Hans Dfens Læsning, men kom Ham dog nær, s. Ex. i Afhandlingen om Urbanitet. Ved hans Nedkaldelse fra Norge til Højeesteret vandt denne Et af sine dueligste Medlemmer, som vist ikke agtede mindre paa Sagernes Fremstilling, fordi Han ved Bordet anvendte nogle af de overflødige Djeblik paa sine Theaterstykkers Udarbejdelse. Efter sin Opsendelse til Norge fattede den nidkjære Embedsmand snart en utidig Frygt for et rædsomt Ansvar og fandt Døden i Volgerne.

Som Digter tænker man sig sjældent Dve Malling. Han skrev imidlertid Skovbyggeren og Sangen: Hvor herligt, herligt gif det til. Og hvilken Betsaler var Han ikke! Hvilket Mesterstykke ikke blot for sin Tid var ej hans: Store og gode Handlinger, havde de kun været indskrænkede til det Halve! — Han var i sit Væsen en venlig og blid Mand, i sin Familie en effkelig Husfader, i Forretninger en let Arbejder. I den daglige Tale søgte Han vel efter Ord, men fandt og de mest passende. Jeg har kjendt Ham fra 1781 af og nød altid den behageligste Modtagelse. Det var utaknemmeligt, at jeg ikke nyttede hans Tilbud om at gennemsee Haandskriftet til min Struensee, men jeg havde dengang ingen Tillid til Ham, da jeg troede

Ham indtagen for det Guldbergske Ministerium. Jeg burde have erindret, at Han i Statsraadet 1817 havde talet min Sag. En Egenhed var det, at Han i sine Breve underkrev sig: Ydmønst, hvilket vistnok er rigtigere end ærbødigt o. s. v.

Med Jens Betlig har jeg aldrig talet, men Breve har jeg faaet fra Ham, og Bidrag til Euphrosyne.

Ved Johan Nordahl Bruns Bispevielse hørte jeg hans gennemtrængende Veltalenhed, og nogle Aftener derpaa spillede jeg hos daværende Kansellieraad, siden Etatsraad Thunboe, Rhombre med Ham og to andre nyffabte Bisper: Bloch og Sørensen.

Hvad endelig angaaer mit Forhold til Dehlenschläger, da begyndte jeg snart efter at hans Sol var fremstraålet, at gøre opmærksom paa Pletterne i den, og tog siden Parti med Baggesen. Jeg veed mig imidlertid reen for alt misundeligt Hensyn, da jeg selv gif en anden Vej. Da, efter Baggesens Døttresse, Nyerups Studenterjubileum skulde fejres, spurgte En mig, om jeg havde noget imod at Han bad Dehlenschläger om at underskrive Indbydelsen. Jeg svarede: ingentunde, kun er det ikke værdt at anmode Ham om Underskrift som Medbestyrer, ved Siden af mig, som Baggesens Ven. Imidlertid underskrev Dehlenschläger, med den Utring: at Han betragtede mig med andre Øine end Baggesen. Fra den Tid af holder jeg det Gamle for glemt. — Hans Kone har jeg, som anført, kjendt fra Børn af, og fandt i Hende og Fru Rahbek et værdigt Par Syster, af

hvilke Enhver udmærkede sig ved sine Fortrin og netop var mest skicket til at gjøre den Mand lykkelig, i hvis Lod Hun faldt. Jeg kan ved denne Lejlighed ikke nægte mig at lægge en Blomst paa deres Moders Grav. Fru Heger var den hjerteligste, interessanteste Kone, har med Gudhengivenhed sit Kors, og viiste efter Evne, en forbausende Godgjørenhed.

Af vore Historikere har jeg kjendt foruden Nyerup, især Suhm, Kall, Sneedorff, Kjørulf, Engelsestoft og Werlauff.

Suhm havde kjendt mig som Børn fra min Faders Huus. Jeg fornøede Bekjendtskabet i Anledning af hans Bibliothek. Her saae Han mig undertiden i Forværelset, hvortil hans Arbejdsstue førte. Han bød mig nu til sig, og jeg besøgte Ham ogsaa i Lyverød, med Nyerup. Han var det mest godlidende og glædesmilende Mennecke, som kan tænkes. Der syntes at boe Himmelsfred i hans Nafn. Da jeg fulgte Ham til Graven, kunde jeg, formedelst Følgets Storhed, ikke naae længere end i Gaarden i Puskervig.

En sand Polyhistor var Abraham Kall, især dog Historiker, Græker, Mathematiker; og saa sparsom Han var paa Skrifter, saa maadelig paa Lærestolen, saa ødsel og lærerig var Han ved mundtlig Meddelelse. Ogsaa var Han i økonomisk Henseende meddelende, men efterlod sig dog en betydelig Formue.

Om Sneedorff har jeg forhen talet, og om Forger Kjørulf veed jeg blot, at Han var en retskaffen Mand, men om hvem det vel som Lærd hedder, at den har levet nok,

som levede for sin Tidsalder; thi Han har intet Værk efterladt sig, som trodser Tiden.

I Engelstoft, troer jeg, Fædrelandet kunde, efter Sneedorf, have fundet sin bedste Historieforfatter. Det er beklageligt, at Han saa tidlig reves ind i Forretningslivet, hvorfra Han alt for sitte trak sig tilbage. Hvad havde Saga ikke kunnet vente af Forfatteren til Bogen om Dronning Ingeborg? Dgsaa som Populærfilosof gav Han de bedste Forhaabninger i Skriftet om Nationalopdragelse. Endelig har Han neppe sin Overmand som dansk Stylist. Læg hertil, at Han ogsaa har skrevet kostelige latinske Vers, saa fremlyser det, at Han har et mangesidigt Værd fra den videnskabelige Side. Som Menneske og Ven har jeg ikke seet Ham nær nok til at bedømme Ham.

Derimod har jeg seet Werlauff nær og haft mange Prover paa hans retsindige, velvillige Karakter. Ligesom i det Hele, saaledes isærdeleshed i den ældre og Middelalderens danske Historie holder jeg Ham for grundigere end Engelstoft, og vilde ønske at Han i saa Henseende undersøgte denne ved en dansk Histories Udarbejdelse.

Ved Siden af Historikerne nævner jeg Statistikeren Frederik Thaarup. Han kaldes med Rette vor nyere Statistiks Skaber, med det Fortrin for Schytte, altid at anføre Hjemmelsmændene. Ingen har, som Han, nu i 45 Aar virket saa meget til vor Statskyndigheds Fremme. Dgsaa af Geografi og Statsøkonomi, samt ved Dagens Udgivelse vare hans Fortjenester sande. Paa Livets forskjellige Baner,

som Fuldmægtig i Rentekammeret, Professor i Statistiken, Foged i Norge, Amtmand paa Bornholm, Kommitteret i Generaltoldkammeret, Toldkasserer i Helsingøer, har Han stiftet Gavn. Ligesom Han med Pen i Haand stedse var den fremfærdigste Mand, i Fejder maadeholdende, saa er Han i Omgang høist elskværdig. Mangen Livets Storm har Han tryk ved Selvbevidsthed og Gudhengivenhed, mødt med Digterens Ord: Stürme von Aussen, Ihr krümmt nimmer dem Biedern ein Haar.

Som Filosofer udmærkede sig i min Ungdom Riisbrigh og Gamborg, Christian Hornemann og Hermann Spleth, Berger og Birker, Gudenrath og Schlegel.

Riisbrighs Læreforedrag var det mest gennemtænkte og klare. Han gik uafslædig frem. Hans Hjerte var det ædleste. Han græd engang, fordi Han havde maattet give en Kandidat Nul. Da Nyerup var til anden Examen og ingen Rede kunde gjøre, vendte Riisbrigh sig til Tilhørerne med de Ord: jeg giver dog Kandidaten Laudabilis; thi jeg veed fra mine Examinatorier, at Han kan sine Ting.

Den retsindige Anders Gamborg gjorde i sin Tid mest Opsigt ved sin for de Dage frie Afhandling Nysa, hvorved Han paadrog sig nogle Geistliges Forfølgelse. Han var Selvtænkter, men ej uden Særheder, og heller ikke lyste Han ved Skarpsind. I sit Embede udmærkede Han sig ved den Samvittighedsfuldhed, hvormed Han af den Fattige ikke vilde modtage Honoraret for sine Forelæsninger.

Med Danmarks af alle Gode begræbte Christian Hornemann har jeg kun talet et Par Gange. Han var den kritiske Filosofies Anscharius her.

Udgaven af hans efterladte Skrifter blev egentlig besørgt ved Herman Spleth, som snart derpaa fulgte Ham i Graven, uden at efterlade sig andet Minde end Erindringen i Venners Barm.

Fra Göttingen kjændte jeg Johan Erik Berger. Han forenede Bliidhed med Kraft. Som Videnskabsmand hylbede Han Fichte og senere Schelling. Tilslidst blev Han Professor i Astronomien i Kiel. Hans Kone var en Datter af Christian den Syvendes Yndling Holck.

Til Filosoferne henregner jeg endnu Jakob Just Gudentrath og J. F. Schlegel, skjont Begge egentlig Lovkyndige; men hvad er denne uden Filosofi? Fortrolig med sin Cicero, havde Gudentrath ogsaa studeret Montesquieu og Beccaria og Filangieri. Han var hjemme i sin Logik, berhos en siin Kjænder af Romersproget. En ubøielig Ven af Sandhed og Ret — værdig sit Navn af Justus — forstod Han ej den Kunst at gjøre Lykke. — Denne forstod desbedre hans Medbejler til det juridiske Lærerembede Johan Fredrik Schlegel. Dog banede Han sig Vejen til Lykke ved sande Fortjenester, ingenlunde ved Kryberie. Hans Naturret var Et af de første Forsøg til den kritiske Filosofies Indførelse. Hans danske Statsret og juridiske Encyclopædie have stort Værd. Ogsaa som Statistiker begyndte Han at indlægge sig Fortjenester.

Unders Sandø Drsted har jeg før nævnt. Iblandt de øvrige mange Lovkyndige, jeg har kjændt, var, foruden den forhen omtalte J. E. Colbjørnsen, hans Broder Christian, Frihedens Mand og Frihedsvenneres Helt, indtil Han selv fik Magten og saae dens Misbrug revset af Frihedens Benner. Han havde ypperlige Naturgaver, men ikke dybe Indsigter eller filosofisk Skarpsindighed. Det var mærkeligt, at næsten Ingen af vore Digtere fulgte Den til Graven, som de før havde kappets om at besyngte.

Vel fulgte Laurig Nørregaard, som Forfatter, mest en Wolff og J. E. Colbjørnsen, men som Doцент besad Han en Klarhed, Mage til Riisbrighs og Winslows.

Lærere var Magdalus Thestrup Gold, men Han læste for hurtig paa Lærestolen. Han efterlod sig, paa Doktordisputationen nær, intet trykt Vidnesbyrd. Som Politimester havde Han ingen store Fortjenester. Men en frimodig Mand vilste Han sig ved sine Spørgsmaal til Kanselliet i Anledning af Pressetvangsforordningen og fik snart selv Sæde i Kanselliet.

Det frommeste Hjerte forener Matthias Hastrup Hornemann med megen Flid og dyb Tænkning, men Han har altfor lidt Tillid til sine egne Granskninger.

Iblandt Lovkyndige, maa jeg, som min mangeaarige Belynder, nævne Overpræsident og Politichef Kjærulff, Kommander af Dannebrog og Dannebrogsmænd. Efterat have som Politiretssassessor antaget sig min Sag i literært Anliggende, har Han som Politidirektor og siden bestandig givet

mig mangehaande Prover paa sin Bevaagenhed. Jeg højt-agter Ham, som en Landets og Kongens Ven, — *justum et tenacem propositi virum* — der, uden at ændse Mængdens Dom, handler efter sin Samvittighed, og forstaaer at forene Ordens Krav med Humanitet imod Lovens Dvætrædere.

Al Læger har jeg kjendt særdeles Mange. I min første Barndom var Wilhelm Hennings, tilsidst Generaldirektør i Chirurgen, min Faders Huslæge. Han var saare omhyggelig for de Syge og, trods alle Misjændelser af Ham, en højt jovialsk Mand. Engang sagde Han til mig om sine Forsøgere: de skal gjøre mig en Skade! jeg er fem og halv-fjerdsindstyve Aar.

Efter Ham kom Clovius Mangor: den frimodige Fædrelandsven, men i sine Bedømmelser over politiske Skrifter neppe fri for Censurighed. Han kaldte Callisen til Hjælp i min Faders Hælsot, men Døden var mægtigere end Lægerens Kunst.

Dgsaa i mit eget Huus kom i Nødens Djeblik Callisen til Bistand i de første Aar.

Vor første Huslæge var imidlertid Daniel Herholdt, den tænksomme Forfatter, som, i Forbindelse med Rasm og Viborg, gjorde sig et berømt Navn, uden dog at levere Værker af Omfang og Vigtighed, som Callisens.

Endnu mindre færed Sylvester Sardonff. Men denne fra sin tidlige Ungdom udmærket især som Fødselsbarnhjælper, skjønt og i Almindelighed som Læge, vidste ved sin rolige og sindige Færd at vinde de Syges Tillid. Han fulgte allerede som Dreng med

sin Fader den berømte Matthias Sardonff til Qvinder i Bærnsnød. Han vilde, ligesom alle mine Huslæger efter Ham, intet Honorar modtage og dog undsløg Han sig albrig for Bistand, naar det kneb.

Efter Sardonff fulgte J. K. Jakobsen, som i Drejets egentligste Forstand var min Ven. Naar Han seent paa Aftenen forlod Selskabet, ilede Han i Sygdoms Tilfælde til mit Hus, og sit Venkab vedblev Han at vise mig under mine gjentagne Ophold i Ddenfe. Hans Værd som Læge er almeenerkjænt. Det er en vægtig Anbefaling for dyrlig Magnetisme og Homøopathi, at de i Ham have en Under, ihvorvel jeg ikke veed, om Han helbreder homøopathisk.

Endelig blev Wendt min Huslæge, og ingen Mand skilder jeg saa Meget, som oprigtig, trofast Ven og Belynder. Ufortrøden besøgte Han min Familie i en Række af Aar i dens mange Sygdomme. Og Han var den, som ikke alene understøttede mig ved at være min Borgen, hvor det behøvedes, men ogsaa gik til Dyrigheden og anbefalede mig, som rolig Borger. Allerede tidlig var Han en ypperlig Læge, som ved sit træffende Blik gav Uttalige Helbredet igjen. Længe Fatigtigslæge, ansattes Han omsider som Overlæge ved Almindeligt Hospital, og bragte dette ved sine utrættelige Bestræbelser til en Højde, som har vundet Agtelse i Europa. Hans Konge betegnede sin Yndest for og Tillid til Ham ved flere vigtige Ansættelser: Revisorambetet ved det militære Medicinalvæsen og Stabskirurgikatet ved Armeen, saavelsom Udnævnelse til Professor og Rang med Oberstlieutenanter, samt haade Gulde

og Sølv-Korset. Højskolen i Kiel hædrede Ham med Dot-
torgraden. Flere Videnskabselskaber optog Ham til Medlem.
Sine mange Embeder uagtet, har Han leveret endel høist
gavnfulde, trykte Arbejder, ogsaa i Botanik. Fortrolig som med
Farmakologie, saa med Chemie, opdagede Han Sammensætning-
en af chalcidisk Urts og meddelte en fattig Kunstner Opdage-
lsen. Til alt Dette kommer, at Han, en Landsbroder af
Tode, ogsaa ved lunefulde Sange har opmuntret selskabelige
Kredse. Imidlertid sees Han aldrig, hvor det gjelder blot
Fortyftelse. Sin Glæde søger Han hos sin Familie og i sit
Museum, hvor Han tilbringer den sene Aften og den aarle
Morgen, medens den hele Dag er opofret til Hospitalets og
Stadens Syge. Men ikke nøjet med at helbrede, hjælper Han
den Trængende af egen Formue. Ingen Læge, ja ingen
Videnskabsmand, anvender Mere, end Han paa at anskaffe
sig de nyere Arbejder i Faget, hvorfor Han og ejer En af de
betydeligste private Bogsamlinger i Landet.

Var Giesemann neppe nogen Læge af udbredte Kund-
skaber, saa besad Han dog et træffende Blik og rigtig Dom-
mekraft, var omhyggelig ved Syggesengen og uegennyttig i sin
Praxis, ogsaa foretog Han tydelig og behagelig det, Han vidste.

Ikke mindre rebebon til at hjælpe den Fattige end den
Rige var den ypperlige Saarlæge Winsløv, ligesom Sax-
dorff, et hædret Navns værdige Arving.

Med Golsmann blev jeg Student. Han var et mid-
delmaadigt Hoved, men blev dog ved Hlid første Indkaldte
til anden Examen. At Han ægtede en Datter af Callisen

bibrog maaskee til at fæste Ham ikke alene nogen Praxis, men
endog et Professorat, saa Han kunde ende som Generaldi-
rektor i Chirurgen. Efter hans egen Tilstaaelse flybte Han
især min Opmuntring, at Han som Student blev ret flittig
og stræbte efter Palmen.

Iblandt Lovkyndige har jeg endelig ogsaa kjendt Johan
Bærens. Han gjorde Nytte ved hvad Han leverede, ej blot
til Lovkyndigheden, men til dansk Sproglære, Naturtheologie,
Mythologie o. s. v.; kun arbejdede Han vel hurtig. Tøvrigt
vare vel hans Fortjenester størst af Fattigvæsenet.

Af Sprogkjendere ved Christian Rasmus Rask Euro-
pas Agtelse som stor Lingvist, Han var imidlertid ogsaa hartad
kun det, og behandlede Sprogene næsten kun fra den gram-
matiske og lexikalske Side, uden at ændse Filosofie og Æsthe-
tik. Ogsaa i de øvrige Videnskabsfag var Han ej hjemme,
uden maaskee i Oldtidens Historie.

Et Par med det græske og romerske Sprog, saavelsom
med Modersmaalet, fortrolige Lærde af min Kreds, ere Søren
Nicolai Johan Bloch og Niels Lang Nissen, begge Mænd
af Fortjenester, baade som Skribenter og Embedsmænd.
Den Første har tillige skrevet læseværdige Ting over Op-
dragelsen. Som Theolog har Han stillet sig paa Rationali-
sternes Side.

En dygtig Filolog var Peter Bergenhammer, der
vode som Overlærer ved Odense latinske Skole, men næsten
intet skriftligt Minde om sin Indsigt efterlod sig, undtagen
en lunefuld Klage fra Bogstavet D over dets Tilidsættelse.

Han var en hengiven Dyrker af Bacchus, men efter selv de rigeste Offere gik Han efter faa Timers Sovn i sin Skole, hvor Han, agtet og elsket af alle Lærlinger, ypperlig passede sin Dont.

Som Pædagog maa her ikke glemmes Pestalozzianismens Apostel Christian Strøm, nu Præst i Aregume, En af de blideste og i Selskabslivet behageligste Mænd. Han var forfalden til Rejser, og jeg kjænder ingen Mand, i hvem man kunde have fundet en behageligere Rejsefælle. Som Taler har Han udmærkede Gaver.

Det lyseste Hoved og den blideste Karakter var bleven Ole Hieronymus Mynsters Del; og hans tidlige Død, 1818, var et sandt Tab for Videnskaben, saavelsom for alle dem, der kjændte Ham.

Ikke kan jeg lutte Rækken med nogen Værdigere, end Degen, Polyhistor som Kall. Han var især Mathematiker og Filolog. Og ikke blot i de lærde Sprog var Han stærk; saaledes som man ogsaa veed om Kall — saa stærk, at Han endog skrev græske Vers — men Han kunde skrive Dyst, Fransk, Engelsk, Italiensk og Russisk. — Det var beklageligt, at saadan en Mand skulde trykkes saaledes af Næringsforg, at Han tilsidst vilde have bortspillet sin gode Bogsamling ved Lotteri.

Uf Kunstnere var Thorvaldsen, som anført, min Ungdomsven. Hans Jævnaldrende, Flindt, stak min Kone og mig i Kobber. Han syntes engang i sin Kunst at staae ved Siden af Thorvaldsen. Men nu giftede Han sig med

en svensk Froken, rejste ikke udenlands, fik Næringsforg, søgte sin Drost i Glasfen og døde i Fattigdom.

Kammerraad Holsts Svoger, Kobbersnikker Angelo, modtog mig med Venkab i sin Familiekrebs.

Uf de ældre Kobbersnikkere skjænkede jeg den venlige, beskedne Clemens min Højagtelse ogsaa som Menneske.

Ved Skuepladsen havde jeg mange Bekjændtere og faa Venner. Til disse horer i første Række Madame Lange, nu Spindler, der er gift med en oprigtig Ven og Landsmand af mig. Fra sin tidlige Ungdom af var Hun en talentfuld og almenyndet Skuespillerinde. Iblant Hendes Rollen, fra den barnlig-naive Gurli af, udmærkede sig den gamle Hæres i Noverborgen, hvilken, skjont i fuldkommen Modfætning til Hendes qvindelige Gratie, var et Meisterstykke, sikkert uoversgaaet paa nogen Skueplads. Hendes gjæstfrie Modtagelse og vittige Samtaler gjere mig endnu Hendes Huus til et kjært Tilflugtssted. Hun har i Livets afventende Stillinget vidst at bevare Kraft og Munterhed.

I de sidste Aar omgikkes jeg med Gjelstrup, der, efterat have forladt den af Ham prydede Skueplads, ganske opoffrede sig til Landskabsmalerie, og som, idetmindste for en halv Snes Aar siden, var den eneste danske Maler, af hvem der fandtes Noget paa Moltkes Willedgallerie. Rahbeks sidste Arbejde, saa Uger for Hans egen Død, var hans Nekrologi i et af vore Blade.

Endelig bør jeg ikke glemme mine Syssende. Min ældste Broder Christen Georg hensov, kun 50 Aar gammel,

til stort Tab for en talrig Familie, af hvilke en Søn og en Datter snart fulgte Ham i Graven. Det var Kongens egen Tanke, ikke nogen Indstilling, som gav Ham Ridderordenen; thi som Toldinspektør vare Hans Fortjenester sjældne. Skjønt Han i dette Embede havde store Indkomster og var Ekskutor ved Rejersens Fond, heller ikke levede overflødig, efterlod Han sig dog for sin store Families Skyld ingen Midler.

Min næste Broder Johannes Nicolai stræber endnu med hvileløs Arbejdsomhed, og giver det stolte Billede af en kraftfuld Mand i Kamp med en forfølgende Skæbne. Efter at have frasagt sig Prokuratorembedet og opgivet Bogtrykkeriet, har Han som Forfatter viist, at Han med det fortroligste Kjendskab til Lovkyndigheden forener en moden Indsigt i Tyssk, Engelsk, Fransk og Italiensk.

Ikke mindre Helt paa Livets Bane er min Broder Dr. med. Marcus Gerhard i Slensborg, som, upaaskjønnet af de Rige, ufortroben vedbliver at være de Fattiges Hjælper. Hans Løn, hebber det, er Guds Betsignelse. Og En af Byens Damer sagde engang: Hvorledes vilde det gaae de Fattige, naar de ikke havde Høst. At Han var Suadicanis Vndling, er Ham et Vidnesbyrd. — Vegge disse mine endnu levende Brødres Venkab har forsedet mig mangen Kummer i Livet.

Andreas Petrus blev som Birkedommer paa Færøe rørt af et Slagsfod, som bortrev Ham paa Stedet. Han forenede god og fast Villie. Som Militær var Han særdeles yndet af Prinds Wilhelm, som Dommer højt agtet af sine

Omgiwelser. Han bode idet Han ventede endelig at see sin Ziernelse ud til Vesterhavet endt.

Endnu tidligere forlod, som forhen meldt, Frederik Davisien Livet, men efterlod i min Varm et evigt Savn.

Af tre Systre mistede jeg En i Hendes første Aar: Nille, som spæd, var saa smuk, at Hun kaldtes Vorbilledet. Men efterat være skamstjændet af Kopperne, havde Hun den Ulykke i en Alder af tre fire Aar at falde fra et Høeloft ned i en Krypbe, hvorved Hun brækkede Nygraden. En Puffel vorede ud baade for inden og for uden og endte efter nogle Aar Hendes jammerlige Liv.

Min ældste Syster Elise blev gift med Andreas Frederik Beyer, en Søn af Provst Peter Grove Beyer. Han havde studeret Theologie og var af Grev Knuth kaldet til Præst, men kom ej til at tiltræde Embedet, fordi Patronen forud havde kaldet en Anden, som vel havde frasagt sig Kaldelsen, men maatte igjen modtage den, da Kaldsrettigheden ellers var falden til Kongen. Beyer lagde sig nu efter Sukkerkøgekunsten og blev Sukkerassinator. Siden drev Han som Grosserer en betydelig Handel og havde en Tommerplads udenfor Vesterport. Men Uheld nobte Ham til at opgive sin Handel. Han kjøbte derefter et Par Bøndergaard og lod opføre en Mølle. Den dygtige Theolog er nu en bygtig Landmand, saare forstandig og tænksom. Fader til ti levende Børn er Han i sit Hus den elskværdigste Mand.

Min tredie Syster Anna Birgitte er Enke efter Sekreter Jrenæus Ravn, En af de naabeste og hjælpsomste Ra-

rakterer. Et Slagflod rev Ham i Aaret 1826 bort fra Kone og fem Børn. Ingen viiste sig mere redebon end Han til, endog uopfordret, at vise mig den yderste Djenstvillighed.

Jo længere jeg kommer frem, des flere Belgjorere og Venner erindrer jeg. En af de Ypperste iblandt Hine var Kammerherre Berndt Anker, Kjøbmand i Christiania. Udmærket som Taler, var Han det og som Tysker, i hvilken Egenskab Han deroppe, ligesom Hauch her, holdt talrig besøgte Forelæsninger for begge Rion. Med lidt Forfængelighed forenede Han det ædlest Hjerter og den beredvilligste Godgjørenhed. Mig understyttede Han efter et kort Bekjændtskab med mig, som Sekreter ved Skandinavisk Selskab, med 500 Rdr. De oversendtes med et Brev, der sluttede: „Mine Tanker avle Taarer. Tusinder skrige (ved Hans Brug i Moss) om Brød og jeg kan ei give dem det. Pitt og Paul jage Skibene, som skulde bringe Korn, fra vore Kyster. Levvel og bedre end Deres Anker“. Som Diding elskede Han reent og varmt.

En anden Belgjører var Brandmajor Kirkerup, som til Bryllupsomkostninger forstrækkede mig ligeledes 500 Rdb., uagtet Han kun eengang før havde talet med mig.

At jeg saa tidt har mældet om Pengetrang og Pengehjælp, har ikke sin Grund i nogen Skerlighed til Penge; men fordi jeg troer at burde paaskjønne den Beredvillighed, hvormed jeg, frem for saa Mange, blev understyttet.

Endelig bør jeg endnu ikke glemme Boghandlerne, en

Klasse, med hvilken jeg har haft meget at skaffe. Iblandt de Hødingangne fandt jeg et Par deltagende Venner i Simon Poulsen og Schubothé, hvilken Sidste fælbede Taarer, da Han engang troede mig i Fare. Om Poulsen har jeg talet.

Et Par andre brave Udsøde vare Ludwig og Lynge. Gall har jeg nævnt.

Af nu Levende har jeg arbejdet længst og mest for Beeken, en driftig Mand, som med Belvillie modtog mine Arbejder og viiste mig venfabelig Tillid. For Berlingerne redigerede jeg en Tid Statstidenden. Thiele gav jeg Bidrag til Aftenposten. Schulz og Elmquist forlagde eengang hver en liden Bog af mig. For Bonnier skrev jeg afskiltigt. Den, der holdt ud til Enden, var nærværende Dags Forlægger, Steen, hvem jeg alt forhen har ydet min Tak. —

Jeg optager igjen den slupne Traad af Fortællingen om mit Liv og gaar tilbage til 1821. I dette Aar arbejdede jeg især for Beeken. Hos Ham udgav jeg et Hæfteskift, som under Titel af Politik og Historie leverede interessante og kuriøse Dokumenter af den danske Historie og udtog fra fremmede Skrifter. Det erholdt Bidrag af G. L. Baden, Myerup o. Fl. og naaede fem Bind, hvoraf det Sidste tilige, for at begynde en ny Række, fik Titel af Tiden. Dernæst leverede jeg de fleste og vigtigste Bidrag til det af Beeken selv redigerede Ugeblad: Statsvennen. Endelig begyndte jeg ogsaa, om jeg ej fejler, i dette Aar paa Beekens Forlag et Ugeblad, der under Navn af Spøgesuglen inde-

holdt morsomme Anekdoter og vittige Indfald. Desforuden udkom i dette og de næst følgende Aar fra min Haand hos Ham adskillige Skrifter. Deriblandt vare en Udsigt over Gustav den Tjertes sidste Regjeringsaar, og en Storre over Historien af den svenske Revolution i 1810, et Udtog af Eggerss tyffe Verk under samme Titel. I Korthed bestrev jeg, især efter Lechzen, Caroline Mathildes Levnet fra Hendes Landsforviisning af, efter Aviserne den engelske Dronning Carolines Historie, og efter et gammelt tyff Skrift Hendes Oldemoder, Prinsessen af Sles. Næsten alle mine Arbejder vare i den Tid Veekens Artikler. Dog udgav jeg en kort Tid hos Steen et Ugeblad: „Morgenbladet“, hvortil Baggesen, Dampe, Liunge, Nyerup, Sander o. Fl. leverede Bidrag.

En Del af min Tid opoffrede jeg paa at samle Stof til en Historie af Struensee og Hans Ministerium, paa Schuboths Forlag og havde allerede udarbejdet en stor Del deraf, da Haandskriftet ved en Tjenestepiges Skjodesløshed blev tilintetgjort. Jeg maatte derfor begynde forfra og saae saaledes Udgivelsen et Par Aar forhalet.

Men nu indtraf en afgjorende Tidspunkt i mit Liv. Min Kone, der med mig deelte saa mangen Gjenvordighed, havde imidlertid fattet en fremmed Tilbøjelighed, hvilken Hun ej kunde betvinge. Jeg bar, hvad jeg ikke kunde forandre, og samtykkede i at miste Den jeg fra Hendes tidligste Ungdom, i tyve samfulde Aar havde elsket, og med Hende vore fire yngste Børn, for en stor Del ogsaa den næstældste Søn, for-

saavidt Han blev hos Moderen. Den Eldeste derimod, min evig kjære Tørgen, forlod mig ikke, men ledsagede mig til min Broder Markus Gerhard i Flensborg, af Hvem vi med aabne Arme modtoges. Omhyggeligheden for os belede med Ham Hans forstandige Kone, og tre venlige Børn forskjønnede Huslivets Glæder.

I Flensborg var jeg temmelig blottet for literære Hjælpebidler og arbejdede derfor kun lidet. Men en behagelig Nydelse havde jeg i Forestillingerne af et Skuespillerelskab, jeg troer: det wollbrückske, hvilke undertiden ej vege den kjøbenhavnske Skuepladses. Iblandt mine Bekjendtskaber her erindrer jeg med Glæde, foruden min Broders Svigerforældre, Maler Helms og Hans Svoger, Organist Poulsen, Skolelærer Sørensen, min Broders Huslærer, som i sin bedste Alder døde for nogle Aar siden, Kontrollererne Thams og Moller; Senator Andresen, en ganske heldig Lejlighedsdigter; Konrektor, nu Professor, Wolff; Apotheker Schön herr, Pastor Schytte o. Fl.

Med min Broder foretog jeg mig undertiden Landfarter, dels til syge Bønder, dels til hans Venner, deriblandt især Herremanden Wasmer paa Binenbeck, en dygtig Landmand, Husfader til en ventlig Familie, og Justitiarius Jaspersen paa Østergaarde, ved Havet, en indsigtsfuld Oldgrandfæter, Samler af sjeldne Dyr.

I December rejste jeg igjen fra Flensborg, hvor jeg efterlod min Søn, for at Han der skulde under min Broders Vejledning lægge Grundvold til det lægevidenskabelige Stu-

dium, hvortil Han havde besluttet sig. Paa Vejen til Kjøbenhavn opholdt jeg mig nogle Uger i Odense, overøst med Gjæstfrihed og Venkskab af Regimentschirurg, nu R. af D., S. K. Jakobsen. Efter Hjemkomsten til Kjøbenhavn fortsatte jeg Udarbejdelsen af min Struensee, understøttet især ved Suhms haandskrevne Dagbog for Aarene 1766—1775, som Nyerup laante mig.

Smidlertid vendte jeg ved Paaflø 1823 tilbage til Flensborg, hvor jeg glædedes ved Gjensynet af Søn og Broder. Men snart droge Sorgen og jeg til Kiel, hvor Han vilde have studeret; dog kun faa Dage bleve vi der, fordi Han ej fandt sig endnu moden til Universitetet. Hertil kom, at min Broder, Kaptejn Andreas Petrus Høst, forfremmet til Birkedommer paa Fanø, med Kone, ventedes at ville lægge Vejen over Flensborg til sin Bestemmelse. Hans Møde gav os tre Brodre glade Dage, men snart forsvundne!

Da jeg saae, at hverken min Sønns Studier eller mine Arbejder kunde fremmes vedbørlig i Flensborg, droge vi i Efteraaret tilbage til Kjøbenhavn. Vi lagde Vejen over Svendborg, hvor Pastor C. W. Heber, Justitsraad P. H. Haste m. Fl. gjorde os Dpholdet behageligt. Paa en Udfart til Skaarup fornyede jeg et gammelt Bekjendtskab med Seminariets Forstander, den værdige Amtsprovst Wedel, og mødte min Broder Christen Georg med Familie paa en Forrejsningsreise. I dette Selvskab var jeg en Eftermiddag paa Langeland. Ikke mindre hjært var det mig, paa Skjoldemose at gjensamles med Betty Berg, født Hensler, som jeg i

snart tredive Aar ikke havde seet. Hun vandt flux min hele Hengivenhed ved Godhed, Ynde og Dannelsse. Hendes Mand er en udmærket Landmand; alle Børnene særdeles elskværdige.

Da vi vare komne tilbage til Kjøbenhavn begyndte min Søn at høre chirurgiske Forelæsninger, og jeg fuldendte paa Schubothes Forlag min Struensee og Hans Ministerium i tre Bind. Da de to Bind vare trykte, sendte jeg nuværende Exc. Generallieutenant von Bülow dem, med Bøn at forelægge Hans Majestæt, da i Jylland, dem til allernaadigst Samtykke. Jeg fik intet Svar. Efter tredje Bindts Indtrykning lod jeg dette følge med den Bemærkning, at jeg ansaae Taussheden for Samtykke. Endelig overskikkede jeg Bülow selv et Exemplar, hvorhos jeg yttrede, at jeg nu lod Bogen komme ud, som formentlig bifaldet. Han takkede mig for Gaven. Bogen kom ud; og selv de, der ivrigt havde fraraadet mig dens Udgivelse, s. Ex. Johannes Bülow paa Sanderungaard, erkjendte, at jeg havde sejlet Skjærene heldig forbi. Schuboth havde saadan Ufsætning, at Han det Aar blev de andre Boghandlers Kreditor, ifødenfor at Han plejede at være deres Debitor. Doktor Gustav Ludvig Baden priste Indledningen som et Meestersykke, men, idet Han hylbede Juliane Mariæ Parti, haaned Han Struensees Forsvarer, som Struensee selv. Siden sagde Han mig den Behagelighed, at Han havde ønsket Struensee mig til Defensor, ifødenfor Udal. Professor P. C. Müller, siden Biskop, recenserede Bogen i Literaturtidenden, vel kølig, men dog ikke uden Erkjændelse af dens Værd.

Da Struensee var udkommen, begyndte jeg for Deesen at udarbejde et lignende Verk over det Guldbergske Ministerium, men da jeg ikke her, skjønt erkjædende Guldbergs Fortjenester, skrev saaledes con amore, heller ikke havde saa rige Kilder, gif jeg kun langsomt frem og bragte det ej længer end til tre trykte Ark. Derimod forfattede og fuldendte jeg i Vinteren 1824—25 paa samme Boghandlers Forlag Korfits Ulfelds og Hans Leonora Christinas Levnet, men hvortil jeg havde intet andet end trykte Hjælpemidler. Bogen blev aldrig bedømt i Danmark, men af den stemmeberettigede Estrup i Sorø erklæredes den mundtlig for at indeholde en fuldstændig Samling af hvad der havdes trykt om det mærkværdige Par. Den blev tilegnet Mæcenat Bülow paa Sanderumgaard, som derefter meddelte mig et Par af Ham selv affrevne Breve fra Leonora, hvilke jeg lod indføre i Ugeskriftet Aftenbladet. Paa Tyss blev Bogen, med nogle Forandringer, oversat, jeg troer, af en Præst, Paulsen i det Schlesvigske, men som aldrig havde den Artighed at sende mig noget Exemplar deraf. — Ligesom jeg i meere bemelte Skrift efter Evne stræbte at stille Leonoras Engleskikkelse i Lys, saaledes søgte jeg og at vise Hendes Mand fra en mindre mørk Side, end de fleste af vore Historiekrivere have fundet for godt. Desuden troede jeg at burde, i Et af Sekreter Liunges Blade, opstaae til Begges Forsvar, ikke blot imod en tyss Romanskriivers Løgne imod Dem, men imod Dehlenschlägers ubesindige Eftersnakken af Dinas nedværgtige Beskyldning om Giftblanderie. — Endelig lagde jeg

i et af mig nogle Aar efter begyndt tyss Maanedsskrift: Nordisches Museum, Leonoras Levnet paa Ambolten igjen, men da Museum med andet Hæfte ophørte, blev ogsaa den omtalte Artikel afbrudt, for ikke mere at optages. Ulfeldts Skamstytte staaer i Kjøbenhavn, men denne Stad har ingen Hæststytte, enten for Griffensfeldt eller A. P. Bernstorff eller Peder Dre, eller Niels Juul, eller Daniel Ranzau, eller Danneeskjold Samsøe, eller Holberg, eller Ewald, eller Suhm o. s. v. o. s. v. — En Prinds har paa Jægerspris rejst Mindesmærker over Danmarks Højfortjente, men som staae vændsede fjernt fra Hovedstad og Landevej. Bondesfriheden har af Statsborgere faaet sin Stytte paa Vesterbro, men som, omgivet af fire skønne Marmorbilleder, selv ikke upassende, af Riegels, blev sammenlignet med en Pibekrædser. Ogsaa have Private sat Stene Hartvig Bernstorff, Rahbek og mange Andre til Minde. Men ingen over Georg Høst, Jacob Baden, Bastholm, Cornelius Krieger, Pram, Baggesen, Myerup. Saa lidt retfærdig er Mennekenes Dom ogsaa efter Døden! Dog, som det om den i Volgerne Omkomne hedder: „Af Himlen bedækkes, Hvo Urne ej har“, saa gjælder det om hver værdig Hedengangen, at Savn af Monument er intet Savn.

Profesfor Zacharias Eberhard Munk af Rosenfeld, havde i den senere Tid aarlig opholdt sig kortere eller længere Tid i Kjøbenhavn. Den 18 September 1825, en Mandag Eftermiddag, foresandt jeg ved Hjemkomsten i min Bopæl fra Ham en Seddel, hvorpaa stod: i Morgen rejse vi til

Sveitge. Han meente ved vi sig selv. Jeg vilde gjøre det bogstavelig sandt. Derfor ilede jeg op paa Politikammeret og tog Pas, saa ud paa Toldeboden og indtegnede mig til følgende Dags Paketbaad. Næste Morgen inden Klokken Dtte stod jeg paa Skibet hos Rosensskold. Her saae jeg ligesom mig den guddommeligeste Engel, jeg nogensinde saae, som jeg aldrig glemte, aldrig kan glemme. — Efter tre Dages Ophold i Lund drog jeg tilbage til Kjøbenhavn. Klokken Ser om Morgenen forlod jeg Lund, før Klokken Dtte var jeg ombord i Malmøe, Klokken halv Tolv omfavnede jeg paa Kongens Nytorv min kjære Georg. I en Tid af sex Timer havde jeg besøgt to ved Havet adskilte Universitetsstæder.

En fjorten Dage efter min Tilbagekomst til Kjøbenhavn ansogte min Kone om Skilsmisse, med Ret til at gifte sig igjen. Vi mødtes for Magistraten. Jeg samtykkede, med Forbeholdenhed af min Ret til ligeledes at gifte mig paa Ny. Hun bevidnede mig, da jeg fulgte Hende til Bogens, sin Erkjendlighed for min Færd imod Hende fra Hendes tidlige Ungdom af. Vi have siden aldrig talet sammen. En liden Udfart med Georg til Kreebshuset og Soro skulde tjene til Udspreidelse.

Imidlertid begyndte jeg i Forening med min Broder Johanne Nicolai et tyff Ugeblad: *Aus und für Kopenhagen*, men som kun naaede otte Nummere. Fire Aar efter begyndte jeg det, først, 1796, af Steffens og mig, siden, 1829, af min Broder Marcus Gerhard og mig tilsigtede Maanedsskrift: *Nordisches Museum*, men kom, af Man-

gel paa Understyttelse, ikke længere end til andet Hæfte, skjønt det modtoges med Bifald af nogle Kunstdommere, deriblandt J. E. Lange, til Et af hvis Ugeblade jeg forhen havde leveret Bidrag.

Joraaret efter Skilsmissen fra min Kone rejste jeg atter med min Georg, som jeg nu troede moden for Universitetet, til Kiel. Men her erklærede Han mig, at Han ingen Lyst havde til Lægevidenskaben. Vi droge derfor snart til Flensborg, hvor Han nu bestemte sig for Bogtrykkerkunsten. For at Han kunde lære denne, begave vi os til Odense, hvor Han begyndte Læretiden hos min gamle Ven Jversen; men da denne ikke havde andet at trykke end Avisen, vare Fremskridtene ringe. Jeg formaade derfor, ved Justitsraad Fleischers Bistand, Overkrigskommisær Elmquist i Aarhus til at modtage Ham. Efter sex Ugers Ophold i Odense lagde vi Rejsen over Bogenfse til Aarhus; men i Bogenfse maatte vi for en min Son paakommen Sygdom tve fjorten Dage, i hvilke vi node Velvillie af Sekreteeer Brünnich, Lægen Larsen, Apotheker Hansen o. fl. De tolv Mile fra Bogenfse til Aarhus i en aaben Baad, styret af een Mand, tilbagelagte i tolv Timer, gave den behageligste Sejlads. Af Elmquist modtoges vi med aabne Arme. Fleischer var fraværende. Næret derpaa fornede jeg mit Besøg i Aarhus, hvor jeg da tog ind til Fleischer. Ligesom Hdrejsen var farlig og Storm tvang Dampskibet til at lægge for Anker ved Høsfelsen i atten Timer, saaledes havde jeg nær endt mine jordiske Rejser, da jeg vilde tilbage; thi, som jeg om Aftenen fem

for sitbe til Tolddoden, havde Dampffibet allerede lettet, men laverede i Havnen. Jeg sprang i en Baad. Den kantroede, og jeg, saavel som begge Matroser, styrkede i Volgerne. Tre Gange var jeg nede, dog, næst Gud, reddede mig min Georg, Justitsraad Fleischer og Gjaestgiver Schucani.

Imidlertid havde jeg paa Tyff omarbejdet min Struensee og udgav den i to Bind hos Schubothe. Udskilligt var bortskaaet, Noget rettet, Meget tilføjet, især ved Hjelp af Suhms Dagbog fra 1766—1775 og de haandskrevne Kabinetsprotocoller fra 1772 til 1784. Samarbejdelsen modtoges med Bisald og endnu otte Aar efter anmeldtes den saare fordeelagtig i et tyff Tidsskrift.

Da min Georg havde fuldendt sine Læreaar, St. Hansdag 1828, gif jeg Ham i Nøde til Korsøer, hvor jeg omfavne Ham og min Christian, Fuldmægtig hos Amtsforvalteren i Nyborg. I Slagelse efterlod jeg Georg, som Svend hos Magnus, og gif tilbage til Kjøbenhavn, hvor vi atter, for en kort Tid, samledes. — Min senere Skjæbne være det Fremtiden forbeholdet at beskrive.

Siden 1829 har jeg mistet min dyrebare Moder, som hensov i Januar 1833, og min højtelskede Georg, som gif til Nyork. Min Christian er endnu i Nyborg, gift med en fortræffelig Kone: Sophie Scalburg, og Fader til to nydelige Børn. I Kjøbenhavn leve min Broder Johannes Nicolai og min Søster Anna Birgitte salig Ravns, tæt ved Kjøbenhavn min Søster Elise Beyer, i Flensborg min Broder Markus Gerhard Høst.

Endnu vedføjes nogle Træk til Skildring af en og anden i de foregaaende Aar omtalte Personer.

Den huslig ulukkelige Tode hørte engang Kant benævnes den Store. Det kan Han ikke være, tog Han Ordet; thi Han er ikke ulukkelig gift. — Da Han, efter en af Ham, som Rektor magnifikus, holden Tale, nedsteg fra Kathedret, loe man. Hans Kone havde glemt at tage Assistentshusfedlen af Hans Kjole.

Den ædle Peter Christian Uildgaard var tillige saare klog. Da jeg ønskede en Belynder af mig optagen til Medlem i Skandinavisk Selskab og desangaaende henvendte mig til Uildgaard, som Formand, erklærede Han sig derimod. Jeg samlede nu, Ham uafvidende, Stemmer, og da, ved Foretagelse af Valg til en ledig Plads, Stemmesedlerne aabnedes, løde alle paa min Belynder. Jeg sagde da til Uildgaard: jeg havde troet Ham at være derimod. Jeg mærkede, svarede Han, at Manden dog kom ind. Hvorfor skulde jeg da modsætte mig? Det vilde have været spildt Arbejde. Kort efter skulde en Kommittee nedsettes og Uildgaard foreslog da Manden til dens Medlem. — I Videnskabernes Selskab havde Han foreslaet En til Medlem for den fysiske Klasse. Dennes Medlemmer, som stemmede mundtlig, gavede Ja. Men Uildgaard troede sig besøjet til at antage, at Endel af dem vilde stemme imod i et almindeligt Møde, hvor Stemmerne gaves skriftlig, uden Navn. I dette gif Han derfor samtlige Klassens Medlemmer forbi med de Ord til Enhver: Deres Stemme behøver jeg ikke; den har jeg.

Min Ven Svestrup forenede de mangesidigste Kundskaber, i døde og levende Sprog, Filosofi og Lovkyndighed, Anatomie og Botanik, var heller ikke uden Digtertalent. Nedkommen fra Norge efter dets Forbindelse med Sverige, søgte Han om Pension, beraabende sig paa, dels at Han ingen anden Konge vilde tjene, end Danmarks, dels at — Hans Kone ikke huede Norge. — Af Literaturlexikonnet veed man, at Han efterhaanden var Translator i otte Sprog, Lieutenant (læg til: Assistent paa Feltpostkontoret) og Notarius publicus, hvortil endelig kom Pensionist.

En ikke mindre afværende Skjæbne havde Brede Henrich von Munthe af Morgenstjerne. I sit et og tyvende Aar Assessor i Hof- og Stadsretten, blev Han i sit otte og tyvende Højesterets Advokat, men mistede i sit tredivte begge Poster ved en Højesteretsdom, formedelst nogle Forsømmelser i Behandlingen af Vidnesager, Han efter Indtrædelsen i Højesteret havde paataget sig at udføre. Assessor Børens meente, at hver Forsømmelse kun eguede sig til Mulkt, og at adskillige Mulfter sammenlagte gave kun — en større Mulkt. Morgenstjerne rejste nu til Lübeck, hvor Han, en god Landmand, forpagtede en Herregaard et Par Mile derfra, men maatte snart formedelst Vanheld forlade den igjen. Han blev nu Violinist ved et Skuespillersekskab i Bremen, og kaldtes derfra som Hertugens Kammermusicus til Oldenburg. Men i det Samme berøvedes denne af Napoleon sin Suverænitet og maatte indskrænke sig, deriblandt affledige Morgenstjerne. Under Navn af Carlsson gav Han nu Konserter i West-

phalen og Holland, indtil i Amsterdam, hvor Han blev syg. Efter Helbredelsen tog Han herfra med et svensk Skib til Skane, kom saa igjen til Kjøbenhavn. Her fik Han en Huslærerpost i Moss, hvor Han, som man af Literaturlexikon seer, siden anlagde et Underviisningsinstitut, som Han senere forflyttede til Christiania. Saa blev Han efterhaanden Prokurator ved alle norske Under- og Over-Retter, Søkrigsprokurator, Højesteretsadvokat, Regjeringsadvokat. Han døde for et Par Aar siden som Sørenskriver i Bamble, Kanselliraad og Medlem af Nordstjerneordenen. Et lyst Hoved og uforsagt under Lyffkens Omstiftelser.

En af de Mænd, jeg hidtil kun kort og koldt har omtalt, var Claus Frees Hornemann, en Mand i hvilken der var ingen Svig; den blideste Vægtmand og Fader, en trofast Ven og Belynder. Sandheden var Hans Maat, og om Han vel ikke altid søgte den paa vigtigste Vej, var Hans Billie dog uskyldig deri. Han kunde ikke forstille sig. Da Han havde bivaanet et Jubileum paa Skydebanen, sagde jeg til Ham, at nu kom Naden snart til Ham. „Nej vist ikke“, tog Han Ordet; „det vil jeg ikke vide af. Oprigtig talet“, blev Han ved: „det vil glæde mig“. Dgsaa dulgte Han slet ikke sin Glæde over Kommandørkorset, og kom gjerne paa de kongelige Fødselsdage til Hove. Endnu i sin høje Alderdom elskede Han Matthe Brun saa højt, at Familien længe maatte skjule dennes Død for Ham. — Ikke umærkeligt er det, at jo ældre Han blev, des friere syntes Han at blive i Religions-Grundsætninger. Ikke kollegialt var det handlet af Hans

Kolleger P. C. Müller og Jens Møller, saavel som Rektor magnificus Rahbek, at de ej vilde bivaane det Maaltid, hvormed Han i sit Hus fejrede sit Embedsjubileum. Selskabet bestod derfor, foruden af Familien, ikkun af de to Clausener, Stiftsprovsten og Professore, Lægen Schumacher, Professor Nyerup og mig. Hr. Hornemann intet offentligt Tjebelmaaltid fik, kom af, at Han, sikkert overtalt af Andre, havde i Forening med Nicolai Kall frabedet sig et saadant.

Bilag.

I.

A.

Tale til Minde om Peter Olivius Bugge holden paa Skydebanen udenfor Vesterport i Juni 1794.

Ikke af Videnskabernes Laurbærblade, ikke af Borgerdaadens Egeløv skal den Krands flettes, hvormed Peter Bugges Venner have budet mig i Dag at omvinde hans Uene; hine blev det ej Unglingens Lod at fortjene, ej heller maatte min uvante, bævende Haand forsaage at knytte dem. Nej! Venskabs, Broderkærligheds Myrte skal den flettes af; dens simple Blade tabe — saadan er min Fortroffning — under den uøvede Haand intet af deres Ynde. Tævn, ukunsket,

uden Glimmer, uden Pragt, som Bugges Wandel var, saa tør det Hans Minde at være, og Sandhed ene at styre min Pensel, naar jeg forsøger for Bugges Venners Erindring, at afskrive Grundtrækkene af Hans ædle Mand og elskelige Hjerte; naar jeg med Dem overskuer, hvad Han var for sin end trange Virkekreds, hvad Han vilde blevet for Staten, for Menneſkeheden.

Vor Bugge var en trofast Ven. Denne Roes tilkom Ham i sjelden Grad. Guldkomment oplyst om, hvor saare ofte Skinnet blænder, styrkede Han ikke blindt hen i Venskabsnets Favn: med varfomme, med sikre Skridt nærmede Han sig did; men med hvilken Iver stræbte Han at strøe Roser paa Vanen for de eengang kaarede Venner: hvor villigen rede var Han til for dem at opofre selv de kjæreste Glæder: hvor inderligen fro, naar Solen straaled blidelig til dem: hvor deeltagende bekymret, naar Himlen syntes dem mørk! Dog — hvi dvæle ved for Bugges Venner at udmale et Hovedtræk i Bugges Karakter, det Han ved Døden beseglede. Vor Bugge — sorgende siger jeg det, men Grunden til den Sorg er min Stolthed — Bugge blev et Offer for Venskab. Du, min Heger*)! og Du, min Lundbye**)! saae Ham lide ved sin syge Vens Leje, saae Hans Dmhu for at adspredde dennes Kammerskjer; men ikke saaes Han at frygte for sig

*) Det var Joh. C. Heger, En af mine prøvede og inderligt elskede Venner, Talen, her henvendtes til. Han døde 1836.

***) Død 1830.

selv. Og denne samme Bugge, som saa aldeles glemte egen Fare ved Tanken om sin Vens, besad selv paa Dødsfengens Vand nok til at forbyde hin Ven et Dilsyn, der ikke maatte have været mere end simpleste Gjengjæld. Dog jeg iler fra denne, af! den sidste Prove. — Eller skulde maaskee den hede Bennegraad, der randt ved Hans Dørtgang, de taarevædede Krands, hvormed allerede nogle Venner have prydet Hans Urne, den nidkjære Samstræben af flere blant Disse til at høitideligholde Hans Erindring — skulde dette alt ikke tilstrækkeligen vise, hvad Han var for sine Venner? Men hvor vare da disse Venner? hvis Agtelse og Yndest attraaede vor Bugge især?

Ikke higede Han efter ved Samfund med Rangsmændenes — til hvilket dog Lejlighed ej sjelden frembodes — at omhulle sig med laant Glæde, eller ved tilsnogen Bevaagenhed at aabne sig saakaldte lykkelige Udsigter. Stormændenes Forsale vare ingensinde Hans Hjem; men ej heller slagrede Han om Planerne, for at sanke Lykke og Wittighed af deres den tomhovedede Straajunker lykfsaliggjørende og sorgudende Smil. Han Begges hele Intet viis erkjendte.

Ikke en liden Kreds af jevnaarige Medstuderende havde vor Bugge hidtil levet med; Disse, ikke sammensankede i Klubber eller paa Kaffeuse, men selvvalgte fra det akademiske Livs første Dage, tyede efter fulden Dagarbejde til Bugges Værelse og tilbragte der Aftenen i muntre Samtaler.

Men ikke blot Ven var Peter Bugge. Venstabs her Sted ene mellem de Gode. Ikke den Gode formaar at føle

Venstabs hele Værd, ikke Han at opfylde alle dets Pligter. Vor Bugge fortjente Agtelse som Broder, som Søn, som Menneske. Vel var ikke vor tabte Ven En iblant de Svage, som troe at Blods og Slægtskabs Bånd er helligt,

Som Kjærligheds og Venstabs; men ikke erkjendte Han derfor mindre, hvor ligesaa naturlig, hvor ligesaa høist elskelig den Brøders Fred og Enighed monne være, som den er sjelden; og friligen tør jeg opkræve Hans her i Dag tilstedeværende Broder, og Enhver, der udgjorde vor Af dødes jevnlige Dmgang, som Vidner paa den ustrømte Kjærlighed, han bar til denne sin Broder, den Frygt for i mindste Maade ved Forurettelser at faare Ham. I sin sidste Sygdom, men imedens Han endnu havde Forstandens fulde Brug, havde Han engang, som Han troede, viist sig utaalmodigen vranten imod Broderen, men hvor ubestribeligen misfornøjet med sig selv over denne under saadanne Omstændigheder aldeles undskydelige Sindsstemning følede Han sig i Djæblikket, hvor uroligen længtes Han til Broderens Gjenkomst, for da at afgjøre sin formentlige Uret!

Men ikke alene den næsten medaldrende Broder elskede Han broderligen; ogsaa de Yngre vare Gjenstand for Hans samme Kjærlighed. Et Par Træk til Dplysning. En Familieomstændighed hindrede, at Hans yngre Brødre Sommeren for Hans Død ikke, efter Sædvane, kunde komme til at nyde de dem yderst kjære Glæder af flere Ugers landlige Ophold, og ogsaa paa Grund heraf smertede hint Vanheld vor Bugge paa det Bitterste. — Fra Dage, før Han gik heden, lod Han

En af disse sine Brødre indkalde for sin Seng, og gjorde Ham en Gave, til Erindring om sig, med de Ord: „Tag det, og bliv en brav Karl!“

Kjærlighed opstiger først, hedder det, før den udbreder sig til Siderne. Var Bugge en saadan Broder, hvordan Søn maa Han ikke have været? Jeg maatte kjænde mere til Hans Families indvortes huslige Liv, for her at gaae ind i det Enkelte; men dette er vist, at der aldrig hørtes et uvilligt, et ubifaldeligt Ord imod det Ubetydeligste i Hans Forældres Handlemaade. Alt var Kjærlighed, Ugtelse, Verbødighed.

At gennemgaae alle Bugges Guldkommenheder, som Menneske, maatte være overslodigt; hvo der har trukket Forhængen tilside, og seet Mennesket iblant sine Venner, i sin Familie, kan heraf danne en aldeles usvigelig Slutning om dets Forhold imod Medmenneskene i det Store, og saa Mange, som kjændte Bugge, de kjændte og Hans yndige Beskedenhed, — hvilken, det skyldtes, at Han uden Misundelse saae jevnaarige, ingenlunde med flere og større Evner udrustede, Medstuderende for Ham ile ind paa den offentlige Bane — den mandige Standhaftighed, i Følge hvilken Han ikke lod sig rokke fra Grundsætninger, Han eengang efter modneste Overlæg havde hylbet — og de mange flere herlige Egenheder, der afvinge hver Hans Ven det Udraab:

D! blev Du da kun viist os til vor Smerte!

Peter Bugge havde endnu ingen Laurbærkrands, ingen Egekroner fortjent. I Musernes Tempel maatte naturligvis den tyveaarige Yngling vige en Hornemann, en Uagaard,

en Sneedorff Pladsen; hvem veeg Han den i Venkabs, hvem i Dydens Tempel? Men den blide Morgenrøde lovede for Videnskaberne en dejlig Dag. Ikkun sit femtende Aar havde Han fyldt, da Han erhvervede sig et hædrende Sted iblant Højskolens Borgere: end mere udmærkede Han sig ved den Prøve, Han et Aar efter afslagde paa Indsigter i de egentlige Videnskaber: i Særdeleshed syntes mathematisk Genie at være ligesom i Arv gaaet fra Fader til Søn; men Astræa, — i vore Dage saa arm paa oprigtige Tilbedere, der ikke hejle kun til Gudindens Stand og Guld — Astræa tillod ikke Urania at beholde en Dyrker, der lovede saa meget. Før sit nittende Aar havde Han allerede fuldbendt sin academiske Bane, og Hans Kundskaber, der ikke bestode i udenad lærte Forelæsninger; men som vare erhvervede ved selv at gennemtænke Lovvidenskabens Grundsætninger, bleve atter ved Embedseramen kronede med Berømmelse. Gjerne kunde Han nu, som andre Hans Medstuderende, usfortovet have kasted sig ind paa Embedsbahnen; Faderens Indskydelse vilde vist have aabnet Ham Indgangen. Men nej! vor Bugge kjændte den Fordom, at den rigtigste og grundigste Indsigt i Lovens Aand og Bogstav, forenet med det lyseste og hurtigste Hoved, end ikke kunde danne en duelig Lovkyndig, naar hine ej understyttes af ved Dvælse erhvervet Kundskab om ofte ikke blot mod al Fornuft, men endog imod Statens Love stridende Vedtægter, af Pearis; en Fordom, saa meget mere almindelig og rodfæstet, som den er de Flestes Fordom; og beskeden veeg vor Bugge for den, sejont Han i Videnskab overgik mange vore Dages

Sagførere. Han søgte at opfylde hin Fordring, og saae sig imidlertid om i flere Kundskabsgrenene. Ikke før efter meer end et Aars Forløb gjorde Han, næsten ikkun efter Venners Dvertalelser, det første Skridt ind paa de offentlige Forretningers Bane. Allerede havde Han begyndt at løfte Retfærdighedens for de Onde frygtelige Sværd, og med Varme indtalet den forfulgte Ufkylds Rettigheder; allerede havde flere private Mænd betroet Hans Forsorg deres Vel; og vi saae Ham med en Iver, en Nøjsagtighed, der ikke var Djeblikkets Lune, at vaage over de Ham betroede Sagers Løb — selv paa Dødsfengen var disses mulige Forsømmelse Hans vigtigste, næsten Hans eneste, Frygt — da Lynet nedflog og — Bugge var ikke meer.

Danmark har, saa klagede Suhm ved Sneedorffs tomme Gravhøj, meget Vanheld med at miste brave og duelige Mænd i deres unge Aar, og sandelig — vor Bugge var brav og duelig. Vi nævne af Hans ypperlige Sjæleevner den sikre Hukommelse, som uden ængstelig Omhyggelighed bevarede indtil de ubetydeligste Frugter af Hans mangfoldige Læsning; og denne Hukommelse var forenet med den rigtigste Dømmekraft og ualmindeligt Vid, der især yttrede sig i træffende Satire, som oftest de bedste Hjerters Ejendom. Havde Fædrelandet kjændt Ham, som vi, som Hans Venner, ikke havde dets Taarer rundet mindre bittere ved Hans Grav; thi sandelig paa Hans Mindesteen bør at skrives: Han levede for Fædrelandet.

Dg denne Astræas ædle Yndling skulde saa tidlig udri-

ves af vor Favn! De fortryllende Udsigter saa brat indsvøbes i kulsort Navn! Hans Venner saa snart sig berøvede Ham, af hvem de i Tvivlraadighedens Stund uskuffede hentede de sundeste Raad, i hvis trygge Vennefavn de fandt Læ for Skjæbnens Stormvinde! Dog — bort med Sorgens Taarer! Den døde aldrig, ved hvis Død de Gode græd, og Bugge gif bort, begravt af mange Gode. I deres Bryst lever seldse fornyet Hans Minde;

og i Vaaren om Hans Urne smiler
Haabet, vi skal savne Ham igjen. —

Saaledes har jeg da, Venner! behængt Bugges Urne med den Krands, Deres Villie og mit Hjerte bød mig binde; men Held mig! at jeg allerede der fandt andre, Kjønnere, Krandsse.

(Til Hr. Thorvaldsen overrakte Taleren en Gulbring med P. B., flettet af den Udsødes Haar, saa og et Exemplar af Kobberstykket.)

Min Thorvaldsen! ikke havde Du selv ved Dmgang lært at kjænde vor Bugge; men Du saae Dine Venners Taarer rinde: de sagde Dig noksom, hvad Han var, og villig paatog Du Dig ved Pensen at efterligne Hans Træk. Af Vennehaand bydes Dig et Pant paa vor Erkjændelighed.

(Til Hr. Angelo, som til Hr. Thorvaldsen.)

De, Hr. Angelo! var Bugges Ven, og dette bør vel især tilskrives, hvad De har gjort for at hædre Bugges

Minde. Dog smigre vi os med ogsaa at kunne tilegne os nogen Deel deri: ogsaa vi troe derfor at skylde Dem Erkjendtlighed.

(Til Hr. Professor Rahbek overleveret et Exemplar af Kobberstykket.)

Værdige Mand! i det Mausoleum, hvor allerede lagdes Mindesteen for Dine egne Venner: German, Bernhoff og flere, gav Du og Plads for en Mindesteen til Dine Venners Ven; der skal den trods Tidens udslættende Haand. Hvor fortæner Du ikke vor Tak!

(Til Hr. Guldberg ligeledes.)

Ogsaa fra Dig, min Guldberg! som deelte saa mangen skyldfri Glæde med vor Forevigede, finder jeg en yndig Krands; ogsaa Du, hvis Følelser heri ere vore, modtage en Erindring om Ham og om os!

B.

Midnatstimen*).

(Af den danske Tilskuer.)

Vær velsignet, Sorgens Ven, o Nat!

Efter tunge, moiefulde Dage;

I dit Skød uhindret vil jeg klage,

Al, jeg vandrer eensom og forladt!

*) En inderlig Vens Død har frembragt disse Linier. Med de herligste Øvner forbandt Peter Bugge det adleste Hierte. Hvad Fædrelandet vilde have faaet i denne forræffelige Ungling,

Urørt hænger Livet og forskemt,
O, den var min forbums Trøst, min Glæde!
Blide Taarer den ei mere væde;
Sorgen bød, og Musens Fryd er glemt!

Skjalvende min matte Haand den tog,
Al! men Sangen paa min Læbe døde;
Kun af Klage Strængene gienløde,
Da med uvant Plektrum jeg dem slog.

I din ømme Favn jeg kaster mig,
Livets Kilde, Gjenstien af den Høie!
O Natur, mit taareblandte Dø
Længselfuldt om Trøst paakalder Dig!

Vær mig atter skee Dig med Lyft!
Vær mig kalde hine gyldne Dage,
Hine Glædens sunde Kar tilbage,
Da Din Guddom fyldte heel mit Byst!

Moder! har Du intet Smil for Sorg?
Svandt da med min Ven min sidste Glæde?
Er da Livet Nummers mørke Sæde?
Findes Haabet kun i Dødens Borg?

der just nylig havde betraadt det offentlige Livs Bane, vil Forfatteren overlade den Afdødes kompetentere Dommere at sige; men indtil En af disse lægger den fortjente Mindesteen paa hans Grav, tillade man det sørgende Venkøb at pryde den med nogle faae taarevædede Blomster.

Mat jeg hviler i dit hulde Skjod,
 O, i Dine Arme vil jeg finde
 Sorgens skjonne Fryd ved Bønnens Minde;
 Thi med ham jeg Dine Glæder nød.

Hist paa Vandet bævrer Maanens Skin,
 Popplens Top i Solglands sagte bæver,
 Sig et Luftphantom en Dunst sig hæver
 Hist fra Dalen, bortført af en Vind.

Tavs en eensom Vandrer gaar forbi;
 Oldtids Sagn, fortalt i barnlig Alder,
 Her med stille Gysen han gjenkalder;
 Kander svæve for hans Phantasie.

Ene den, hvis Hierte Kummer bær,
 Fryder sig ved Tanken om de Døde;
 Sommerdagens blide Aftenrøde
 Hvilens Bud for trætte Landmand er.

Derfor tænker jeg med Glæde Dig,
 Derfor lindrer denne smme Taare,
 Derfor, naar mig bittere Smærter saare,
 Tabte Ven, Dit Minde trøster mig.

O maaffee, maaffee i dette Nu:
 Kiærlig Du nedskuer paa mit Leje,
 Og til himmelsk Fryd ad lyse Beje,
 Herliggjorte Gæfste, vinker Du!

Skuffes jeg af saligt Tryllerie?
 Eller horer jeg en Lyd af Vinger? —
 Af melodisk Gjenlyd Strangen klinger,
 Meer end jordisk er dens Harmonie!

O, en sagte Hvidfien horer jeg!
 „Stands, forladte Ven, Din mørke Kummer!
 „Snart Du følger mig! — Som Syges Slummer
 „Svinder Livet, kort som Barnets Leeg“. —

Snart jeg følger Dig, — Nei, tabte Ven!
 Ingen bittere Taarer meer skal rinde,
 Livets Dieblikke snart forsvinde,
 Snart til Dig, til Fryd jeg kaldes hen.

Lundbye.

C.

Ved Peter Bugges Grav.

(Af den danske Tilskuer.)

Vis er Døden! i hver Stand, hver Alder
 Svæver den om Jordens Søen hver Dag;
 Al! men naar den fejre Ungling falder,
 Barflende og tungt er da dens Slag.

Ungdoms Ven, som lige var os Kjenke,
 Kues ej ved Hænds og Kræfters Gavn,
 Hildes ej i Egennyttens Lænke,
 Fremmer hæl sin valgte Broders Gavn.

Salige! Du gav mig med Dit Hjerte
 Aldrig sveget Net til Hjelp og Trøst,
 Hver min Sorg blev Dig en fælleds Smerte,
 Hver min Fryd blev Dig en fælleds Lyst.

Kun det Haab: at ved Dit Hjerte Minde,
 — Som skal daglig vækkes frem igjen —
 Jeg skal Kraft til stadig Netsind finde,
 Letter mig min Vandring uden Ven.

Guldberg.

D.

S a n g.

(Af Minerva.)

Naar Taaren haabløs triller ned
 Ud, de forgrædte, blege Kinder;
 Naar Hjertet ingen Tilflugt veed,
 Og sidste Glimt af Trøst forsvinder,
 Da seer vor Gud, hvad Støvet leed,
 Og skænker Haab om Evighed.

Hist ved en stille, ukjendt Grav
 En Yngling soundne Fryd begræder;
 Dødt er den Ven, ham Himlen gav,
 Hans hede Taare Urnen væder!
 Brudt er det lykkelige Daand,
 Og Kummer hersker i hans Land.

Men lig et Blus paa ukjendt Kyst,
 Hvis Klipper bange Søemand svige,

D Haab! Du skænker salig Trøst,
 Og Dødens mørke Rødsler vige,
 Vi kende frøe, at Gravens Fæd
 Er Indgang til en Evighed. —

Thi naar en Vædel kaldes bort,
 Da vil vi sukke, men dog smile;
 Hans Tab er smerteligt, men kort,
 Snart kaldes ogsaa vi til Hvile.
 Vi mindes uden Sorg vor Ven;
 Vi hieset flue ham igjen. —

Til Graven vil vi vandre hen,
 Med Markens Blomster den at pryde.
 For Dydens lykkelige Ven
 Skal Vensteds stille Taare flyde:
 Snart stolte Marmorsteen forgaaer,
 Men Dydens Minde evig staaer. —

Saa mindes vi, o Elskte, Dig
 Med stille, veemodblandet Glæde!
 Vi vide, Du er lykkelig,
 Snart ogsaa vi hiin Egn betræde.
 Gi klage vi, thi Evighed
 Den Ven os skænker, vi begræde.

Lundbye.

II.

Ved min Ven J. K. Søsts Opkomst af en farlig
Sygdom.

(Fra Minerva 1794.)

D Gud, Du gav, Du gav mig Ham tilbage!

Jeg har min Ven igjen!

Du bød, da svandt de rædselsfulde Dage

For Gladens Jubler hen.

Alt sused Dødens frygtelige Binge;

Med Skrak den rusted sig,

Eg ingen Jordens Glæde kunde bringe

Et Glimt af Trøst for mig.

Mit matte Hje stirred paa hans Leje;

Men ingen Taare randt.

Med bittert Smil jeg badled Dine Veje

Dg Mismod Tungen bandt.

Da saae Du til min Smerte — hjærtlig sendte

Du Livets Engel ned.

Da straalte Haab, som hine Rædser endte,

Jeg glemte, hvad jeg leed.

Med Gladens Tak mit taareblandte Hje

Til Himlen hæved sig.

„Eilgib mig!“ bad jeg, „Fader i det Høje!

Kan Støv fornærme Dig?

Modtag min Tak! snart skal jeg atter hvile

Ved Venkabs sømme Bryst.

Snart dobbelt Skjont skal Livet ad mig smile

Dg vække mig til Lyst.

Dg naar med hjærtlig Trøst han da forjager

Hver Uro af min Sjæl;

Naar Venkabs fulde Salighed jeg smager,

Dg føler glad mit Held;

Da skal min Fryd, min Lovsang Offer bære,

Du Herlige, til Dig!

Min svage Priis forkynde skal Din Ære,

Min Fryd skal takke Dig!

H. B. Lundbye.

III.

Ved vor humane Lovkyndige Jens Kragh Søsts
Opkomst fra en farlig Sygdom.

(Fra statistisk, juridisk og literarisk Bibliothek.)

Themis et Gratiae

in communi periculo

junctæ

inferorum Regem

genua tyranni rite amplexæ

supplices sic precabantur:

caput nobis tam carum tu Orco neges.

Inexorabilis Pluto
 Supplicum dignitate et magnitudine rei
 victus
 justitiæ et humanitati
 Demum cessit.
 Sic terris reddita victima
 invidenda
 orco.

Af

Jacob Just Gudenrath.

IV.

**Tilegnelse af Florians fire Fortællinger: Selmours,
 Claudine, Selico, Zoraide og Abenhamed, oversatte
 paa Dansk: til min Ven og Lærer, Knud
 Lyne Rahbek.**

Vortgangne Elsktes sørgelige Savn
 Med bittert Mismod fyldte mine Dage;
 Men, Rahbek, i Dit trygge Vennefavn
 Seg sig min tabte Rolighed tilbage.

Mig dette Samliv lærte, adle Ven!
 Gj Torne blot paa Livets Vej at finde.
 Derfor, naar ogsaa det er rundet hen,
 Dog steds sødt mig blive skal det's Minde.

V.

Den svenske Sanggudinde til den danske.

Af

Frans Franzén.

(Efter det Svenske, 1795.)

Kom, min Søster, kom, lad os bestige
 Haand i Haand det stejle Pinduss Top,
 Og de Blomster skjønneste, underlige,
 Langs med Kildens Bredde plukke op!

Siden vi os ved Oliven sætte
 Og omkny sin Krands da binde hver!
 Egne Fejl vi af den Andens rette,
 Medens Venstabs Tolk vort Dje er!

Seer, min Søster, skjønneste ere Begge!
 Min har Alvor: Din meer Yndighed.
 Kom og lad os kyskes, mens vi lægge
 For Apollo vore Krandsse ned!

VI.

Til en ung Pige, efter Franzén.

(Med Musik af Justitsraad Heger.)

Ung Pige! i Din Baar
 Bind Dig Myrtekrandsen!
 Dands, imens det til Dig staar!
 Snart er Du af Dandsen.

Morgenens ej sees endnu
 Sig fra Dig at snige,
 Før en yngre Rose Du
 Prisen alt maa vige.

Spejlet brug, saa længe end
 Det Din Roes iftemmer!
 Engang denne sandbrø Ven
 Du tilvisse glemmer.

Medens Du omkring Dig seer
 Unglinger i Flamme!
 Pige! syng ved Dit Klaveer!
 Skjæmt Du ved Din Kamme!

Snart igjen en Herre staaer,
 Hvor nu Slaven smiler.
 Barnet græder; Buggen gaar,
 Og Klaveret hviler.

Emigreriets Sukkerbrød,
 Eder, Vær, Romaner,
 Gjøre Morgendrommen sed!
 Nære Dine Planer!

Snart Du med en salmet Barm
 Vaagner Egteføne,
 Vaagner til Fortred og Harm;
 Borte er Din Krone.

Hymens Roser Torne har,
 Hvorpaa vi os rive.
 Men langt værre dog det var
 Vebermøe at blive.

Livets Blomster visne hen.
 Lær dem at vurdere!
 Dine femten Aar igjen
 Saaer Du aldrig mere.

VII.

Tilegnelse af Nordias andet Bind til: Danas mest
 elskede Datter Louisa Augusta

God som Freja
 Blis som Nornen
 Sijon som Valkyrien.

Runde man blandt Sveas Sønner finde
 En ved Botnens Bred, i Quæners Land,
 Een, som ikke hændte Dig Fyrstinde,
 O, at Nordia, fra Kobans Strand
 Maatte sige Ham Augustas Vard,
 Sige Ham, hvor Hun er Dana's Hjar!

VIII.

Ufftaaelsen

til

min Ven F. K. Høst.

(Fra Nordias tredje Bind.)

Je paye; mais mon cœur ne croit pas être quitté.

Voisenon.

Du ene Nordia vil styre, Ven! —

Med Haabets Fryd jeg dette Budskab hører.

Brygt glider Skibet kun mod Havnen hen,

Naar enkelt Mand dets Røer med Balde fører.

Modtag mit Ja, min Høst — det Hjertes Dig

Du føle det! med villigt Broderhjerte;

Dg steds Du da ømt bevare mig

Det Venfkab, jeg i hine Aar begjærte!

Din Vej er trang. Med uforfærdet Mod

Du ene skal det Sorgens Udbrud dæmpe,

Den vandrer let, naar Venner Fod hos Fod

Med fælleds Kraft mod fælleds Uheld kæmpe.

Lad Tanken om den store adle Sag

Beseje Dig, naar Modgangs Torden truer!

Lad Haabet om en solskjøn Morgendag

Befraale Dig, naar idel Nat Du fluer!

Ej er det tungt at lide, naar Du veed

Af ingen Skyld; men ej at kunne lide,

D, det er tungt, er tifold Bitterhed,

Flye Brøden Ven og Du som Mand skal stride!

Naar kjosom Pennesægter æsker Dig

Til Kamp, Du adbrig Skjælsorbs Styrke prøve!

Det tamgjør Dableren at flue sig

For svag, til Dig Dit kolde Blod at rove.

Selv god, Du søge Godes Bifald kun!

Lad Daaren hist med Hobens Loosang bramme!

Den roser nu og badler næste Stund,

Endskjont Du var og er og blir den Samme.

Dit Kalb er stort: To adle Følkesfærd

Ved Nordia skal fælles Skatte nytte,

Dg frydes ved at hadre fælles Værd,

At de igjen til varigt Held kan knytte

Et halvbrudt Venfkaabs Baand. Det er Dit Maal,

Dg Broderfolkets Tak den Løn Du haaber.

Utrættet gik mod den med rolig Laal,

Skjont Uvind trindt om Dig sit Bee! udraaber.

Ej smerter Tornen, Ven, der saarer Dig,

Naar ikkun Du til salig Trost kan flue,

At engang Rosen vil fremskyde sig,

Hvor idel Torne nu Dit Hje true.

F. Høegh Guldberg.

IX.

Jens Kragh Høsts Stambog.

Ej vil jeg klage, Hønt med blytung Bægt
 Den bitter Tanke hviler paa min Sjæl:
 O Ven! min Ungdoms Ven, vi skilles ad!
 Nej, Hønt Erindring om hver sunden Fryd,
 Ved Savn fordoblet, af Fortængsel født,
 Med Kummers Mørke regner over mig,
 Vil jeg dog tie. Ej umandig Graad
 Skal væde Hjert; haab bestraaler det.
 Er Vennens Bortgang lig den Dags i Gaar,
 Som eengang sunden er for evig tabt.
 Lad Daaren, i hvis tankeløse Sjæl,
 Den ene Dag den Anden sletter ud,
 Som Bølgen Bølgen. O, min Høst, lad Ham
 Med Taarer jamre sig ved Venners Tab,
 For Ham er Affkedstimen Vensteds Grav.
 Men vi, som ledtes af en fælles Haand,
 Som rænkuløse Ungdom samlede
 I fryske Rosenhæder, vi
 Med Alvor skilles vel, men uden Graad.
 Hvi sørge, som om dette Hjæblik
 Vor Haand begrænsede? Er da Fremtid tabt?
 Er Vensteds Kun for Hjæblik? Det Vaand,
 Som hæver Støvet og er Kanders Lyft,
 Meer adelt, renere end Kjærlighed,
 Er det Kun til for det Navværende,
 At nydes og forglemmes, Træet ligt,

Som Hænker matte Vandrer Skygge? Nej,
 O Ven, urokkelig staaer Klippen hist,
 Forgjæves raser Havet ved dens Fod,
 Forgjæves knuser Stormen Egen,
 Som voxer paa dens Side. Stolt dens Top
 Sig mellem Skyer taber. Dgfaa staaer
 Du Vensteds, Liden bruser ved Din Fod
 Men om Din Isse straaler Evighed.
 Maafsee, min Høst, vi snart sig samles skal
 Ved Bjergets Fod, for med forenet Kraft
 Dets Top at naae. Maafsee vil Skjæbnens Lov,
 At vi adskilte skal bestige det.
 Da trøster Haabet os om Fremtids Fryd;
 Da ville vi hinanden vente til
 Vi begge Maalet naae, og evig Fred
 Os samler, for ej meer at skilles ad.

G. W. Lundbye.

X.

Jens Kragh Høsts Stambog,

den 5. April 1796.

Mangen Ungdomsven os alt omspæver,
 Naar vi sørgende i Lunden gaar.
 Og et venligt Vætherbilled hæver
 Om os, naar vi ved Hans Gravhøj staar.

Kjøl og let er Gravens stille Stummer.
 Fred den Yngling, som til Hvile kom!
 Smigers Solvflang, Vrens blege Kummer,
 Naær ej de Fuldbendes Helligdom.

Saa Du ej, at Engens Lillie segned
 I den kolde Aftendæmrings Luft
 Og at Vennens Rosenløbe blegned,
 Da han aanded Vrens Tryllebust?

Dog, min Høst, jeg vil ej længer klage,
 Haabets Stjerne smiler til min Graab!
 Du er i vor Vennekreds tilbage,
 Og den Hjelne Lina bli'r min Lob.

H. W. Heber.

XI.

Sang til en Venindes Fødselsdag.

(Fra Nytaarsgave for Damer 1796.)

I Lunden solvblaa Bækken rinder
 Med blomsterkrandset Bred;
 Den Bæk en mødig Vandrer finder;
 Ved den et Hvilested.
 Hans trætte Dje fryder sig,
 Thi den er ynderlig.

Saa mangen Vædels Dage flyde,
 Som Bækken, stille frem;
 Livsaligt er det Syn, de byde
 Enhver, som stuer dem.
 Sin egen trange, haarde Vej
 Man tit da mindes ej.

Den unge Vaar nu blid fremtræder
 I Haabets Hjemme Dragt;
 Den melder os Naturens Glæder
 Med Sang og festlig Pragt.
 Men Dagen, som os samled her,
 Gjør Vaaren dobbelt kjær.

Til Dig sli'g Lob, Veninde, smilte,
 Og Du fortjener den.
 Af den ledsaget, for Dig ilte
 Et Kar nu atter hen.
 End mange, mange vente Dig
 Og see Dig lykkelig!

XII.

Til Jens Kragh Høst.

(En Epistel i Iris og Hebe 1796.)

Vi Menneker, hvor nødig vi end vil,
 Dog ofte standse maae, kan ej begribe,
 Hvorlunde dette eller hint gaær til.
 Med al vor Kløgt vi bringes tit i Snibe.

At Engen seer, det intet Spørgsmaal er.
 Men Maaden, Maaden Ingen af os vide,
 Dg tænke vi nu baade hist og her,
 Vi paa vor Smule Vid forgjæves lide. —

(Forfatteren opregner nu Afskilligt, som Han vil kunne begribe, og lægger derefter til:)

Men Du, min Høst, er ubegribelig,
 Jeg troer, at Solen længer Tid maa blive
 Paa Himmelen og vise sig for Dig,
 End for os Andre, som og stundom skrive.
 Maa skee Minerva hjarligen sin Haand
 Dig hjælpsom rækker, og Dit Arbeid fremmer,
 Dg gyder Kraft og Stykke til Din Aand,
 Dg viser, Hun sin Yndling ikke glemmer.
 Nu Euphrosyne sees at kalde Dig,
 Nu Nordia, nu udenlandske Blade;
 Dg aldrig, aldrig trattedes Din Ftid.
 Sand Virkelyst Dig aldrig kan forlade.
 Dg med en Faders Smhed sørger Du
 For hvert et Barn Du ud i Verden sender;
 Dets Udstyr, det er skjønt og rigt — At Du
 Godt Hjerneforraad har, man strax erkjænder.
 Hvor saare godt, naar eget Arbeid man
 Sin Existents, sin hele Lykke fylder;
 Selvfølelse det gi'r; og Held den Mand,
 Som ikke blot et Hul paa Jorden fylder!
 Ja Mager Du med Tiden driver; hvert
 Minutes Brug beregner Du saa nøje,
 At saa tilovers bli'r naar engang overtvert
 Du bryder det og stundom vil fornøje

Din Vennekreds, hvor man Dig gjerne seer;
 D lad os der, min Høst, Dig tidt modtage;
 Gj altid Buen spandt man holde tør,
 Dg ogsaa Venskab bør sin Fordring have.

C. S. (edegaard).

XIII.

Kjærligheds Philosophie.

Efter det Svenske.

(Af Nytaarsgave for Damer 1799.)

Amor, som end gaacr for Barn,
 Rædsomt i Olympen larmer.
 Her en Gud i Kængsens Garn;
 Der Gudinden Han omarmer.
 Daglig noget Puds Han spiller,
 Hvormed Han isfeng dem driller.
 Jupiter mod Børd og Bæg
 Slaaer, saa selve Thronen bæver;
 Skalken leer, og Pilen svæver
 Gjennem Gudens eget Skjæg.
 Jupiter — Hvo undres her? —
 Opbragt over Saaret er,
 Sig som Guderklonge teer,
 Dg til velforfyldte Straf
 Lader Knægten klæde af;
 Rogger, Bue, Garn og Fakkell,
 Baandet, som for Djet bandtes,

Stort og Smaat, som hos Ham fandtes,
 Tages fra den Stakkel.
 Amors Bøn kan ikke bryde
 Zeuses Dom og Shæbnens Bud.
 Men Cytheres Daarer flyde.
 Hvilket Blik til Guders Gud!
 Med sin Yndes Magt i Zonen,
 Bleg, nedknalende for Thronen,
 Hendes Haand, som grundet Rom
 Og Karthago stødte om,
 Leger med Alfaders Hage,
 Og forvandler Shæbnens Dom:
 „Af de Ting, man tog fra Bærnet
 Een skal gives det tilbage!“
 „Een“ — da sees vist Amor tage
 Buen, Falken eller Garnet?
 Ingen af dem, min Elise, —
 Baandet! — Du maa ikke lee;
 Drengen valgte som den Vise.
 Hvo er glad, naar Han kan see?

XIV.

Tanker paa Døden.

Efter Starke.

Til Himmelen
 Vi glade Blik opsende;
 Vort Liv far' hen,
 Dog signe vi dets Ende.

Frygt kan os ej den nære Død
 Med alle Trusler indgive;
 Legemet ikkun den nedbrod,
 Gud see Lov! Sjælen dog bliver.

Med Flybfri Fart
 Lad os til Maaket ste!
 Vor Dag svandt snart!
 Vi snarlig gaae til Hvile.
 Vejen til Graven er saa kort;
 Stedse vi Gravhøje møde.
 Knosen ret ofte river den bort
 End i Hans Morgenrøde.

Hvor Mange her
 Var' for, hvo det bestemte?
 De er ej meer;
 De Fleste ere glemte.
 Hvorhen saa Menneffet end gaaer,
 Hvor endog Djet henvendes;
 Alsteds i Skygger for Ham staaer
 Støvet af dem, som fultendtes.

Saa Mangen alt
 Vi kjænde her i Livet,
 Der glad tog Alt,
 Hvad Ham af Gud blev givet.
 Blomsten saa lig i varme Haand
 Midt i sin Kraft Han henvisned,

Indenfor Ristens kolde Vaand
Mangen saa tidligen iisned.

Den spæde Søn
Ved Faderliiget græder.
Hiin Pige Fjøn
Ej meer vort Samfund glæder.
Ofte til bedste Ungdomsven,
Længe henstumret i Graven,
Ynglingen iler sorgfuld hen,
Odbingen krybr ved Staven.

Som Markens Sæd
Af Sommerluft omvæjes,
Og aldrig veed
Naar den af Leen mejes;
Saa uvis er vor sidste Stund,
Som os til Høsten henbringer;
Ej skue vi usikre Blund,
Der os fra Støvet opsvinger.

Vor Vandels Sti
Til Himlen sig mon høje;
Thi prise vi
Vor Fader i det Høje.
Faderen aander idel Fred;
Engang vil Graven os dække!
Faderen gav os Evighed;
Graven nu ej os kan strække.

Saa lad os her
Da sværge Dydens Fane.
Om vi ej meer
Her mødes paa vor Bane,
Samler os Himlen dog igjen.
Engang vil Graven os dække.
Ewig ej stilles Ven fra Ven.
Grav, Du ej meer mig kan strække!

XV.

Gjæst paa Naturen.

Efter Leopold.

Uden Dødv, Dag fra Dag,
O, Natur! Du Dig fornyer.
Jordens Grønne, Luftens Skyer,
Alt har Ungdom og Behag.

Ewig, gyldne Sol, den Samme,
Lader, uden Grændser spredt,
Du de røde Straaler flamme
Over Glættens vidt og bredt.

Klare Flod, end sees Dine Bølger
Glittrende mod Stranden flaae,
Som, da første Plov dem saae;
Dine Blomsterbredder følger.

Skov, af samme Fugles Sang,
Ewig Dine Grene lyde,
Samme Skygger sees Du hyde
Ewig eensom Tanke's Gang.

Uden Bøllyst, uden Smerte
Alt sin første Form end har;
Ene jeg, som har et Hjerte,
Er ej mere den, jeg var.

XVI.

Epilog,

i 1799 fremsagt af Skuespiller Knudsen paa Odense Skue-
plads efter Opførelsen af Forvandlingerne af P. A. Heiberg.

Med Glæde Kunstens Venner atter saae
Et nyt Thalias Tempel her fremstaae.
I Dette og min Iver vilde bringe
Til Altre's Fod en Gave, i hvor ringe.
For nedlagt Offer ønskede jeg Ene
At Eder takkes, Eders Gavnst fortjene,
Vandt min, at svage, Evne saadan Ven,
Da var min Skjæbne blid og skøn.

XVII.

Ovinden.

Brudstykke af J. D. Valerius's Digt Dvinnan.

Du nægter Dvindens Dyd, og Ravn af Mand Du bær;
I Tidens Bog læst op! Med skamsud Rødme lær,

Af Livets mindste Daad, at Hun et Vord dog ejer,
Saa stort, som selve Dit, om ej det mere vejer.
Med Sejrens store Kunst forbandt Hun Sejrens Mod,
Ej egne Daarer blot — Hun udgød Hertes Blod.
Saa sees forbauset, stum — Naturen sig forvildet,
Da Telefilla den, ej Mand, men Dvinde, bitved.
Var Kjønnen end ej sødt til med i Kamp at gaae,
Har Amazonen viist hvorvidt det kunde naae.
Det Scepteret har ført; har støttet, styrtet Throner;
Rationer givet Glands, lykkeligjort Rationer;
Forenet Mildehedens med Styrkens Majestat —
Beundre det, Barbar! om Du ej elsker det!
Omkring mig, Kander lig, I svave, skjonne Minder
Af adel Dvindebaad, af lysende Heltinder,
Da Cato Dolken tog, og, vis paa Redningen,
Ej overlevende sin Frihed, faldt med den,
Du overleved ej Din Fader og Din Smerte,
O, Portia! Ham værd hensant Du til Hans Hjerte.
Pompejuss hulde Viv! Dit Dje bruffet er
I samme Nu, som det Hans Kjørtel blodig seer.
Stærk af det Laalemød, som under Daarer strider
Dg trætter Ulykken førend den Sjæl, som lider.
Octavia hist staaer, som med sin blide Røst
Antonius gjenfør til Pigtens og sit Bryst.
Et Maal for Himlens Had med Haanblik overdyngtet,
Dedip, i Afgrunds Dyd, en nægtet Grav begjær
Dg søger blot en Vej, som ud fra Livet bær.
Han lænkes, voldført mildt af Dattrens bløde Hænder,
Han i Antigone, Gud, Slægt og Land gjenhænder;

Hun hænger ved Hans Favn, Hun ofte bryder ud:
 „Lev, og jeg følger Dig! — dø, og jeg gaar forud!“
 Men vi ej Kjønnets Pris i Hedenold vil søge,
 I Tider nærmest os det saaes sin Glands forøge.
 For Gallien blodig Tid, Du Seklets Midnatsplet,
 Da Dren Septer var og Rædsel Lofenet.
 Fra Hvirvlen af den Storm, som Følelserne bryder,
 En dristig Haand fremstaaer og redder nogle Dyrer.
 Vel led Corday sin Straf — Hun straffed en Tyran.
 Ej Martyrkronen meer fortjente nogen Mand.
 Blandt hine Afgrunde af Raseri og Fare,
 Da den er taust fordømt, som Hjertet tør bevare,
 En Dvinde, Engle lig, fra Himlen stiger ned,
 For under Brødens Tid at gaae i Herrens Sted.
 Hun vælter Stenen bort fra offerfyldte Grave,
 Som Bøblerne en Mark for deres Storbaad gave,
 I den Forfulgtes Bryst medlidende og sm,
 Hun spreder Grens Rys, fremlyver Haabets Drom.
 Da Alt forloret var, Hun ene rolig søved,
 Med Trofasthedens Værd, med Dødens Mod sig haved,
 Hun delede hvert Slag, Hun ej tilbagedrev;
 Ved Wandringsmandens Maal Hans Stjerne slukket blev.
 Men Du, som dette Kjøen saa bittert forekaster
 En mægtig Overvægt af Daarfaber og Laster,
 Mon Ufuldkommenhed ej tilfaldt Manden med;
 Han Dvindens Fejl modtog — ej Hendes Yndighed.
 Fra Kroniken I frem skamløs Helena kalde,
 At vise Skjønheds Sejre, imedens Stater falde.
 Saa radsomt malet staaer i Eders, Mindekrift

En Clytemnestras Dolk, en Dejaniras Gift,
 Blotterstlig Medicis, som Havnens Fakkell svinger
 Og frødbberuset Jord til Jammers Hulen tvinger.
 Nu vel! een enkelt mørk og ureen Draabe Vand
 Den hele Kilde dog ej grumset gjøre kan.
 Nej! Efter Neros for hver Konges Værd bestemmes,
 End Dvindens lyse Net for nogle Skygger glemmes!
 Man en Medea saae, for Eders Kjøen en Plet,
 Men sjeldnere Hun var end Dyrerne hos det,
 Saa rige Blomsterbed en evig Blanding flister;
 Hift staaer kanske en Vært, hvis Kandedrat forgifter;
 Mens tusind blinke frem i Skydfri simpel Skik,
 Som dufte Helbred ud og fryde hvert et Blik.
 Ja, Slægtens halve Deel, som Du saa haardt forskyder,
 Med saae Afvigelses mangt Fortrin dog frembyder.
 Om fra Naturens Haand for tidlig Dvinden gif,
 Om Hun af Ild og Luft sit Væsens Dele fik,
 Om Hun den stille Sande, den Barsomhed ej nærer,
 Som mindre Dyd, end Last, for Faren Rædsel bærer,
 Om Hendes Hjerte front, om Hendes Blidhed er
 En tavs Erkjendelse, at Ledning Hun begjær.
 Vel! Men Hun ogsaa ej den Egennytte ejer,
 Som taller og som hvert Offer vejer.
 Fra Hendes varme Sjel ugrændset sprudler hen
 En Lidensfabers Strøm, som Selvsornagtelser.
 Siig, iblandt Ynglinger hvo saaes som Sappho brænde!
 Siig, hvo i Leucas Dyd sig styrkede med Hende?
 Og Dido — iblandt dem hvo lignes kan med Dig?
 Hvo elskedes, bedrog, og straffede blot sig?

Det Lvinden eget er sig selv ej at erindre?
 Hvor himmelff Hendes Mod i Dffrets Stund mon tindre!
 Belgjørende og blid, lig Balsamtræets Saft,
 Hun byder Lagedom, selv tabende sin Kraft.
 Beskedent nærmes Hun for Fryd med os at dele.
 Hun flyver, blødende, for vore Saar at hele.
 Uværdigen forskudt i Lykkens Hovmodstid
 Undbrager Hun sig tavs, maaffee med Strid,
 Taatmobig, uden Knur, i Taarer Hun henslyder,
 Til Hende Ulykken paa Ny „tilbage“! byder,
 Hvor Hendes varsomme og bløde Haand forstaaer
 Ved lønlig Trolddomskunst at pleje Hjertets Saar!
 Spørg Armodes Søn, om Han uhørt maa Hende bede,
 Hun Hjelpen skjænkter har, mens vi om Maaden lede.
 O, høje Edelsind! Du Himlens Aftryk er,
 I Lvindens skjønnne Sjæl den spejler sig kun der
 Og Jordens Engle, I, ej skulde villig dyrkes,
 I let tiltrøds for vor ej af os selv bestyrkes!
 Du, som mod Følelsen Dit Hjerter hardet har,
 Fald ned for dette Kjøen, Din Moders Kjøen, Barbar!
 Den Skat bortkastet ej, som Du Naturen giver,
 Ej bliver mindre stor, hvo meer elskværdig bliver.]

 XVIII.

Sisteren, Aalen og Slangen.

Efter Dyff. 1797.

En Fisker i et Garn en Aal til Byen bar,
 Men, som Han gik, Han stødte paa en Slange,

Som, — i en snever Dal det var, —
 I Morgensolet varmed sig,
 Den var saa fæl, saa frygtelig;
 Thi blev vor Mand om Hjertet bange.
 Forgjæves saae Han sig forst rundt omkring;
 Men Stien var for smal, et farligt Spræng
 Ikkum Hans Liv at redde er i Stand;
 Han gjorde det og slap. „O, grumme Mand“!
 Brød Aalen ud, „Du Slangen stoltelig
 I Græsset ladér brystet sig,
 Skjønt tit dens Gift Din Broder draber;
 Og mig, som aldrig mindste Dndt tilføjer Dig,
 Min Lob er Død, Du mig forfølger med Dit Net“!
 Ham svared Fiskeren: „Sa, Du har Net,
 Hos os det Møde er,
 Man Ufhyld efterstræber;
 For Lasten Frygt man bær.“

 XIX.

Sang paa en Lærerindes Fødselsdag fra Hendes Elever.

1795.

Mennesker til Lys at lede,
 Styre de usikre Fjed,
 Lære dem, at ingen Glæde
 Er som Dydens Salighed,
 Hvo den aldrig troløs svigter,
 Denne herligste blandt Pligter,
 Den fortjener Himlens Løn.

Dem, vor Moder! den tilhorer.
 Modernavnet skylde Dem,
 Som med Moderømhed fører
 Os til Dyd og Kundskab frem.
 Tvende Mødre os blev givet;
 Den ej blot, vi skylde Livet,
 Vi og Moder Linde fik.

Glad Enhver af os paaskønner
 Dette vores sande Held;
 Derfor lyde vore Bønner:
 Det gaae Moder Linde vel!
 Blide Hendes Aar henschylde!
 Lange Hun sin Lykke nyde!
 Leve mangen Fødselsdag!

XX.

Til Utgivaren af Svenska Blade.
 1799.

Uddelt var Dit Företag, och värdigt
 Brödranitet, Sanningen och Dig!
 Thy oss höfs et Sikte, hårdigt
 Mot det agg, kring Snillet lågrer sig.

Ja oss höfdes Dig, ifrån hvars panna
 Ljungar löjets straffe mot dårarna,
 Och der känslan lyser för det sanna,
 För det sköna, goda, byggdiga.

Dana för, med Hjälm omkring sin tinning,
 Spridda fasa blott kring Scandiens strand,
 Nu, hon räknar för sin högsta vinning
 Skydda lagren i sin Systers land.

Fordom fylde split och blodsbedrifter
 Tideböckren om vår fosterbygd:
 Nu hur lågar uti våra skrifter
 Snillet's strid och strid om ädel Dygd?

Ja, Du visat har förtjenstens vänner
 Huru Nordens Himmel åfven ler,
 Att, om Snillet's blofs hos oss ej brenner,
 Det kan hånda värmer mycket mer.

Dine skrifter äro då det tempel,
 Der förtjenstens söner då och då
 Kunna, högmod till et stråckerempel,
 Visa, Ingan strafflöst hådes må.

Ynglingen, som stöttes spottet tillbaka,
 För det han ej ägde mer än vett,
 Kann i Dine sköna håfbar smaka
 Lönen, som man vågrede hans svett.

Uå! men törndevuren er Din Bana;
 Råds Du ej Frondeurens galne hot?
 Tagger säkert enligt verdens vana
 Skola såra dår Din unga fot.

Sveas folk Dig då ett offer gifva,
 For det Du ej fruktat tablets sting!
 Tanken om Dit stora fall upplifva
 Dig, när fordom skändar rundt omkring!

M. Stolb.

 XXI.

Nytaarönske til J. K. Höst.

Som Solen, der straaler usvækket i Glæde,
 Og trods'er hver Sky, som i underlig Dænde
 Den truer at mørkne for Jordens,
 Saa straaler Dit Hjerte, af Livernes Elv
 Usvækket, saa trods'e det, Kjæft ved sig selv
 Hvert Uvejr, der truer med Jordens.

O, Ven! o, vor Lykke udfordrer saa lidt,
 Bort Liv er en Rejse, hver Dag er et Skridt
 Paa Vejen, vi Alle betrede;
 Slut Blomsterne, Ven, og lad Tornene staae!
 Og møde Dig Skyer, lad Skyerne gaae!
 Kun Drom er vor Sorg og vor Glæde.

G. H. Dilsen.

XXII.

Til S. M. O., da Lun gav Höst sit Ja.

Stolt ved Din Udkaarnes Side,
 Salig ved Hans Favnetag,
 Seer Du hver en Dag hengslide
 Under Haabets Purpurflag,
 Om de gyldne Timer dans'e
 Omhed, Ynde, Herlighed.
 Disse Gratier skal frands'e
 Dig som Brud med Himlens Fred.

G. H. Dilsen.

XXIII.

Vaaren.

Efter det Svenske.

I Naturen hersker Freden blid;
 Sefir aander; Sneens Dynge flyder,
 Vær mig hilset, Vaar! Du skønne Tid!
 Alt i Haabet Sommeren jeg nyder.

Vistlig stiger frem af Jordens Skød
 Stikken, hvorpaa knoppes Viljer spæde.
 Syge! glem den Tid, da Nordstorm lød!
 Drag igjen Dit Vejr med Haab og Glæde!

Lykkens Søn, som endnu ingengang
 Sorgens, Nødens Byrde saaes at bære,
 Hør den frie Karles muntre Sang,
 Og forkynd, den liig, Din Skabers Være!

Du en oplyst, sand og værdig Følk
 Af Naturens Skjønhed, Visdom være!
 Er Du ikke meer end Skovens Følk?
 Mon Du ikke Navn af Dyrets Konge bære?

See hvor Kyldfri yndig Blomsten er,
 Før den gaaer til Støv tilbage!
 Ungling! Gavnlighed af Blomsten lær,
 Før end Sorg omhyller Dine Dage!

Vintren flygter, lig en rædsom Drøm,
 Naar Naturens Solverlanke brækker.
 Livets Vaar bortfly'r med Livens Strøm,
 Som en Ven, der Savn, ej Taarer, vækker.

Ubing, Du som favner Maalet snart,
 Vaaren Dig, Dig Solens Straaler glæde!
 Saa Udsøbeligheds Haab skal klart
 Frem af Evighedens Laage træde.

Ej skal paa Din Morgengry,
 Vaade, kolde Aftenvinde følge;
 Ingen stormfuld Høstdags mørke Sky
 Stjernehimlen for Dit Dje dølge.

Da skal følge Dig fra sundne Kar
 Mindet om hver sand og adel Handling,
 Og Din Salighed, en evig Vaar,
 Aldrig friste nogenlags Forvandling.

XXIV.

Midnatsang i Lapmarken.

Efter Skoldebrand.

Paa disse Fjelde, Djet vendt fra Jorden,
 Fra Alt, hvad Kval og Salighed udgjør,
 Jeg hilser Dig, o Gud, som Dagen før,
 Om Midienat til Ørkenen i Norden!
 Her i en Skykreds luerød
 For Klipper og for Dyr Du Lyset tænder,
 For Dyr, som smagte hen i Nød,
 Og Mennesker, ej meer Naturen kender,
 Men her i disse Ørkeners Favn
 Har Freden sig et Tempel fundet.
 Hid sminket Lyft ej Vejen kændte,
 Her aldrig Sangens Virak brændte.
 Du som har Vind, Falskhed, Svig
 Med Kummer lært tilbunds at kjænde,
 Om nok de have martret Dig,
 Din Vej til disse Ørker vende!
 Bli'r end Din Grav af Taarer her ej skjult,
 Du døer dog ubedragen, usorfulgt.

XXV.

Jorgængelighed.

Efter Stolte.

See under Hvalvingen omkring hin Steen
 De brudte Vaaben, florbekængte Pile!
 Og hist i Braaen hvilken Hob af Been,
 Mon nogen Magtig her har fundet Hvile?

Sa, men spildt er Mindesmarkets Pral,
 Med Nøgtets Paaskrift — Alt engang forsvinder;
 En Tiggers Stov med Stormands blandes skal,
 Monark og Træl i Graven Lighed finder.

Forgjæves derfor, Broder! brammer Du,
 Ved Bøgt af Nar at sejre over Tiden;
 Du falde skal i eet, et stakket Nu
 For samme Haand, som sælber Pyramiden.

Troe ej, at for Dit byrebare Liv
 Medlidenskab hos Skabnen skal opstige,
 Usherren bød ej: uophørlig bliv!
 Men „døe!“ bød Han, som skal vor Dom affige.

Sa, luk med dobbelt Laas Paladset til,
 Du Rige, det bevogt ved tusind Slaver!
 Dig rammer Dødens sikre Pæl.
 Et Skridt endnu! i Graven Du nedraver.

Forgængeligheds Bølge er saa stor!
 Af Seklers Verker, som med Eet forsvinde,
 Naar længe de forbausset har vor Jord,
 Vil Efterverden neppe Splinter finde.

XXVI.

Mandens og Qvindens Skabelse.

Efter Stolk.

Af Gud blev Manden skabt, til Herre over Jorden,
 Af Manden Qvinden blev, og er Hans Herre vorden.

XXVII.

Om den Skik at bære Mandens Billede paa Brystet.
 Efter Stolk.

Hvert Bartsuus bar sit Skildt. Men Ingen anden? jo!
 De fleste Koners Bryst det Samme sees at gjøre
 Her, ligerviis, som der, tidt mange Herrer boe;
 Men sielden dem, hvis Skildt de føre.

XXVIII.

Advarsel til Jens Kragh Søst.
 1814.

Hvad tanker Du, min able, brave Søst,
 Forfulgt alt længe selv af lyse Hovders Skjæbne,
 Mens Du Dig burde taus mod egen Modgang vædne,
 For mig endog at have hjæk Din Røst!
 Vil Du da bringe dem, der noksom alt mistyde,
 Saavel Dit aandelige Værd,
 Som al Din legemlige Færd,
 Til ganske Staven over Dig at bryde?
 Gaaer Du fra Biddet reent? Hvor vil Du hen
 Med Din dog intet mindre just end tykke
 Jens Kraghske Lykke,
 Tor Du Dig lade mærke med, som Ven,
 Ej blot at kende, men endog i Fare
 Med Mund og Pen
 At være selv i Stand til at forsvare
 Jens Baggesen?

O, hør mig, lyd mit Raad. Hvis Du Din Rest af Vre,
 Din Rest af Guds, Din Rest af Liv,
 Din Rest af muelig Tidsefordriv,
 Du har en Smule kjær, lad dette Gaffelb være!
 Anmeld, som Trykfejl, i Dannora
 Hvad Du har yttret om min Pen!
 Og gjør det snart! thi Den og Den
 Har hvistet mig i Vre (trods min Thora)
 Der er Periculum in mora,
 Da, hvor jeg nu mig vender hen,
 I Kukuritkens Morgenrøde
 Parnasets Borgervagt marscherer mig imøde,
 Til hvilken, siger man, der snart skal støde
 Et dobbelt Bagterkorps af Levende og Døde,
 Der vist faaer Bugt med mig, om ej med den —
 Da jeg i Roberiets Rige
 Har mod mig alt det Borgerlige
 Ej blot for Foden Bække; men
 Lidt længer ude Strømme og Passaten:
 Borgmestren nemlig selv og Magistraten,
 Og endelig tilsidst, om ikke hele Staten,
 Om hvis til Spaasen rede Pen
 Alt Morgenstjernerne staaa samtlig i Geledder.
 Sadl altsaa hurtig om! — dog nej
 Det veed jeg, brave Sandheds Ridder,
 Det kan Du ej.
 Sadl af, og sæt Dig ned, hvor mangen Ben alt sidder,
 Bag Gjerdet, skjult i denne Hurlumhej.
 Lad mig, som dog ufrelselig, alene

Med deres Morgenstjerner.
 At jeg min Undergang imødeser
 Og leer, bør ikke friste Dig til lige rolig Svømmen
 I denne Tidens usle Flod mod Strømmen.
 Hvad skader det isald en Digter seer
 Lidt Uret af og til i virkelige Livet?
 Ham blev i Nydelse, som Ingen seer,
 En rigelig Erstatning givet. — —
 Men Du, der ej, som jeg (skjønt yndet af de Ni),
 Bed Himmelkastet alle Dage
 Kan leve højt af Suppefantasi
 Med drømte Marveboller i
 Og indbildt Harefæg og digtet Mandellage,
 Beruust af den Parnasets Drueslim,
 Hvoraf Du her en lille Dryp kan smage
 Paa Riim,
 Du, der kun holder aandig Huus i Prose,
 Og gav som Dyrker af Minerva slip
 Paa Spiisning i Apollohoffets Rose,
 Du, synes mig, bør sikre Dig mod Slip
 Af al optankelig Betsignelse herneben,
 Ved klokelig, at holde Dig
 I denne Krig
 Paa sjællandsk Grund, saa langt fra mig —
 Indtil min Død har sluttet Freden.

Baggesen.

XXIX.

Sang til Nyerup paa Hans 70de Aars Fødselsdag,
den 12te Marts 1828.

Paa syv fulde Aar Du seer da nu tilbage,
Med Selvtillfredshed Du Din Ibræt fæe kan.
Med almengavnlig Daad Du mærked Dine Dage.
I alle Forhold stod Du som en sjelden Mand.

I Skrifter mangefold Du Lys og Kundskab spredte,
Ia Du Dig har oprejst saa mangt et Monument.
Af Saga elsket højt, Dit Navn Du vidt udbredte;
Det steds blomstre vil, imens der læses Prent.

Med Beredvillighed Du i de store Sale
Bejlede Videlyst til Videnskabers Væld.
Din rene Nidkjerhed vi aldrig saae at dale,
Hvorned Du virked gjaert til værdig Stræbens Hæld.

At Du en Fader var for tusindtals Studenter,
Derom er Vidnesbyrd i deres Njærlighed.
Din hulde Hjælpomhed har baaret rige Renter:
Trindt i Dit Fædreland Du talles paa hvert Sted.

I stille huslig Kreds Du er den Dmme, Blide.
Som Ven Du trofast er; jeg Saadan kjænder Dig.
End længe, Nyerup, kærst Du gaae ved Venners Side!
End længe leve Du paa Livets Glæder riig!

XXX.

S o n e t.

Efter Petrark.

Hører jeg i Lunden Fuglens Triller,
Blades Raslen i den milde Luft,
Hører jeg, hvor Bækken sagte triller,
Surrende imellem Blomsterduft,

Sidder jeg og synger nu og græder,
Over Lauras stille Gravhøj her,
Nu for mig en himmelsk Engel beder,
Laura det, begrædte Laura er.

„Siig, hvi længsel hver Din Fryd afbryder?
Hvi min Hjæreste, min bedste Ven,
Fra Dit Dje Sorgens Taarer flyder?

For den Hertilgjorte grav ej, Ven!
Om mit Dje Jordens
Straaler for det Glands af Himmelen.

XXXI.

Tre Epiloger, fremsagte paa et privat Theater 1807.

1. Efter Komedien Brandskatten.

Saa Bladet ofte pludselig sig vender.
I Sorg begyndt, i Fryd sig Dagen ender.
Et Djebitk opfylder aarlang Bøn
Og yder trofast Njærlighed sin Løn.

Saa Falskhed tidt i egen Snare løber
 Dg for sin Udaad Skam og Nag kun kjøber;
 Saa vorder Hovmodis Træl i Nøden myg;
 Saa gaaer ved gamment Venstabs Haand man tryg.

See dette Stykke ogsaa har Moraler,
 Det Dydens Sejr og Lastens Fald afmaler,
 Dog for Moraler, Venner, ville vi
 Ej byde Dem at see vort Fuskteri.

Har, ihvortidt, Dem dette kunnet mere;
 Har deri De vor Stræben kunnet spore,
 At tækkes og fornøje ædel Kreds,
 Da er' med vort Forsøg vi veltilfreds.

2.

Kun Lyften til Thalias skønne Kunst
 Har os forført end et Forsøg at vove;
 Dg Hædrede! kun Eders ædte Gunst
 Har Overbærelse os torde love.
 For ældste Mester tidt det sees at glippe;
 Hvad tør af Ynglinger man vente da?
 Erfaren Skipper stranded tidt paa Klippe;
 Hvor slap den Uøvante da derfra?
 Men strandede vi end, dog stedse sød
 Skal os den Trøst udi vort Skibbrud smage,
 At vi modtogte dette Skjæbnens Stød,
 Idet vi stræbte Eder at behage.

3.

Snart Vaaren med sin ynderige Krands
 Til Landets hulde Glæder os indbyder.
 Naturen da besejrer Kunstens Sands,
 Dg selv Thalias Trylleri ej fryder.

Dog end er Aftenstunden kold og raa,
 Dg Vintrens skarpe Spor endnu man stuer.
 Thi vove vi igjen engang at gaae
 Til Altret, som i Musens Tempel luer.

Den Røgelse vi ydmyg lagde der,
 Vor Id Gubinden at behage;
 D maatte den og Eder være kjær,
 Vor Billje, Vilde, I for fuldest tage.

XXXII.

Ved Andreas Irenius Ravns Grav.

Vort fra Hustru, Børn og Venner red
 Brat Dig Døden, midt i Kraftens Alder.
 Dog ej uberebt Du kaldet blev.
 Nede er den Vilde, naar Gud kalder.
 Ja, min Ravn! som Jaa Du ædel var.
 Blid, oprigtig, hjælpsom, fast, besteden.
 Religionens Præg Din Vandel bar;
 Nøden var Din Aand for Evigheden.

XXXIV.

Sang for Danmarks Krigerstand,
paa Skydebanen 1814.

Der var engang en tapper Mand —
Hans Navn vi Alle kende —
Kong Valdemar, Kong Knud var Han
Saa kjær til Livets Ende.
Et Børn trint om sit Fædreland,
Han for dets Værelse flammed;
Og, lige bold paa Jord og Vand,
Med dobbelt Krands Han brammed.

Den Herre bygged Axelhuus,
At frede Sjælunds Strande,
Hvor nu, opløftet fra sit Gruus,
Dankegens Slot maa stande.
Ser Sekler og et halvt henrandt,
Og vældig heden reve;
Men Heltens Navn for stærkt de fandt;
Hans Laurbær endnu leve.

De Krandsse, Han sig efterlod,
Til Storbaad at belønne,
De ere herlig Priis for Mod,
Og Begge lige stjerne.
Den ene Kanzausk Hovdingpar
Sin Id har værdig fundet;

Niels Suel og Tordenskjold saa har
Den Anden sig omvundet.

Ihvorsomhelst Du staaer som Mand,
Du Kampens Maal kan vinde!
Paa vilde Hav, paa tamme Land
Sig Krandsen lader binde.
Ehi blomstre højt hver tapper Mand,
Hver Helt paa Jord og Bølge!
Højt blomstre Danmarks Krigerstand!
Et evigt Held den følge!

XXXV.

Peter Christian Abildgaards Minde.

(Udsungtet ved Morten Brønnichs Jubelfest paa Skydebanen den
29 September 1819.)

Hvor Mand forsamled sig, at hylde
Naturens ældste Præst i Nord,
Et Mindebæger bør de fylde
For Iisens Ven, som heden foer.

Hvor højen Jubeltone lyder
Til Brønnich, vi end blandt os har,
Et Længelsfulk fra Barmen bryder
For Abildgaard, som blandt os var.

Med lyseft Mand, med skarpsynt Hje

Det heles Gang han spejded grundt.

Han saae det Dybe, saae det Høje,

Dg allesteds han Visdom fandt.

Til Kundskaabs Straaler vidt at sprede,

En Hæderskreds han kaldte frem.

De syge Dyr ulindred lede;

Et Frelsens Huus han rejste dem.

Men Iffiss og Hygæas Yndte

Dg Euadas Hjerte var saa kjær;

Den adle Statsmands Pris forkyndte

Han, som vor Bernstorff var det værd.

O Uildgaard! Dit Minde brammer

Med en tredobbelt herlig Krands.

Paa Danmarks Stjernehimme flammer

Dit Navn i reen, i evig Glænde.

XXXVI.

Kollegiernes og Magistratens Skaal.

For Skydeselskabet 1819.

Met. Lad Statsmanden Matten borttaale.

Mangfoldigste Nytte udbreder

Det vistnok for Rige og Land.

Naar Statsmanden pønser og sveder,

Dg raader det Bedste, han kan.

Men Alt har sin Tid her paa Jorden,

Alt sørge for Landet har sin.

Det stundom er og i sin Orden

At tænke kun paa sit Glas Viin.

Alt styre Stetsfærdigheds Pleje

Dg vaage for Danrigets Bøe,

Dg Handelens Lær at afseje,

Dg haandhave Tryghed og Ro,

Gav Udkomst til Egeløvs Hæder.

Men Alting en Naade dog har.

Paa Hjerte for Vingubens Glæder

Selv Cato Exempel os var.

Men derfor vi dog ej bør glemme,

Bed stummende Bøger vor Gjæld,

Til Tak vi en Skaal bør istemme

For dem, som berede vort Held.

De Mand, som Monarken bød give

Ham Raad til vort Dannemarks Flor,

De nyde alt Godt her i Live!

De sildig forlade vor Jord!

XXXVII.

I Anledning af min Systersøn Peter Georg Beyers
Konfirmation og min Systerdatter Valida Augusta
Beyers Daab d. 9 Oktober 1814.

En dobbelt Fest i Dag os fryder;
Religionen vied den.
Ulvorligglad fra Hjertet lyder
Vor Priis derfor til Himmelen.
Besjalet af Eusebia
Vor Sang er et Halleluja.

Vor Peter Georg i Herrens Tempel
Sin Eed har svoret Dyd og Ero.
Hans Vandel vorde lyst Exempel!
I Barmen throne himmelsk Ro!
Som Søn og Broder os saa kjær,
Gaae frem, vor Ven! lykfatig vær!

I Christnes Samsund vi den Spæde
Høitidelig optage saae.
Maa Hende Sundhed, Kraft og Glæde
Med Sandhed Navnet stedsse spaae.
Bliv Dine Systre, Brodre liig,
Paa Kjarlighed og Fromhed riig!

Held Dig, Du ædle Par, som Hænder
I hulde hjem et Frosinds Værd!

Om Skjæbnen end sin Torden-tænder,
Dens Slag afvæbner husligt Hælb.
Dvartsekket alt er soundet hen,
Lev lykkelig et nyt igjen!

Dg Du vor gamle Bedstemoder,
Som er saa glad ved Dines Fryd,
Som lever i de mange Pøder,
Dg Dig bør Deel i Sublens Lyd.
Dig Oldemoder snart vi see!
Det høre Gud! Det see! Det see!

XXXVIII.

Ved min Svigerinde Marie Arholms Grav,
den 15 Januar 1811.

Uffylts Engel, elskelig og skøn og blid
Svævede Hun hen ad Torden.
Dejlig var den Huldes forte Blomstringstid.
Ak! da nedflog Dødens Torden.

Hun er nu for hver en jordisk Sammer fri.
Hjæset skal Hun aldrig græde.
O, men Meget, rædsomt Meget tabte vi!
udstukt blev vort Haab, vor Glæde.

Gode Gamle, saa var bedstest Malurt da
Gjemt for Dig til Banens Ende.
Trøst Dig, Gamle, snart gaaer ogsaa Du herfra
Snart Du hieset savner Hende.

Arme Moder! Bant til Skjæbnens tunge Stød,
 Bented Dig og denne Smerte.
 Din Marie i sin favre Vaar er død.
 Bruffet er det bedste Hjerte.

Bemøbsfulde vi ved Graven staae,
 Stirrende mod Evigheden;
 Højt i Stjerner's Kredz vor Trøst vi søge maae;
 Ikke findes den herneben.

 XXXIX.

Ved min Broder Frederik Barisfen Høsts Jordefærd.
 1815.

Hurtig gik Du til den lange Slummer,
 Held Dig! Du er fri for Livets Kummer,
 Jordens Jammerfyn ej længer seer,
 Sover rolig, vaander Dig ej meer.

Dg dog rinder strid min bittere Taare,
 Kjære Fredrik! ved Din sorte Vaare.
 Gode Ungling! Af jeg kændte Dig,
 Derfor sørger jeg saa bitterlig.

Hænder maa vor gamle Moder vride.
 Utter skal Hun Bemøbskampen stride;
 Hendes Sibstefødt Døden sled
 Bort fra Hende, nær ved Banens Meed.

Kæbent for al fremmed Fryd og Smerte,
 Kæent for Had og Avind var Dit Hjerte.
 Glad Du hjalp foruden Gjængjeldsgrav;
 Venfkab styrked Dig bradt i Din Grav.

Varmt Du søled' for det Skjønne, Høje.
 Over Stjernen hæved sig Dit Dje.
 For en bedre Verden blev Du til;
 Thi bag Død og Grav Du blomstre vil.

Tak for hver en Time her i Livet,
 Hvert et Brodersmil, Du mig har givet.
 For Dit Venfkab, Tak, bortreone Ven!
 Nu farvel, indtil vi sees igjen!

 XL.

Ved Grosserer Ole Lunds Opkomst fra en farlig
 Sygdom.

Hungers og Nøgenheds Son, som, Væde! Du matted og klædte,
 Nys til sin Belgjorers Seng angstelig stirrede hen,
 Dg i anraabende Suk han Skjæbnens alvædige Herre
 Bad, at til Lidendes Trøst Livet forundtes Dig end.
 Held ham! Hans Bøn er opfyldt. End længe iblandt os Du vandre,
 Spredende Frelse og Held, signet i Kummerens Braa!

XLI.

Ved min Svoger Peter Lorenz Orholms Jordefærd.

1815.

Saa skulde da saa snart jeg igjen
 En Broder see i Døden segne hen!
 Saa snart da min Peter, Fromme, Hulde,
 Vor Søster Du i Graven følge skulde!

At Ynglings Liv, som Døds flukes ud,
 At Støvet ej kan fatte Almagts Bud,
 At Graven er kun Vej til salig Glæde —
 Det veed jeg vel, dog Taarer Rinden vade.

Du var dem værd, ja Du var Taarer værd.
 Hvor Hærligem, hvor himmelsk Din Færd!
 Din bedste Fryd var den, at Andre fryde,
 Og Hælsot selv paa den ej kunde bryde.

En elsket Brud forgjæves kaldte Dig
 Til Liv igjen! Hun blev uhykkelig.
 Din Moder nu er sønneløs paa Jorden.
 Af Skjonne Drøm Hun haardt er vækket vorden.

Men Zebaoth en tidlig Hjemgang bød;
 Halleluja! Lyd højt i Liv og Død!
 Thi vinker Gud ad Unge og ad Gamle!
 Et Blink af Ham igjen os skal forsamle.

XLII.

Blomsterkrandsen.

Efter Franzèn.

Hvor Deres Kjoles Krands, min Frue, dog charmerer,
 Langt meer end den Buket, som Deres Datter bær!
 Thi Blomster venter man at see, hvor Baaren er;
 Men seer man Bintren kladt i Roser, det frapperer!

XLIII.

Softe til sin Moder.

Efter Franzèn.

Det snurrit er, min søde Moder!
 At hver en Gang i Strid jeg var
 Med Ammen eller med min Broder,
 Bestandig jeg havt Ret dog har!

XLIV.

Hjemmegjort.

Efter Franzèn.

- A. Hvor herfer Yppighed! Nu neppe Mesterinden
 Her hjemmegjort vil bære meer.
 B. Tilgiv mig, selv Justitsraadinden.
 I Hendes Ansigt man det seer.

XLV.

Under Koszicuskos Billede.

Efter Franzén.

Se i den Vidende her Koszicusko Potakten den Sidste!
 Ej af Hans Lanker og Saar; ej af Hans kvæstede Krop
 Finge Hans Træk dette Smertens Udtryk, ikkun af Tanken,
 At han lever endnu efter sit Fædreland.

XLVI.

Gravskrift.

Efter Samme.

Gaae, gaae min Ven! og siig mig blot:
 Sov godt!

XLVII.

Sang ved Nyerups Studenterjubilæum.

Den Konge Tak og Priis til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder,
 Som over Videnskabens Søn
 Sit Faderblik udbreder!
 Despoten kun har Mørkhed kjær;
 Kun han for Sandhed Rødsel bær.
 Den Konge Tak og Priis til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder!

I Krestad et Tempel staaer,
 Hvor Sandheds Fakkell brænder,

Som snart halvfjerdehundreb' Kar
 Sit Straalelys ufsender.
 Udsø'ligt, herligt Mindet er
 Af mangan Præst i Tæmpel her.
 Den Konge Tak og Priis til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder!

I Krestad en Bygning staaer
 For hundrede Studenter.
 Den nu alt i tohundred Kar
 Sig rigelig forrenter.
 Af mangan en dens Fosterson
 Har Landet høstet Frugt saa skjøn.
 Den Konge Tak og Priis til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder!

I Krestad man Sale seer
 Paa Kundskabs Rilder rige.
 De fylbes stedse meer og meer
 Med Skatte uden Lige.
 Fra dem i Landet vidt og bredt
 Blev mangt et Visdoms Sædkorn spredt.
 Den Konge Tak og Priis til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder!

Vor Fredrik stuer faderlig
 Til Videnskabens Sonner;
 Fortjenesten saa naaderig
 Med Hæder han paastjønner.

Miskjændt, forfulgt trint om paa Jord,
 Kændt Lys og Sandhed Fred i Nord.
 Vor Fredrik Tak og Pries til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder!

 XLVIII.

Sang paa S. M. Dronning Marie Sophie Frederikes og Kronprinsesse Carolines Fødselsdag 1826.

Naar Dannished Fyrstinden pryder,
 Naar Hendes Smil er Himlens Tolk,
 Naar Visdom leder Hendes Dyder,
 Held Dig, da Drot! Held Dig, da Folk!
 Thi gjalde højt vor Jubel her:
 Velsignet, Dannerdronning, vær!

Du for Din kongelige Mage
 Beredte Livets bedste Lyst.
 Du i de lyse, mørke Dage
 Vor Frederik gav Glæde, Trost!
 Thi gjalde højt vor Jubel her:
 Velsignet, Dannerdronning, vær!

Et Mynster Du hver Moder stillede,
 Cornelia i Thronens Pragt.
 Du er de hulde To et Billed
 Paa hvad som adler Kongemagt.

Thi gjalde højt vor Jubel her:
 Velsignet, Dannerdronning, vær!

Din Moderømhed ene ligne
 Dit Hjertes Flammer for Dit Land.
 „Gud, Herren Danmark velsigne!“
 De Ord ej glemmes skal af Dan.
 Thi gjalde højt vor Jubel her:
 Velsignet, Dannerdronning, vær!

Din lyse Aand har gjennemgrundet
 Den underfulde Skjæbnens Gang!
 Med Kronens Glands har Du forbundet
 Den bybe Tænkens stolte Rang.
 Thi gjalde højt vor Jubel her:
 Velsignet, Dannerdronning, vær!

Maria! her i festlig Klynge
 Din Dag har samlet os til Fryd.
 Hvert Aar, hver Dag, Dit Liv forynge!
 Vær lange Danas Held og Pryd!
 Thi gjalde højt vor Jubel her:
 Velsignet, vor Maria, vær!

*) Saaledes blev Hendes Majestat paa en Rude paa Frederiksborg Slot.

XLIX.

Til min Broder, Lieutenant Andreas Petrus Jøst,
i Schlesvig, den 28 December 1813.

Saa skal da snart den store Time faae,
Som byder blodig Kamp at faae,
Som Dig, min Ven, og Dine brave Syder,
At trodse Død for Land og Konge byder.

Glad veed jeg, Kraft I have i Jer Arm
Og glad jeg fjænder Modet i Jer Barm.
At Vælden selv for Kraft og Mod maa vige,
Kan ogsaa Danmarks Krønike os sige.

End ej er glemt hin gamle stolte Dag,
Da Venden følte Sydens tunge Slag.
En Grav fandt tusind Fiender rede
Paa Hyrskovs evig mindestore Hede.

Ved Svarteraa en haandsfuld Danske stod;
Den skulde trædes ned med Hestesod.
Ser, Syv mod Een! Dog Svensken saaes at flygte
Og vidne saa: Ej Danske Dallet frygte.

Sit Navn ej Nutids Gimbren sveget har;
Den Sag er alt af Prøver soksklar.
Og Danas andre Sønner ved Hans Side
Sam liig for Konge, Land og Arne stride.

De stride for en god, en ædel Sag;
De ikke gaae som Hyrlinger i Slag.
For elsket Drot paa Dannerkonges Sæde
Mod List og Bøld i Kamp de træde.

Bist bløder Hjertet, Ven, naar Sjælen maler sig
De mange Væblinger — blandt dem maaskee og Dig,
Som Offre strakte hen for Herkseslygens Rækker;
Naar jeg vort Land blodstrømmende mig tænker.

Men — saa kun Danmarks Selvstand frelles kan;
I Ulviskamp Soldaten teer sig Mand.
Hver saaret Helt af Hjelp og Tak omgives;
Hver falden Helt i Mindets Bog indskrives.

Guds Haand med Dig! Spred Død i Fiendens Lejr!
Snart Haderfred os vorde kjøbt med Sejr!
Og snart, min Ven, vi her modtage
Dig i vort længselsfulde Favn tilbage!

L.

Kjøbenhavn den 12 Januar 1814.

Utter Dag skal Mørket bryde,
Straale over Nor og Dan.
Høje Norne huldt skal byde:
Hav Dig, Thors og Baldurs Land!

Ja! vort Danahjem skal have
 Sig trods Fjendens Vold og Svig.
 Lumskhed, Ondskab skulle have;
 Da skal Kvind harme sig.

Dannerfolk! Du gif saa stille,
 Driftig, ærlig, taalig, tro.
 Ingen Du fornærme vilde,
 Ønsked for Dig Selv kun No.

Prøvet Du bestod Din Prøve.
 Kun Din Kjæthed signed sig.
 Ingen, Ingen kunde rove,
 Om alt Andet, Vren Dig.

Derfor skal i Livens Fylde,
 Naar afbruset Stormen har,
 Kroniken Din Idræt hylde,
 Himlen atter smile klar.

Ved Gjennemlæsningen af mine Erindringer finder jeg, at jeg ej nok har omtalt nogle, og det af mine mest fortjente, Venner og Belyndere. Dem dem derfor et Par Ord.

Holst, nu Kammerraad, min Barndoms Ven, ligesom Hans Fader, Faktor ved Handelen i Marokos, havde været min Faders Ven. Holst er en Mand af et udmærket Hoved, og en fri Tænkter. Jakob Bohmes Lære har Han studeret. Af dyriste Magnetisme og af Homöopathie er Han en Tilhænger. Hans Karakter er Redelighed og Retfærd.

Statsraad Wagger, tilsidst Borgemeester i Kjøbenhavn, var til sin Død En af mine hjælpsomste Belyndere. Han besad ægte Humanitet og stræbte ved hver Lejlighed at undgaae Alt hvad der kunde fortredige, idet Han omhyggelig udbredte alt det Gavn, Han formaade. Hans Kone var Syster til Statsraadinde Thaarup, et agtværdigt Systerpar. Med Ham maa ikke blandes Justitsraad Wagger, Politirets Justitiar i Kjøbenhavn, en dygtig Embedsmand, som døde i sin kraftigste Alder.

Carl Wilhelm Heber, nu Præst i Svendborg, depone-rede med mig, og blev siden Artillerielieutenant; men da Han havde fattet Kjerlighed til en Datter af Apothekeren i Mel-dorf og af denne Mand faaet Afslag, indtil Han stiftede Stand, studerede Han Theologie. Han var mange Aar Ka-

pellan i Eger i Norge, indtil dettes Skilsmisse fra Danmark. Et lyst Hoved og et ædelt Hjerte. Han er en begavet Taler. Af en Rejse, Han for en halv Snes Aar siden gjorde i Italien, kunde man ønske en Beskrivelse.

Endelig maa ej glemmes min værdige, endnu levende, snart 90aarige Fæster, Mille Christence Høst.

Af Svenskere har jeg ikke staaet i længere Forbindelse med Noget end Eberhard Zacharias Munk af Rosenfeld, Professor i Lægevidenskaben ved Lunds Højskole, Ridder af Nordstjernen. Han indførte i Sverige Pestalozzisme og Vakcinasion. Som Hoved for sin adelige Slægt udmærkede Han sig ofte paa Rigsdagen ved almennyttige og frelsende Forslag. I sin politiske Overbevisning har Han steds været enig med sig selv: en reen Republikaner.

Min ældste svenske Ven Anders Lidbeck døde 1829 i Stockholm, hvor Han opholdt sig, som Medlem af Undervisningskommissionen. Et Hovedtræk i Hans Karakter var Stræben efter ved hver mødende Lejlighed at glæde og under ingen Omstændigheder at saare.

En anden Lundenser, Matthias Stolk, rev Døden bort i Hans Manddoms fejreste Alder, som Landsbypræst. Misfærdelse af Hans Digtertalent forstemte Ham og lod Literaturen savne de Frugter, den ellers kunde haabet.

Jævnauldrende med de her nævnte Lundboere var Nils Henrik Sjøborg, en af mig prøvet Ven. Han forstod at nyde Livet i knappe Aar. Med fire Rigsbaler rejste Han fra Stralsund til Berlin. Udgrundsfningen gav Han et Stød fremad og, skjont ogsaa Han misfærdedes, bragte Han det til at vorde Rigsantikvar, i hvilken Egenkab Han endnu lever i Stockholm.

Den forhen, som død, anførte Dhrting, lever endnu som Landsbypræst, og min evig uforglemmelige Stenhammar gif ikke heden 1811, men 1799.

Trykfeil.

Side 9	Linie 1	Bugges, læs: Begges.
— 16	— 6	Enchiffreren, l. Talskrivning.
— 32	— 1	Claudius, l. Claudine.
— 64	— 4	Noter, l. Votiv.
— 81	— 1	til: Procurator Lange soies: som siden rejste til Norge.
— 96	— 15	for sin Kjærlighed, l. til Løn for sin Kjærlighed.

Efterskrift.

Herved flutter jeg disse Blade. Jeg seer selv fuldkommen hvor lidt jeg, af Mangel paa Kilder, har opfyldt endog de billigste Forventninger, hvor lidet Udbytte den mindst fordrende Læser, har vundet. Imidlertid maa jeg dog taknemmelig erkjænde den skaansomme Dom, mine mangeaarige Venner og Velyndere, de Herrer Etatsraad Haarup og Sekreter Ljunge, have værdiget mit Arbejde, det svageste blandt alle, der flød fra min Pen.

De meddelte Bilag m. m. har jeg optaget,
dels for at give Vidnesbyrd om nogle Benneres
Talelser for mig, dels for at levere Prøver af
mine Vers.

Jens Kragh Høft.

Lii

Højvelbaarne Herr Stabschirurg

Joh. Chr. Wilhelm Wendt,

Doktor, Professor, Overmedikus, Ridder af Dannebrog
og Dannebrogemand.

Job. V. Dr. Wilhelm Wendt

Min ædle Wendt, som mig snart tretti Aar
En ærlig Ven, en huld Belynder var,
Som mig ej soeg i lyse, mørke Aar,
Modtag et Teg, at Dig saa kjær jeg har.

Minervas og Hygeas Yndling Du
En dobbelt Krands om aandrig Tinding bær.
Saknemmelig saa Mangen har i Hu,
At ved Din Tid nu karst han vandrer her.

Din Konge tro, af Ham til Gjengjeld nød
Du paa Hans Gunst, Hans Tillid mangt et Pant.
I husligt Favn Dig Hvilen smiler fød;
I Vennefreds Sprigtighed Du fandt.

Vær længe end, Du sande Hædersmand,
En Fryd og Pryd for elsket Fædreland!

Jens Aragh Høst.